

ΤΕΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

Πτυχιακή εργασία

Η εφαρμογή του νέου ασφαλιστικού
συστήματος στην Ελλάδα από
1/1/2017

[Λογοθέτης Βασίλειος – Ιωάννης

Πτήνη Κυριακή]

Επιβλέπων καθηγητής

[ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ ΙΩΑΝΝΑ]

Μεσολόγγι Αύγουστος 2019

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το νέο ασφαλιστικό σύστημα στην Ελλάδα, που είχε ψηφιστεί και έχει ισχύ από το 2016 περιλαμβάνει τροποποιήσεις για το έτος 2017, όπου επηρεάζουν άμεσα όλα τα ταμεία. Ειδικότερα έγιναν αλλαγές στα ασφαλιστικά ταμεία, αλλά και στις συντάξεις. Αρκετές από αυτές επηρεάζουν σε μεγάλο ποσοστό τους συνταξιούχους, τους εργαζόμενους και ανθρώπους με ειδικές ανάγκες. Μια από τις σημαντικότερες μεταρρυθμίσεις είναι η ενσωμάτωση των ταμείων σε ένα ενιαίο σύστημα ασφάλισης, το ΕΦΚΑ για την κύρια σύνταξη, ενώ για την επικουρική σύνταξη το ΕΤΕΑΕΠ. Άλλη βασική αλλαγή που αφορά τις συντάξεις είναι η διάσπαση της κύριας σύνταξης σε δύο μέρη, την εθνική και την ανταποδοτική σύνταξη. Η εθνική σύνταξη χρηματοδοτείται από το κράτος και είναι η μόνη σύνταξη την οποία μπορεί να εγγυηθεί. Χορηγείται στα 20 έτη με πλήρη συνταξιοδότηση και στα 15 χρόνια ασφάλισης για την κατώτατη σύνταξη, με αύξηση του ορίου ηλικίας. Η ανταποδοτική σύνταξη ορίζεται βάση τις καταβληθείσες εισφορές και το ποσοστό αναπλήρωσης. Πρέπει να αναφερθεί ότι σύμφωνα με το νόμο 4475/17 δεν θα υπάρξει αύξηση στις συντάξεις έως το Δεκέμβριο του 2022. Παράλληλα προστέθηκαν επιπλέον προϋποθέσεις για τους ενδιαφερόμενους στις συντάξεις χηρείας και των διαζευγμένων. Επίσης πρέπει να υπογραμμιστεί η σταδιακή κατάργηση του ΕΚΑΣ και πολλών άλλων επιδομάτων. Ακόμα υπήρξε άνοδος της εισφοράς υπέρ υγείας από 4% σε 6%. Συνάμα με τις νέες διατάξεις υπάρχουν τέσσερις κλίμακες συνταξιοδότησης για τα ποσοστά αναπηρίας. Τέλος πραγματοποιήθηκαν μελέτες που εμπεριέχουν πληροφορίες σχετικά με τα δημογραφικά και μακροοικονομικά στοιχεία με σκοπό την βελτίωση του ασφαλιστικού συστήματος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	σελ 2
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	σελ 3
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	σελ 5
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	σελ 6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο	
1.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	σελ 8
1.2. ΒΑΣΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	σελ 9
1.3. Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	σελ 10
1.4. Ο ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	σελ 10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο	
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	
2.1. Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ	σελ 11
2.2. Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	σελ 12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο	
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΠΡΙΝ ΑΠΟ 1/1/2016	σελ 14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο	
Ο ΝΕΟΣ ΝΟΜΟΣ «ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΥ»	σελ 15
4.1. ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΧΗΡΕΙΑΣ	σελ 17
4.2. ΑΝΑΠΗΡΙΚΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ	σελ 23
4.3. ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΓΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ	σελ 26
4.3.1. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΑ ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	σελ 30
4.4. ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΥ	σελ 32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ^ο	
ΕΙΔΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ	
5.1. ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	σελ 36
5.2. ΚΥΡΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ	σελ 44
5.2.1. ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	σελ 48
5.2.2. ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	σελ 54
5.3. ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	σελ 71

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ^ο	
ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ	σελ 79
6.1. ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	σελ 81
6.2. ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΣΤΗΝ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	σελ 81
6.3. ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	σελ 82
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 ^ο	
ΑΛΛΑΓΕΣ ΑΠΟ 1/1/2016 ΚΑΙ ΜΕΤΑ	σελ 83
7.1. ΔΕΛΤΙΟ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ	σελ 86
7.2. ΕΝΙΑΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (ΕΦΚΑ)	σελ 87
7.3. ΠΑΡΟΧΕΣ – ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ	σελ 91
7.3.1. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΦΑΠΑΞ	σελ 96
7.3.2. ΕΚΑΣ	σελ 97
7.4. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ	σελ 98
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 ^ο	
ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	σελ 101
8.1. ΝΑΥΤΙΚΟ ΑΠΟΜΑΧΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ (ΝΑΤ)	σελ 112
8.2. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ (ΟΓΑ)	σελ 113
8.3. ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ, ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΤΑΜΕΙΑ	σελ 124
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 ^ο	
ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	σελ 130
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ	σελ 5
ΠΙΝΑΚΑΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ	σελ 135

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1	ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΠΕΡΙΚΟΠΩΝ	σελ 15
Πίνακας 2	ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΜΕ ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΕΩΣ ΤΟ 1982 ΚΑΙ 25ΕΤΙΑ ΩΣ ΤΟ 2010	σελ 29
Πίνακας 3	ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΜΕ ΠΡΟΣΛΗΨΗ 1983-1992 ΚΑΙ 25ΕΤΙΑ ΩΣ ΤΟ 2010 (ΚΑΙ ΜΕ ΔΙΑΔΟΧΙΚΗ ΠΡΙΝ ΤΟ 1983)	σελ 29
Πίνακας 4	ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΜΕ ΠΡΟΣΛΗΨΗ 1983-1992 ΚΑΙ 25ΕΤΙΑ ΩΣ ΤΟ 2010	σελ 30
Πίνακας 5	ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΜΕ ΠΡΟΣΛΗΨΗ 1983-1992 ΚΑΙ 25ΕΤΙΑ ΤΟ 2011	σελ 30
Πίνακας 6	ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗΣ	σελ 57
Πίνακας 7	ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΝΕΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ	σελ 95
Πίνακας 8	ΠΙΝΑΚΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΣΥΝΤΑΞΗΣ	σελ 123
Πίνακας 9	ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΙΚΑ ΜΕ 10.000 ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	σελ 127
Πίνακας 10	ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΥΡΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΤΣΜΕΔΕ	σελ 128
Πίνακας 11	ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΥΡΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΤΣΑΥ	σελ 128
Πίνακας 12	ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΥΡΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΤΑΝ	σελ 129
Πίνακας 13	ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΑΜΕΙΑ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΕ ΕΑΑ ΤΟΥ 2015	σελ 133
Πίνακας 14	ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΝΟΜΟ 4387/2016	σελ133
Πίνακας 15	ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΝΟΜΟ4387/2016	σελ134

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Α.Σ.Ε. Ανώτατο Συμβούλιο Εργασίας

Δ.Ε.Κ.Ο. Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί

Δ.Ο.Υ. Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία

Δ.Τ.Κ Δείκτης Τιμών Καταναλωτή

Ε.Α.Σ. Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα

Ε.Κ.Α.Σ. Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Ε.Κ.Λ.Α. Ειδικός Κοινός Λογαριασμός Ανεργίας

Ε.Κ.Α.Α.Υ Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλίκων

Ε.Λ.Κ.Ε.Π.Ε. Ειδικός Λογαριασμός Προγραμμάτων Επαγγελματικής Κατάρτισης και Εκπαίδευσης

ΕΛΣΤΑΤ Ελληνική Στατιστική Αρχή

Ε.Ο.Π.Υ.Υ. Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών και Υγείας

Ε.Τ.Α.Α. Ενιαίο Ταμείο Ανεξαρτήτων Απασχολουμένων

Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχής

Ε.Φ.Κ.Α. Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Απασχόλησης

Ι.Κ.Α. Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων

ΚΕΔΕ Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος

ΚΕΠΑ Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας

Κ.Υ.Α. Κοινή Υπουργική Απόφαση

Κ.Φ.Α. Καθαρό Φορολογητέο Αποτέλεσμα

Λ.Α.Ε. Λογαριασμός Αγροτικής Εστίας

Μ.Τ.Π.Υ. Μετοχικό Ταμείο Πολιτικών Υπαλλήλων

Ν.Α.Τ. Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο

Ο.Γ.Α. Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων

ΟΟΣΑ Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης

ΟΑΕΕ Οργανισμός Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών

Σ.Κ.Α. Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης

Σ.Σ.Ε. Συλλογική Σύμβαση Εργασίας

ΤΑΕ Τεχνικές Αεροπορικές Εκμεταλλεύσεις

ΤΑΝΠΥ Τομέας Ασφάλισης Ναυτικών & Τουριστικών Πρακτόρων

Τ.Ε.Ε. Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας

ΤΕΒΕ Ταμείο Επαγγελματιών και Βιοτεχνών Ελλάδος

Τ.Μ.Ε.Δ.Ε. Ταμείο Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων

ΤΣΑ Ταμείο Συντάξεων Αυτοκινητιστών

Τ.Σ.Α.Υ. Ταμείο Σύνταξης Αυτασφάλισης Υγειονομικών

Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε Τομέας Μηχανικών και Εργοληπτών Δημόσιων Έργων

ΥΠ.Ε.Κ.Α.Κ.Α. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^Ο

1.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η πτυχιακή εργασία έχει θέμα το νέο ασφαλιστικό σύστημα που δημιουργήθηκε από 1/1/2016 από τον Υπουργό Εργασίας κ. Γ. Κατρούγκαλο και τους μετέπειτα νόμους. Αναλύει τις διαφορές που υπάρχουν μεταξύ παλαιότερων και των νεότερων νόμων στις συντάξεις, τις εισφορές και τις παροχές. Επίσης παρουσιάζει μελέτες που πραγματοποιήθηκαν για μελλοντικές εικόνες των ασφαλισμένων και των συντάξεών τους.

Με τον όρο ασφάλιση εννοούμε την σύμβαση μεταξύ ασφαλιστή ή ασφαλιστικού φορέα όπου, έχει την υποχρέωση να παρέχει στον άλλο συμβαλλόμενο δηλαδή τον ασφαλισμένο, ορισμένη παροχή αμέσως μετά την εντολή.¹

Επίσης παρατίθενται οι δύο κατηγορίες ασφάλισης, η σύμβαση που γίνεται με ελεύθερη κρίση και εκείνη που συνάπτεται υποχρεωτικά από το νόμο.

Η περίπτωση στην οποία η σύμβαση πραγματοποιείται με ελεύθερη βούληση καλείται ιδιωτική ασφάλιση. Ο ενδιαφερόμενος απευθύνεται σε ένα ασφαλιστικό γραφείο που με την αντίστοιχη αμοιβή αναλαμβάνει την υποχρέωση σε περίπτωση είτε ατυχήματος, είτε πρόκληση ζημιάς, να τον αποζημιώσει ως ένα ορισμένο ποσό. Ο ενδιαφερόμενος καταβάλλει το ποσό που ορίζει η σύμβασή του ανά διαστήματα που αυτή αναφέρει.

Αντίθετα το δεύτερο ενδεχόμενο αφορά κοινωνική ασφάλιση. Με αυτόν τον τρόπο η κοινωνική ασφάλιση αποτελεί ταυτόχρονα και υποχρέωση που σημαίνει ότι σε καθορισμένες κατηγορίες επαγγελματιών ή μισθωτών οι ασφαλιζόμενοι δεν έχουν το δικαίωμα να διαμορφώσουν ή να απαλλαγούν παρά μόνο σε περίπτωση που ενδείκνυται από το νόμο. Σε αυτή την περίπτωση της ασφάλισης, ο ασφαλιστής συνήθως είναι πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Το δικαίωμα της κοινωνικής ασφάλισης που έχει ο εργαζόμενος πηγάζει από το γνώρισμά του ως κομμάτι της συγκεκριμένης τάξεως.²

1.2. ΒΑΣΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

¹ Λεονταρή Μ. (1986) Το δίκαιο των ασφαλισμένων. Αθήνα: εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ (σελ 10)

² Λεονταρή Μ. (1986) Το δίκαιο των ασφαλισμένων. Αθήνα: εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ (σελ 10)

Ασφαλιστικός Φορέας : Είναι ο οργανισμός στον οποίο ασφαρίζονται μισθωτοί ή επαγγελματίες κύριας ή ιδιωτικής ασφάλισης σε ομάδα ατόμων με συγκεκριμένα επαγγελματικά χαρακτηριστικά.³

Φορέας Κύριας Ασφάλισης : Είναι το ασφαλιστικό Ταμείο που διαθέτει την βασική σύνταξη.

Επικουρική Ασφάλιση : Είναι ο τομέας που χορηγεί στους εργαζόμενους μία δεύτερη σύνταξη.

Επικουρική Σύνταξη : Ορίζεται μία δεύτερη σύνταξη παράλληλα με την κύρια.

Ασφαλισμένος : Καλείται το άτομο που εντάσσεται στην ασφάλιση ενός ασφαλιστικού τομέα.

Χρόνος Ασφαλίσεως : Είναι η περίοδος που υπολογίζονται και καταβάλλονται οι ασφαλιστικές εισφορές.

Κοινωνικοί Πόροι : Είναι συγκεκριμένες ειδικές εισφορές για ωφέλεια ασφαλιστικών οργανισμών.⁴

Ασφαλιστικές Εισφορές : Οι βασικότεροι πόροι των ασφαλιστικών οργανισμών είναι οι εισφορές των ασφαλισμένων και οι συνεισφορές των εργοδοτών που ενιαία ονομάζονται ασφαλιστικές εισφορές.⁵

Ένσημα : Συνήθως οι αποδόσεις των εισφορών του Ι.Κ.Α καταβάλλονται με την αγορά ενσήμων τα οποία βρίσκονται τόσο σε συγκεκριμένες Τράπεζες οι οποίες συνεργάζονται όσο και στα υποκαταστήματα του Ι.Κ.Α. Οι εργοδότες αγοράζουν τα ένσημα από το βιβλιάριό τους που συμπληρώνεται μετά το πέρας της μισθολογικής περιόδου.⁶

Βαρέα και Ανθυγιεινά : Τα επαγγέλματα όπου διατρέχουν σε μεγάλο βαθμό κίνδυνο για τη ζωή ή την υγεία του απασχολούμενου ονομάζονται βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα. Οι εργαζόμενοι που έχουν ασφάλιση στο Ι.Κ.Α και εντάσσονται σε αυτά τα επαγγέλματα έχουν προνομιακή ασφαλιστική μεταχείριση.

Εργόσημο: Μέσο πληρωμής και ασφάλισης για ομάδες εργαζομένων, οι οποίοι δεν απασχολούνται σε σταθερό εργοδότη και έχει μορφή επιταγής.

³ Λεονταρή Μ. (1986) Το δίκαιο των ασφαλισμένων. Αθήνα: εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ (σελ 14)

⁴ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα ' Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 347)

⁵ Λεονταρή Μ. (1986) Το δίκαιο των ασφαλισμένων. Αθήνα: εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ (σελ 14)

⁶ Λεονταρή Μ. (1986) Το δίκαιο των ασφαλισμένων. Αθήνα: εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ (σελ 112)

1.3. Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Είναι γεγονός ότι υπάρχουν κίνδυνοι οι οποίοι θα πρέπει να αντιμετωπιστούν και οι οποίοι μπορούν να προκαλέσουν μεγάλα έξοδα, για παράδειγμα η ασθένεια. Σκοπός της κοινωνικής ασφάλισης λοιπόν, είναι να εξασφαλίζει στον ασφαλισμένο, βάση νόμου, αποζημίωση των οικονομικών ακολούθων που μαστίζουν τους συμβαλλόμενους σε απρόβλεπτα ή προβλέψιμα γεγονότα, τα οποία αναγράφονται στη σύμβαση.

Οι εισφορές που δίνουν οι ασφαλισμένοι, διάφοροι τρίτοι, σε πολλές περιπτώσεις ακόμα και το κράτος, είτε οι εργοδότες όσο αφορά σε ιδιωτικό τομέα δημιουργούν κοινό αποταμίευμα, το οποίο στηρίζει το μηχανισμό της ασφάλισης.⁷

1.4. Ο ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Η κοινωνική ασφάλιση επιτυγχάνει δύο στόχους. Αφενός εξασφαλίζει στους ασφαλισμένους ευμενείς συνθήκες διαβίωσης και εργασίας όπου είναι κοινωνικός. Αφετέρου οικονομικό, με άλλα λόγια την διατήρηση της οικονομικής ικανότητας του κοινωνικού συνόλου, που έχει θετικά αποτελέσματα τόσο στην ιδιωτική όσο και στη δημόσια οικονομία.⁸

⁷ Λεονταρή Μ. (1986) Το δίκαιο των ασφαλισμένων. Αθήνα: εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ (σελ 10)

⁸ Λεονταρή Μ. (1986) Το δίκαιο των ασφαλισμένων. Αθήνα: εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ (σελ 10)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

2.1. Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ο θεσμός της κοινωνικής ασφάλισης καθιερώθηκε με συνδυασμό, πρώτον των εργαζομένων που συμβάλλουν με τις εισφορές τους, δεύτερον του κοινωνικού συνόλου με τη συνεισφορά του, είτε αυτή είναι άμεση με τις εργοδοτικές εισφορές είτε έμμεση, δηλαδή τις υπέρ τρίτων εισφορές, και τέλος, του κράτους, όπου με παραχώρηση πόρων ή με καταβολή επιχορηγήσεων από τον προϋπολογισμό του, ενισχύει οικονομικά τον θεσμό. Εκτός από την οικονομική εισφορά, το κράτος προσφέρει και το νομικό πλαίσιο.⁹

Η κοινωνική ασφάλιση έλαβε χώρα τον προηγούμενο αιώνα. Η Γερμανία για πρώτη φορά προσαρμόσε τη σύγχρονη υποχρεωτική ασφάλιση το 1881. Στην Ελλάδα το 1861 ιδρύθηκε το Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο για τους ναυτικούς. Το 1867 ιδρύθηκε το ταμείο συντάξεων για τους υπαλλήλους της Εθνικής Τράπεζας, έπειτα ακολούθησε το 1882, ταμείο για εργατικό ατύχημα σε μεταλλεία όπου εξασφάλιζε τον ασφαλισμένο και την οικογένεια του.¹⁰ Έπειτα το 1922 ψηφίστηκε ο νόμος 2868 όπου τοποθέτησε το ασφαλιστικό πρόβλημα σε καινούριες και μεγαλύτερου εύρους βάσεις. Έτσι με το νόμο αυτό, οι επιχειρήσεις που απασχολούσαν από εβδομήντα εργαζόμενους και πάνω, ήταν υποχρεωμένες να δημιουργήσουν αυτόνομο ασφαλιστικό φορέα. Με αυτόν τον τρόπο επεκτάθηκε η κοινωνική ασφάλεια και υπήρχε άμεσος έλεγχος αυτής από την Πολιτεία. Παρόλα αυτά, υπήρχε ακόμα πρόβλημα, διότι οι ανάγκες της οικονομίας δεν καλύφθηκαν επειδή εργάτες από πολλές επιχειρήσεις εξακολουθούσαν να βρίσκονται απών από την κοινωνική ασφάλιση.¹¹

Στις 1 Δεκεμβρίου του 1937 ξεκίνησε η εφαρμογή του νόμου 6298/34 που είχε ψηφιστεί το 1934. Ο νόμος αυτός επικεντρώνεται στην καθιέρωση της ασφάλισης και της οργάνωσής της, έτσι ώστε τα εναγόμενα μέλη σε αυτόν, να είναι προστατευμένα σε περιπτώσεις ασθένειας, ατυχήματος, αναπηρίας όπως και στην περίπτωση γήρατος ή και θανάτου. Με αυτόν νόμο μεριμνήθηκε η δημιουργία Κοινωνικού Ασφαλιστικού Ιδρύματος, που αφορούσε όλους τους εργαζόμενους. Τα ασφαλιστικά ταμεία που προϋπήρχαν δεν ενοποιήθηκαν σε αυτό, όπως επίσης δεν εντάχθηκαν δημόσιοι υπάλληλοι, οι πολιτικοί, οι γεωργοί και κτηνοτρόφοι, οι μαθητευόμενοι καθώς επίσης και οι εργαζόμενοι με διακοπτόμενη εργασία. Ο νόμος αυτός αντικαταστάθηκε στις 1 Αυγούστου 1951 με Α.Ν. 1846/51.¹²

⁹ Λεονταρή Μ. (1986) Το δίκαιο των ασφαλισμένων. Αθήνα: εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ (σελ 11)

¹⁰ Λεονταρή Μ. (1986) Το δίκαιο των ασφαλισμένων. Αθήνα: εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ (σελ 10)

¹¹ Λεονταρή Μ. (1986) Το δίκαιο των ασφαλισμένων. Αθήνα: εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ (σελ 11)

¹² Λεονταρή Μ. (1986) Το δίκαιο των ασφαλισμένων. Αθήνα: εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ (σελ 12)

2.2. Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στην Ελλάδα το 1836 ιδρύθηκαν ταμεία, τα οποία αλληλοϋποστηρίζονται, με βάση τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας. Αργότερα το 1853 δημιουργήθηκε το ασφαλιστικό ταμείο που κάλυπτε τα ορφανά και τις χήρες στρατιωτικών, ενώ το 1856, ταμείο που αφορούσε το πολεμικό ναυτικό. Έπειτα το 1861 ιδρύθηκαν ασφαλιστικά ταμεία NAT και μετοχικό ταμείο που κάλυπτε τους δημόσιους υπαλλήλους. Τέλος το 1882 δημιουργήθηκε ασφαλιστικό ταμείο των μεταλλευτών. Έτσι, ξεκίνησε το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, που είχε σκοπό να αναλάβει κινδύνους ασθένειας, γήρατος, επαγγελματικά ατυχήματα, θανάτου και ανικανότητας. Την περίοδο αυτή που αποτελεί την αρχή για την σύσταση και την διαμόρφωση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα, διακρίνεται η ανάγκη δημιουργίας ενός αδιάσπαστου συστήματος της κοινωνικής προστασίας, σύμφωνα με το υπόδειγμα στην Βόρεια Ευρώπη. Συνεπώς το νεοδημιουργητο ΣΚΑ θα μπορούσε να σταθεί αντάξια στην βαθμιαία ενίσχυση μισθωτής εργασίας, καθώς και στην διαχείριση των συνθηκών εργασίας και την βελτίωση του τρόπου ζωής των εργαζομένων. Το κράτος δεν συμμετέχει σε θέματα που αφορούν την ασφάλιση των εργαζομένων. Οι προσφορές του κράτους είναι ελάχιστες και για το λόγο αυτό τα κοινωνικά προβλήματα διαχειρίζονται ως ατομικά ή αλληλοϋποστηριζόμενα αλλά όχι δημόσια και κοινωνικοασφαλιστικά. Πιο συγκεκριμένα, αντανακλάται η απουσία του κράτους στην οικονομική ενίσχυση των ταμείων των ασφαλισμένων, εκτός από επιλεγμένες περιπτώσεις, έτσι ώστε οι εργοδότες και οι εργαζόμενοι να χορηγούν τα επιδόματα και τις συντάξεις.¹³

Με αυτόν τον τρόπο και με την υποστήριξη από την διοίκηση καθώς και από το πολιτικό σύστημα, δημιουργήθηκαν ανισότητες και καταστάσεις πελατειακών σχέσεων. Τα επόμενα χρόνια ιδρύθηκαν στο ΣΚΑ επιπλέον ασφαλιστικά ταμεία, χωρίς όμως η δημιουργία τους να διαπλάσει ένα ενιαίο, συγκροτημένο και ανεξάρτητο σύστημα. Ο νόμος 2868/1922 ψηφίστηκε κατόπιν απεργιακών κινητοποιήσεων καθώς και διευρυνμένων κοινωνικών προβλημάτων. Ο νόμος αυτός δημιούργησε ασφαλιστικά ταμεία για τους τυπογράφους, μυλεργάτες, τους λιμενεργάτες και των καπνεργατών. Παράλληλα ο νόμος 5733/1932 που αντικαταστάθηκε από τον νόμο 6296/1934, ο οποίος επιτύχανε προσδοκίες εργοδοτών ήταν ακόλουθο του ανωτέρου νόμου.¹⁴

Ο πρώτος νόμος 2868/1922 που αφορά την κοινωνική ασφάλιση μισθωτών ψηφίστηκε από το ελληνικό Κοινοβούλιο, ήταν αποτέλεσμα εργατικών κινητοποιήσεων οι οποίες ξεκίνησαν λόγω συγκεκριμένων συνθηκών όπως την έλλειψη ενδιαφέροντος για τις συνθήκες εργασίας. Στην αρχή της δημιουργίας του ΣΚΑ δεν υπήρχε ισότητα

¹³ Ρόμπολης Σ., Μπέτσας Β. Η Οδύσσεια της ελληνικής οικονομίας (2018) Αθήνα, Εκδόσεις LIBANH (ΣΕΛ 95)

¹⁴ Ρόμπολης Σ., Μπέτσας Β. Η Οδύσσεια της ελληνικής οικονομίας (2018) Αθήνα, Εκδόσεις LIBANH (ΣΕΛ 97-98)

ανάμεσα στους συνταξιούχους και στους ασφαλισμένους. Με αυτόν τον τρόπο δημιουργήθηκαν ανισότητες τόσο κοινωνικές, όσο και οικονομικές.¹⁵

Με την δημιουργία του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ιδρύθηκαν επιπλέον ασφαλιστικά ταμεία, είτε για τους ασφαλισμένους που ήθελαν μια δεύτερη ασφάλιση, είτε για αυτούς που δεν τους κάλυπτε το ίδρυμα κοινωνικών ασφαλίσεων.¹⁶

Έτσι συστάθηκαν το 1934, το ασφαλιστικό ταμείο επαγγελματιών και βιοτεχνών Ελλάδας, το 1936 το ταμείο ασφαλίσεως εμπόρων, καθώς επίσης και άλλα ασφαλιστικά ταμεία που εξυπηρετούσαν τις ανάγκες των ασφαλισμένων.¹⁷

Με τη σύσταση πολλών διαφορετικών ασφαλιστικών ταμείων δημιουργήθηκαν προβλήματα εξαιτίας, αφενός του ότι πολλά από τα ταμεία ήταν αδύνατον να δίνουν στους ασφαλισμένους επαρκεί περίθαλψη στους ασφαλισμένους και αφετέρου, αρκετά από αυτά δεν μπορούσαν να προχωρήσουν την δουλειά τους. Για το λόγο αυτό το Κράτος συγχώνευσε τα συγκεκριμένα ταμεία με το Ι.Κ.Α.¹⁸

Το δεύτερο μισό της δεκαετίας 1960 οι μισθοί των εργαζομένων ξεκίνησαν όπως η παραγωγικότητα. Αυτό ήταν αποτέλεσμα της άποψης, ότι με αυτόν τον τρόπο οι μισθοί δεν είχαν αρνητικό αντίκτυπο στα κέρδη των επιχειρήσεων, καθώς επίσης και στις επενδύσεις, οι οποίες ενδυναμώθηκαν με τον ΑΝ 1611/1950, ο οποίος υποχρέωνε τα ασφαλιστικά ταμεία να καταθέτουν τα διαθέσιμα τους «στην Τράπεζα της Ελλάδας» όπου και υπήρχε επιτόκιο που ορίζει η «Νομισματικής Επιτροπής». Από το 1950 έως το 2006 οι καταθέσεις των ασφαλιστικών ταμείων είχαν μικρότερο επιτόκιο από το επιτόκιο ταμειυτηρίου αλλά και από τον πληθωρισμό, έτσι ώστε η απόδοση να είναι αρνητική και η πραγματική αξία στις καταθέσεις να μειώνεται.¹⁹

Το 1996 καθιερώθηκε επίδομα ΕΚΑΣ για τους συνταξιούχους, υλοποιήθηκε σύστημα εισφορών των ασφαλισμένων στον ΟΓΑ και προάχθηκε η ένωση των ταμείων (ΤΣΑ, ΤΑΕ) που αφορούν τους αυτοαπασχολούμενους στο ΤΕΒΕ με τον σχηματισμό του ΟΑΕΕ και την εγγύηση για επαναπροσδιόριση του συστήματος, αφού περάσει το 2000.²⁰

Μέχρι το 2008 το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης αποτελείται από 155 ασφαλιστικά ταμεία, ενώ με το νόμο 3665/2008 τα ασφαλιστικά ταμεία μειώνονται κατά 142 και φτάνουν στα 13, αφού ενώθηκαν σε ανάλογους ασφαλιστικούς φορείς.²¹

¹⁵ Ρόμπολης Σ., Μπέτσας Β. Η Οδύσσεια της ελληνικής οικονομίας (2018) Αθήνα, Εκδόσεις LIBANH (ΣΕΛ 36-37-38)

¹⁶ Λεονταρή Μ. (1986) Το δίκαιο των ασφαλισμένων. Αθήνα: εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ (σελ 12)

¹⁷ Λεονταρή Μ. (1986) Το δίκαιο των ασφαλισμένων. Αθήνα: εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ (σελ 12)

¹⁸ Λεονταρή Μ. (1986) Το δίκαιο των ασφαλισμένων. Αθήνα: εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ (σελ 13)

¹⁹ Ρόμπολης Σ., Μπέτσας Β. Η Οδύσσεια της ελληνικής οικονομίας (2018) Αθήνα, Εκδόσεις LIBANH (ΣΕΛ 46-47-48)

²⁰ Ρόμπολης Σ., Μπέτσας Β. Η Οδύσσεια της ελληνικής οικονομίας (2018) Αθήνα, Εκδόσεις LIBANH (ΣΕΛ 105)

²¹ Ρόμπολης Σ., Μπέτσας Β. Η Οδύσσεια της ελληνικής οικονομίας (2018) Αθήνα, Εκδόσεις LIBANH (ΣΕΛ 108)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΠΡΙΝ ΑΠΟ 1/1/2016

Ο δικαιούχος πρέπει να υποβάλλει αίτηση στο ίδρυμα, σύμφωνα με την νομοθεσία ώστε να λάβει τη σύνταξη που δικαιούται και η οποία λήγει με το θάνατο του. Σε περίπτωση που ο συνταξιούχος απασχολείται ακόμα, συνεχίζει να ασφαρίζεται και ο μηνιαίος μισθός του υπερβαίνει τριανταπέντε φορές το ημερομίσθιο ενός ανειδίκευτου εργάτη, γίνεται αναστολή στην καταβολή της σύνταξης. Οι ημέρες εργασίας του προστίθενται σε αυτές που είχε πριν τη σύνταξη. Με αυτόν τον τρόπο προκύπτει μία σύνταξη καινούρια και μεγαλύτερη από την πρώτη.²²

Στην περίπτωση που πρόκειται για αναπηρική σύνταξη, σύμφωνα με το άρθρο 5 της παραγράφου 2 του νόμου 997/79 ο ασφαλισμένος δικαιούται την αναπηρική σύνταξη εφόσον έχει πραγματοποιήσει 700 ημέρες εργασίας και από αυτές θα πρέπει να έχουν εκπληρωθεί 300 ημέρες τα πέντε τελευταία έτη πριν το έτος της αναπηρίας του.²³

²² Λεονταρή Μ. (1986) Το δίκαιο των ασφαλισμένων. Αθήνα: εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ (σελ 283)

²³ Λεονταρή Μ. (1986) Το δίκαιο των ασφαλισμένων. Αθήνα: εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ (σελ 288)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

Ο ΝΕΟΣ ΝΟΜΟΣ «ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΥ»

Το Μάιο του 2016 εφαρμόστηκε ο νόμος 4317/16 ή αλλιώς νόμος Κατρούγκαλου στον οποίο είχαν ψηφιστεί με βάση τις συντάξεις η μείωση της κατώτατης βασικής σύνταξης από 486 ευρώ σε 392 ευρώ, η διαφορά αυτή υπολογίζεται σε 94 ευρώ. Το μέτρο έχει αναδρομική εφαρμογή από 1/01/2015 και ισχύει στους νέους συνταξιούχους στους οποίους η συνταξιοδότησή τους άρχισε 1/01/2015. Η κατώτατη βασική σύνταξη ισούται με δεκαπέντε ημερομίσθια ενός ανειδίκευτου εργάτη βάση της «Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας» του 2015.²⁴

Για τη διάσωση του συστήματος ψηφίστηκαν, αφενός η μείωση των συντάξεων και αφετέρου, η αύξηση των εισφορών των ασφαλισμένων.²⁵ Παράλληλα, άρχισε να εφαρμόζεται ένα σύστημα με καθορισμένες εισφορές νοητής κεφαλαιοποίησης, το οποίο αλλάζει το σύστημα σε κεφαλαιοποιητικό, ενώ μέχρι σήμερα ήταν δημόσιο και σύμφωνα με το σύνταγμα το κράτος μεριμνούσε για την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων. Οι εισφορές με αυτόν τον τρόπο συγκεντρώνονται σε ατομικές μερίδες και υπάρχει πρόβλεψη επιστροφής ενός ποσοστού.²⁶

Π1 Πίνακας Συνολικών Περικοπών						
	Είδος περικοπής	2016 (σε εκατ.)	2017 (σε εκατ.)	2018 (σε εκατ.)	2019 (σε εκατ.)	Συνολικές Περικοπές
1	Σταδιακή κατάργηση ΕΚΑΣ	168	569	803	853	2.393
2	Μείωση ετήσιας δαπάνης για νέους συνταξιούχους Δημοσίου- ΕΦΚΑ (άρθρα 7,8,28,30)	21	101	222	345	689

²⁴ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018), Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 90)

²⁵ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 138)

²⁶ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 133)

3	Μείωση οικογενειακών παροχών για συνταξιούχους ΕΦΚΑ (άρθρα 10,27)	1	7	15	21	44
4	Μείωση ετήσιας δαπάνης συντάξεων λόγω θανάτου δημοσίου-ΕΦΚΑ (άρθρα 12,27)	11	59	122	177	369
5	Μείωση ετήσιας δαπάνης για συντάξεις Δημοσίου-ΕΦΚΑ λόγω εφαρμογής ανώτατου ορίου, πλαφόν (άρθρα 13,27)	22	38	38	-	98
6	Μη καταβολή αυξήσεων στις υφιστάμενες συντάξεις Δημοσίου-ΕΦΚΑ για τα έτη 2018-2019 (άρθρα 14-33)	-	-	187	76	263
7	Μείωση ετήσιας δαπάνης για επικουρικές συντάξεις νέων συνταξιούχων (άρθρο 96)	5	27	43	48	123
8	Μείωση ετήσιας δαπάνης καταβαλλόμενων επικουρικών συντάξεων	174	291	284	277	1026
9	Εφαρμογή αυτόματου μηχανισμού εξισορρόπησης για το 2019 (άρθρο 96)	-	-	-	36	36
10	Περικοπές στις εφάπαξ παροχές (άρθρο 35)	97	6	15	15	133

11	Μείωση ετήσιας δαπάνης για τα καταβαλλόμενα μερίσματα (άρθρο 48)	207	208	208	209	832
12	Αύξηση ορίου ασφαλιστέων αποδοχών (άρθρο 38)	23	24	25	26	98
13	Αύξηση εισφορών για τις επικουρικές συντάξεις (άρθρο 97)	173	351	362	365	1251
14	Αυξήσεις εισφορών αυτοαπασχολούμενων-ελεύθερων επαγγελματιών (άρθρο 39)	-	136	137	138	411
15	Αυξήσεις εισφορών αγροτών (άρθρο 40)	94	95	112	157	458
	ΣΥΝΟΛΑ	996	1.912	2.573	2.743	8.224

27

4.1. ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΧΗΡΕΙΑΣ

Ο νόμος Κατρούγκαλου καταργεί τελείως, ένα μεγάλο μέρος από αυτά που αφορούν τις συντάξεις χηρείας. Η διαφορά είναι, ότι παρόλο που η σύνταξη στην πρώτη τριετία δίνεται ασχέτως με την ηλικία, εάν μετά το πέρας των τριών ετών ο τωρινός συνταξιούχος δεν έχει φτάσει σε ηλικία των 55 ετών, αναμένεται η οριστική διακοπή της σύνταξης. Αντίθετα αν ο δικαιούχος συμπληρώνει τα 55 έτη και πάνω στο πέρας των τριών ετών αναβάλλεται η χορήγηση σύνταξης, η οποία θα προσκομιστεί εκ νέου στα 67 έτη.

Στην περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει την αίτηση και έχει διανύσει τα 55 έτη, η συγκεκριμένη σύνταξη παρέχεται στο 50% όχι μόνο για τα πρώτα τρία έτη, αλλά και για τα επόμενα. Επίσης σε περιστατικά όπου ο/η σύζυγος αποκτήσει μετέπειτα εργασία ή είναι ήδη συνταξιούχος η σύνταξη θανάτου θα ελαττωθεί στο 25% εφόρου ζωής. Παράλληλα τα παιδιά σε ηλικία έως 18, ή εάν φοιτούν ως τα 24, δικαιούνται μέρος

²⁷ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 124)

από τη σύνταξη. Ταυτόχρονα αν η σύζυγος συμπληρώνει το 55ο έτος της ηλικίας της, την συγκεκριμένη περίοδο, η σύνταξη θα λαμβάνεται μέχρι τις παραπάνω ηλικίες των παιδιών και μετά θα διακοπεί προσωρινά για να χορηγηθεί εκ νέου στα 67 της έτη.

Με βάση το νόμο 4387/2016 προβλέπεται η ακέραια εξίσωση των συνταξιούχων που υπάρχουν ήδη με μελλοντικούς συνταξιούχους. Με την ολοκλήρωση του νόμου οι συντάξεις θα δίνονται μειωμένες 20% έως 40% αναφορικά με αυτές του 2014. Όσο αφορά τα άρθρα 14 και 33, που αναμορφώθηκαν με το νόμο 4472/2017, εκτιμάται ο επανυπολογισμός των συντάξεων και η περικοπή της προσωπικής διαφοράς έως 18% από 1/1/2019.

Χήρα της οποίας ο σύζυγος λάμβανε σύνταξη 995,13 ευρώ, με βάση τον παλιό νόμο θα λάμβανε το 70% (696,59 ευρώ) από την οποία αφαιρούνταν και ποσοστό 4% προς ΕΟΠΠΥ. Έτσι το τελικό ποσοστό σύνταξης χηρείας διαμορφωνόταν στα 668,73 ευρώ καθαρά.

Τη «σύνταξη λόγω θανάτου» σύμφωνα με το άρθρο 12 του νόμου 4387/2016 που γράφει «1. Σε περίπτωση θανάτου συνταξιούχου ή ασφαλισμένου, ο οποίος έχει πραγματοποιήσει το χρόνο ασφάλισης που απαιτείται για τη συνταξιοδότησή του εξ ιδίου δικαιώματος ή ανικανότητας, δικαιούνται σύνταξη τα παρακάτω μέλη της οικογένειάς του: Α. Ο επιζών σύζυγος, εφόσον έχει συμπληρώσει το 55ο έτος της ηλικίας του κατά το χρόνο θανάτου του συνταξιούχου ή ασφαλισμένου. Σε περίπτωση που ο θάνατος έχει συμβεί προτού συμπληρωθεί το 55ο έτος ηλικίας του επιζώντος συζύγου τότε καταβάλλεται σε αυτόν σύνταξη για διάρκεια τριών (3) ετών. Εάν ο δικαιούχος συμπληρώνει το 55ο έτος της ηλικίας του κατά τη διάρκεια λήψης της σύνταξης, η καταβολή της διακόπτεται με τη συμπλήρωση της τριετίας και άρχεται εκ νέου με τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας του. Οι ανωτέρω περιορισμοί δεν εφαρμόζονται εφόσον και για όσο χρόνο ο επιζών σύζυγος, κατά τον ως άνω χρόνο, έχει τέκνο ή τέκνα που υπάγονται στην παράγραφο 1B του παρόντος ή είναι ανίκανος για την άσκηση κάθε βιοποριστικής εργασίας κατά ποσοστό 67% και άνω. Β. Τα νόμιμα τέκνα, τα νομιμοποιηθέντα, τα αναγνωρισθέντα, τα υιοθετηθέντα και όσα εξομοιώνονται με αυτά, με την προϋπόθεση ότι: α) Είναι άγαμα και δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους. Το όριο αυτό παρατείνεται μέχρι του 24ου έτους, εφόσον φοιτούν σε ανώτερες ή ανώτατες αναγνωρισμένες σχολές του εσωτερικού ή του εξωτερικού ή σε Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης ή Κέντρα/Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης, ή β) κατά το χρόνο του θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου είναι άγαμα και

ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία, εφόσον η ανικανότητά τους επήλθε πριν από την συμπλήρωση του 24ου έτους της ηλικίας τους. Στην περίπτωση αυτή η σύνταξη εξακολουθεί να καταβάλλεται και μετά τη συμπλήρωση του 24ου έτους της ηλικίας. Γ. Ο διαζευγμένος σύζυγος, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1Α για τον επιζώντα σύζυγο και εφόσον πληροί αθροιστικά και τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) ο πρώην σύζυγος, κατά τη στιγμή του θανάτου του, να κατέβαλλε σε αυτόν ή να υποχρεούτο να του κατά βάλλει διατροφή που είχε καθοριστεί είτε με δικαστική απόφαση είτε με μεταξύ τους σύμβαση, β) να είχε συμπληρώσει δέκα (10) έτη έγγαμου βίου, μέχρι τη λύση του γάμου με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, γ) το διαζύγιο να μην οφείλεται σε ισχυρό κλονισμό της έγγαμης συμβίωσης υπαιτιότητας του αιτούντος τη σύνταξη, δ) το μέσο μηνιαίο ατομικό φορολογητέο εισόδημά του να μην υπερβαίνει το διπλάσιο του ποσού του επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλίκων που καταβάλλεται από τον ΟΓΑ, σύμφωνα με το άρθρο 93 του παρόντος, ε) να μην έχει τελεστεί άλλος γάμος ή σύμφωνο συμβίωσης. 2. Ο επιζών σύζυγος δεν δικαιούται σύνταξη αν ο θάνατος του συνταξιούχου ή ασφαλισμένου συζύγου επήλθε πριν από την πάροδο πέντε (5) ετών από την τέλεση του γάμου, εκτός αν: α) ο θάνατος οφείλεται σε ατύχημα που προήλθε πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας ή ανθρωποκτονία, β) κατά τη διάρκεια του γάμου γεννήθηκε ή με το γάμο νομιμοποιήθηκε, αναγνωρίστηκε ή υιοθετήθηκε τέκνο, γ) η χήρα κατά το χρόνο του θανάτου τελεί σε κατάσταση εγκυμοσύνης, η οποία δεν διεκόπη και γεννήθηκε ζων τέκνο, δ) συντρέχει η περίπτωση ανασυστάσεως προϋπάρχοντος γάμου, αρκεί οι τελεσθέντες γάμοι, δηλαδή ο αρχικός και ο εξ ανασυστάσεως, κατά τη διάρκεια του οποίου απεβίωσε ο σύζυγος, να έχουν διαρκέσει τουλάχιστον πέντε (5) χρόνια συνολικά, και ο εξ ανασυστάσεως να διήρκησε τουλάχιστον έξι (6) μήνες. 3. Το δικαίωμα της κατά μεταβίβαση σύνταξης των ανωτέρω δικαιούχων παύει να ισχύει: α) με το θάνατο του δικαιούχου, β) με την τέλεση γάμου του δικαιούχου ή σύναψη συμφώνου συμβίωσης, γ) με τη συμπλήρωση των κατά την περίπτωση α' της παραγράφου 1Β οριζόμενων ορίων ηλικίας, και δ) από τότε που, με νεότερη κρίση της αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής, έπαυσε η κατά τις παραγράφους 1Α και 1Β περίπτωση β' ανικανότητα για εργασία 4.Α. Το ποσό της σύνταξης των ανωτέρω δικαιούχων υπολογίζεται επί του ποσού της σύνταξης που δικαιούται ή που έχει δικαιωθεί ο θανών σύζυγος και επιμερίζεται ως εξής: α) Για τον επιζώντα σύζυγο ποσοστό 50% της σύνταξης. Εάν ο γάμος έλαβε χώρα μετά την απονομή της σύνταξης γήρατος του θανόντος, αυτή περιορίζεται ως ακολούθως: Αν η διαφορά ηλικίας μεταξύ του αποβιώσαντος και του συζύγου του, αφαιρουμένου του διαστήματος του γάμου τους,

είναι μεγαλύτερη από δέκα έτη, η σύνταξη του επιζώντος συζύγου, υφίσταται, για κάθε πλήρες έτος διαφοράς, μείωση που καθορίζεται σε: 1% για τα έτη από το 10ο έως και το 20ό έτος. 2% για τα έτη από το 21ο έως και το 25ο έτος. 3% για τα έτη από το 26ο έως και το 30ό έτος. 4% για τα έτη από το 31ο έως και το 35ο έτος, 5% για τα έτη από το 36ο και άνω. β) Για τον διαζευγμένο, εφόσον ο γάμος είχε διαρκέσει δέκα (10) έτη έως τη λύση του με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, το ποσό σύνταξης που δικαιούται ο χήρος επιζών σύζυγος επιμερίζεται κατά 75% για χήρο και 25% για διαζευγμένο. Για κάθε έτος εγγάμου βίου πέραν του δεκάτου (10ου) και μέχρι το τριακοστό πέμπτο (35ο) έτος διάρκειας του γάμου, το ποσοστό σύνταξης που δικαιούται ο χήρος μειώνεται κατά 1% στο χήρο και αυξάνεται αντίστοιχα κατά 1% στον διαζευγμένο. Προκειμένου περί έγγαμου βίου που διήρκησε πλέον των τριάντα πέντε (35) ετών έως τη λύση του κατά τα ανωτέρω, το ποσό σύνταξης που δικαιούται ο χήρος επιμερίζεται κατά 50% στο χήρο και 50% στον διαζευγμένο. Εάν ο θανών δεν καταλείπει χήρο, ο διαζευγμένος δικαιούται το αυτό ποσοστό του διαζευγμένου, κατά τα ως άνω, της σύνταξης που θα εδικαιούτο ο χήρος. Σε περίπτωση περισσοτέρων του ενός δικαιούχων διαζευγμένων το αναλογούν για τον διαζευγμένο κατά τα ως άνω ποσοστά ποσό σύνταξης κύριας και επικουρικής επιμερίζεται εξίσου μεταξύ αυτών. γ) Για κάθε παιδί ποσοστό 25% της σύνταξης. Αν πρόκειται για παιδί ορφανό και από τους δύο γονείς, το παραπάνω ποσοστό διπλασιάζεται, εκτός αν το ορφανό παιδί δικαιούται σύνταξη και από τους δύο γονείς, οπότε το ποσοστό της δικαιούμενης σύνταξης δεν διπλασιάζεται. Β. Το συνολικό ποσό της κατά μεταβίβαση σύνταξης του επιζώντος συζύγου και των τέκνων σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό της σύνταξης του θανόντος. Σε περίπτωση που το άθροισμα των ποσοστών των δικαιούχων υπερβαίνει το ποσό της σύνταξης του θανόντος περιορίζεται ισόποσα το ποσοστό των τέκνων. Γ. Εάν ο θανών καταλείπει τέκνα και η σύνταξη καταβάλλεται στον επιζώντα σύζυγο μειωμένη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 4 και 5 του παρόντος, το ποσό της σύνταξης που περικόπτεται επιμερίζεται στα τέκνα. Σε περίπτωση που εκλείψουν οι προϋποθέσεις για χορήγηση ποσοστού σύνταξης λόγω θανάτου στα τέκνα, το ποσό της σύνταξης που περικόπτεται δεν καταβάλλεται στον επιζώντα σύζυγο. 5.α) Στον επιζώντα σύζυγο καταβάλλεται ολόκληρη η σύνταξη για μία τριετία από την πρώτη του επομένου του θανάτου μήνα. β) Μετά την πάροδο της τριετίας, αν ο επιζών εργάζεται ή αυτοαπασχολείται ή λαμβάνει σύνταξη από οποιαδήποτε πηγή, καταβάλλεται το 50% της σύνταξης. γ) Εάν ο επιζών σύζυγος, κατά την ημερομηνία θανάτου, είναι ανάπηρος σωματικά ή πνευματικά σε ποσοστό 67% και άνω, λαμβάνει ολόκληρη τη σύνταξη, για

όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η αναπηρία του, ανεξαρτήτως άλλων προϋποθέσεων. 6. Εφόσον, εντός χρονικού διαστήματος πέντε (5) ετών από την πρώτη καταβολή της κατά μεταβίβαση σύνταξης, ο άνεργος επιζών ή διαζευγμένος σύζυγος προσληφθεί ως μισθωτός ή προχωρήσει σε έναρξη οικονομικής δραστηριότητας ως αυτοαπασχολούμενος, οι ασφαλιστικές του εισφορές καταβάλλονται από το Δημόσιο για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, 2194) Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρούσας. 7. Κάθε διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά από τα οριζόμενα στο άρθρο αυτό καταργείται. Καταβαλλόμενες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος συντάξεις διατηρούνται ως έχουν, με την επιφύλαξη του άρθρου 14. 8. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται στις περιπτώσεις που ο θάνατος επέρχεται μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος.»²⁸ και με το *άρθρο 1 του νόμου 4499/2017* όπου τροποποίησε τον παραπάνω νόμο αναφέρει «1. Στο τέλος της υποπερίπτωσης α΄ της περίπτωσης Β΄ της παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 4387/2016 (Α΄ 85) μετά τη λέξη «ή» προστίθεται εδάφιο, από τότε που ίσχυσε, ως εξής: «εφόσον ο θάνατος επήλθε κατά τη διάρκεια του έτους προετοιμασίας για την εισαγωγή σε ανώτερη ή ανώτατη σχολή, ή». 2. Στο τέλος της περίπτωσης Β΄ της παρ. 4 του άρθρου 12 του ν. 4387/2016 προστίθενται εδάφια, από τότε που ίσχυσε, ως εξής: «α) Το συνολικό ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου του επιζώντος ή/και του διαζευγμένου συζύγου, δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού της εθνικής σύνταξης του άρθρου 7 του παρόντος νόμου που αντιστοιχεί σε είκοσι (20) έτη ασφάλισης. Εάν ο χρόνος ασφάλισης του θανόντος είναι μικρότερος των είκοσι (20) ετών, το ως άνω ποσό βαίνει μειούμενο κατά 1,25% για κάθε έτος ασφάλισης που υπολείπεται των είκοσι (20) ετών και μέχρι τη συμπλήρωση δεκαπέντε (15) ετών ασφάλισης. Για χρόνο ασφάλισης μικρότερο των δεκαπέντε (15) ετών, το ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου του επιζώντος ή/και του διαζευγμένου συζύγου δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού των τριακοσίων εξήντα (360) ευρώ. Τα ποσά των προηγούμενων εδαφίων επιμερίζονται μεταξύ επιζώντος και διαζευγμένου συζύγου, σύμφωνα με τα ποσοστά που προβλέπονται στην υποπερίπτωση β΄ της περίπτωσης Α΄ της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου. β) Σε περίπτωση ύπαρξης δικαιοδόχων τέκνων, το συνολικό ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου που δικαιούνται όλα τα δικαιοδόχα τέκνα υπολογίζεται, αντίστοιχα, ανάλογα με τα έτη ασφάλισης της προηγούμενης περίπτωσης και επιμερίζεται μεταξύ των δικαιοδόχων τέκνων, σύμφωνα

²⁸ ΦΕΚ σελ 2192

με τα ποσοστά που προβλέπονται στην υποπερίπτωση γ' της περίπτωσης Α' της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου. Σε καμία περίπτωση το άθροισμα του ποσού της σύνταξης των δικαιοδόχων τέκνων δεν μπορεί να υπολείπεται των ανωτέρω, ανάλογα με τα έτη ασφάλισης του θανόντος, ποσών. Σε περίπτωση, όμως, ορφανών τέκνων και από δύο (2) γονείς, το ποσό της σύνταξης που χορηγείται σε έκαστο εξ αυτών δεν μπορεί να υπολείπεται των ανωτέρω ποσών. γ) Στις περιπτώσεις συνταξιούχων λόγω θανάτου του πρώην ΟΓΑ το ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου που προκύπτει σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 99 του παρόντος νόμου για κάθε δικαιοδόχο πρόσωπο (επιζώντα ή/και διαζευγμένο σύζυγο και δικαιοδόχα τέκνα) δεν μπορεί να υπολείπεται των ποσών των ανωτέρω περιπτώσεων α' και β'. Όταν χορηγείται το κατώτατο όριο σύνταξης λόγω θανάτου σε τουλάχιστον ένα (1) από τα δικαιοδόχα πρόσωπα δεν εφαρμόζονται τα δύο πρώτα εδάφια της περίπτωσης Β' της παρούσας παραγράφου.». 3. Μετά το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης Γ' της παρ. 4 του άρθρου 12 του ν. 4387/2016 (Α' 85) προστίθεται εδάφιο, από τότε που ίσχυσε, ως εξής: «Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και στην περίπτωση που ο επιζών σύζυγος λαμβάνει το κατώτατο ποσό σύνταξης της περίπτωσης Β' της παρούσας παραγράφου.»,²⁹ τη δικαιούνται ο/η σύζυγος εν ζωή και έχει ηλικία από 55 έτη και πάνω η οποία σύνταξη λαμβάνεται χωρίς χρονικό όριο, σε ηλικία από 52 έως 54,99, παίρνει τη σύνταξη για τρία χρόνια, κατά το πέρας του χρόνου επαναχορηγείται όταν συμπληρώσει το 67^ο χρόνο ηλικίας του, εφόσον υπάρχουν παιδιά ανήλικα ή φοιτούν ή είναι άγαμα ή ανίκανα, τότε η σύνταξη δεν κόβεται στα τρία χρόνια και με ηλικία μικρότερη των 52 ετών εισπράττει τη σύνταξη για τρία χρόνια και μετά δεν χορηγείται ξανά, αν ο αποθανών έφυγε μετά τα 5 χρόνια από το γάμο με εξαιρέσεις όπως για παράδειγμα ανασύσταση γάμου. Σε διαζευγμένο/η σύζυγο τα ηλικιακά όρια ισχύουν όπως και των επιζώντων αλλά και συνάμα πρέπει να ισχύουν ότι:

- ο πρώην σύζυγος έπρεπε να ήταν υπόχρεος να δίνει διατροφή.
- Να βρίσκονται κάτω από τα δεσμά του γάμου για 10 χρόνια.
- Το ατομικό φορολογητέο εισόδημα μηνιαίως να μην είναι μεγαλύτερο των 720 ευρώ.
- Να μην έχει ξαναπαντρευτεί
- Το διαζύγιο δεν ήταν σε βάρος του απομείναντος δικαιούχου.

²⁹ ΦΕΚ σελ 176

Τα αναγνωρισμένα παιδιά:

- Μόνα αν τα παιδιά είναι εκτός γάμου και δεν ξεπερνούν την ηλικία των 18 ετών ή εάν φοιτούν, τότε το όριο ηλικίας αυξάνεται στα 24 έτη.
- Τα παιδιά που είναι ανήμπορα για κάθε εργασία τη χρονιά που απεβίωσε ο γονέας. Όμως αυτή η ανικανότητα πρέπει να προϋπήρχε μέχρι την ηλικία των 24 ετών.
- Το παιδί που βρίσκεται σε προετοιμασία για ανώτατη σχολή δικαιούται τη σύνταξη του αποθανόντος.³⁰

4.2. ΑΝΑΠΗΡΙΚΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

Σύμφωνα με το νόμο 4387/2016 άρθρο 7 παρ. 4 «Στους συνταξιούχους που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη λόγω ανικανότητας με ποσοστό ανικανότητας από 67% έως και 79,99 % χορηγείται το 75% της εθνικής σύνταξης και με ποσοστό ανικανότητας από 50% έως και 66,99% χορηγείται το 50% αυτής. Στους συνταξιούχους που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξης λόγω ανικανότητας με ποσοστό ανικανότητας έως 49,99% χορηγείται το 40% της εθνικής σύνταξης. Στους συνταξιούχους με ποσοστό ανικανότητας 80% και άνω χορηγείται το πλήρες ποσό της εθνικής σύνταξης. Οι προσαρμογές αυτές δεν έχουν εφαρμογή για όσους συνταξιοδοτούνται με βάση τις διατάξεις που αναφέρονται στα πρόσωπα του τετάρτου εδαφίου της περίπτωσης α της παραγράφου 1 των άρθρων 1 και 26 του πδ169/2007 (Α 210), είτε με βάση τις διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτές, όπως ισχύουν κάθε φορά, καθώς και για όσα από τα πρόσωπα αυτά συνταξιοδοτούνται με βάση τις διατάξεις του νόμου 2084/1992 (Α 165)». Παρατηρούμε ότι αναφέρεται σε τέσσερις κατηγορίες αναπήρων, στις οποίες κατατάσσονται οι ανάπηροι με βάση το ποσοστό της ανικανότητάς τους. Σκοπός της ταξινόμησης αυτής είναι, να δίνουν περισσότερες πληροφορίες για την λειτουργικότητα του ατόμου.³¹

Με το νόμο 4488/2017, άρθρο 28 «Παράταση χορήγησης αναπηρικής σύνταξης» το άρθρο 66 του ν. 4144/2013 (Α' 88) αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 66 Στις περιπτώσεις λήξης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω αναπηρίας και εφόσον εκκρεμεί στις αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές ΚΕΠΑ ιατρική κρίση, χωρίς

³⁰ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 576)

³¹ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 255)

υπαιτιότητα των ασφαλισμένων, το δικαίωμα συνταξιοδότησής τους λόγω αναπηρίας παρατείνεται για έξι (6) μήνες, με το ίδιο ποσό που ελάμβαναν οι συνταξιούχοι πριν από τη λήξη του δικαιώματος, εφόσον κατά το προηγούμενο χρονικό διάστημα είχαν κριθεί από την υγειονομική επιτροπή με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%. Εάν κριθεί από τις υγειονομικές επιτροπές των ΚΕΠΑ ότι αυτοί δεν φέρουν συντάξιμο ποσοστό αναπηρίας ή φέρουν μικρότερο ποσοστό αναπηρίας από το προγενεστέρως κριθέν, οι αχρεωστήτως καταβληθείσες παροχές αναζητούνται άτοκα, δια συμψηφισμού, με μηνιαία παρακράτηση 20% από τις τυχόν χορηγούμενες συνταξιοδοτικές παροχές, ενώ στην περίπτωση που δεν χορηγούνται παροχές, αναζητούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΕΔΕ. Η ανωτέρω ρύθμιση εφαρμόζεται και για όλα τα επιδόματα που χορηγούνται λόγω αναπηρίας, καθώς και για τις συντάξεις με αιτία την αναπηρία, ενώ παράλληλα παρατείνεται και η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη όσων εμπίπτουν στο παρόν άρθρο. Η ισχύς του άρθρου αυτού αρχίζει την 1.7.2017.»»,³² αποσαφηνίζεται ότι η χορήγηση για την αναπηρική σύνταξη θα συνεχιστεί μισό χρόνο επιπλέον, από τη στιγμή που δεν έχει αποφανθεί η επιτροπή των ΚΕΠΑ. Πιο συγκεκριμένα, μεταρρυθμίζει το νόμο 4144/2013 άρθρο 66, εφόσον ο δικαιούχος δεν έχει μερίδιο ευθύνης, όταν παύει να έχει το δικαίωμα αναπηρικής σύνταξης και αφού βρίσκεται σε αναμονή η Ιατρική Γνωμάτευση στο ΚΕΠΑ, συνεχίζει να καταβάλλεται η αναπηρική σύνταξη για 6 μήνες και το ποσό αυτής θα μείνει αμετάβλητο, στην περίπτωση όπου το ποσοστό ανικανότητας είναι το λιγότερο 67%.

Αν κριθεί από την Ιατρική Γνωμάτευση του ΚΕΠΑ, ότι το ποσοστό ανικανότητας είναι λιγότερο από 67% οι παροχές που έλαβε είτε με την διαδικασία συμψηφισμού, θα δοθούν χωρίς τόκους με παρακράτηση ύψους 20% ανά μήνα από τις παροχές συνταξιοδότησης που τυχόν να λαμβάνει, είτε εξετάζονται βάση αποφάσεων του ΚΕΔΕ. Η απόφαση αυτή ενδείκνυται και για το σύνολο των επιδομάτων αλλά και για τις αναπηρικές συντάξεις. Συνάμα η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη συνεχίζει να είναι ενεργή και οι διατάξεις εφαρμόζονται αναδρομικά από 1/7/2017.³³

Για τα άτομα με ψυχικές παθήσεις στο άρθρο 23, του νόμου 4488/2017 όπως γράφει «Απασχόληση λόγω ψυχικών παθήσεων 1.α. Γενικές και ειδικές διατάξεις που προβλέπουν διακοπή ή περικοπή της σύνταξης αναπηρίας ή της σύνταξης λόγω

³² ΦΕΚ σελ 2329

³³ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα ' Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ386)

θανάτου και των προνοιακών ή άλλων επιδομάτων όταν ο δικαιούχος αναλαμβάνει εργασία ή αυτοαπασχολείται, δεν έχουν εφαρμογή στους δικαιούχους που πάσχουν αναπηρίας, η οποία οφείλεται σε ψυχική πάθηση ή νοητική υστέρηση ή συμπαθολογία ψυχικής πάθησης και νοητικής υστέρησης, με ποσοστό 50% και άνω, εφόσον η ανάληψη μισθωτής απασχόλησης ή η αυτοαπασχόληση ενδείκνυται για λόγους ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης και η κρίση αυτή πιστοποιείται με γνωμάτευση μονάδας ψυχικής υγείας, η οποία θα ισχύει για τρία (3) έτη, του αντίστοιχου Τομέα Ψυχικής Υγείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ν. 2716/1999 (Α' 96). β. Η ανάληψη μισθωτής απασχόλησης ή η αυτοαπασχόληση των ανωτέρω προσώπων για λόγους ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης, δεν επηρεάζει την σχετική κρίση αξιολόγησης αναπηρίας περί ανικανότητας για κάθε βιοποριστική εργασία, κατά τη διαδικασία πιστοποίησης αναπηρίας από τα ΚΕΠΑ. 2. Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 δεν εφαρμόζεται σε συνταξιούχους που αναλαμβάνουν μόνιμη ή με σχέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου εργασία σε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης. 3. Οι συνταξιούχοι της παραγράφου 1 υποχρεούνται πριν αναλάβουν εργασία ή αυτοαπασχοληθούν να το δηλώσουν στον ΕΦΚΑ, στο ΕΤΕΑΕΠ και στις αρμόδιες υπηρεσίες πρόνοιας. 4. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μπορεί να καθορίζεται κάθε λεπτομέρεια εφαρμογής του παρόντος άρθρου.», αποφασηνίζεται ότι έχουν το δικαίωμα να εργάζονται άτομα που έχουν ψυχικές παθήσεις, χωρίς να επηρεάζεται η καταβολή της σύνταξης. Σύμφωνα με τις διατάξεις που αποσκοπούν στην ελάττωση ή στην οριστική παύση της σύνταξης που οφείλεται σε αναπηρία ή σε θάνατο, όταν ο συνταξιούχος ασκεί οποιοδήποτε επάγγελμα ή αυτοαπασχολείται, στην περίπτωση που ο συνταξιούχος έχει διανοητική καθυστέρηση ή ψυχική πάθηση ή ο συνδυασμός και των δύο σε ποσοστό από 50% και πάνω η συνταξιοδότηση καταβάλλεται χωρίς καμία αλλαγή, εφόσον υπάρχει εγκεκριμένη ιατρική γνωμάτευση που αποδεικνύει ότι η απασχόληση συμβάλει στην εναρμόνιση του ατόμου στην κοινωνία. Η ιατρική πιστοποίηση έχει ισχύ 3 χρόνια σύμφωνα με το νόμο 2716/1999. Οι αποφάσεις του ΚΕΠΑ δεν λαμβάνουν υπ' όψιν την απασχόληση των ατόμων και μένουν ανεπηρέαστες.³⁴

Κατ' εξαίρεση οι δικαιούχοι που έχουν μόνιμη εργασία ή σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου σε κλάδο της γενικής Κυβέρνησης εμπίπτουν στις άνωθεν διατάξεις.

³⁴ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα ' Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ378)

Οι συγκεκριμένοι συνταξιούχοι είναι υποχρεωμένοι πριν την έναρξη εργασίας τους ή της αυτοαπασχόλησης να γνωστοποιήσουν στον ΕΦΚΑ, στο ΕΤΕΑΕΠ ή στις σχετικές υπηρεσίες πρόνοιας, για κάθε άλλη διευκρίνιση, τις αποφάσεις τις παίρνει ο Υπουργός Εργασίας, ο Υπουργός Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.³⁵

4.3. ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΓΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ

Με την εφαρμογή του νόμου 4387/2016 καταργήθηκε το τμήμα της πρόνοιας της κατώτατης βασικής σύνταξης πριν τα 67 έτη της ηλικίας σε όλους τους συνταξιούχους. Σύμφωνα με το τρίτο μνημόνιο εκείνοι που βγαίνουν στη σύνταξη από 1/07/2015 και έπειτα και η σύνταξη είναι πρόωγη γήρατος κύριας ή επικουρικής ασφάλισης παίρνουν το οργανικό ποσό. Όταν ο συνταξιούχος συμπληρώσει τα 67 έτη της ηλικίας του και το οργανικό ποσό της σύνταξης είναι μικρότερο του εκτιμώμενου κατώτατου ορίου, τότε θα λαμβάνει το οργανικό και προνομιακό τμήμα της σύνταξης. Σε περιπτώσεις θανάτου και αναπηρίας συνεχίζουν να ισχύουν τα κατώτατα όρια πριν από τα 67 έτη.³⁶

Τον 21^ο αιώνα υπάρχουν δύο κατηγορίες υπολογισμού των κατώτατων ορίων. Η πρώτη κατηγορία αφορά τους ασφαλισμένους ως 31/12/1992 που ο κατώτατος μισθός αναλογούσε στο 20πλάσιο του εργάτη χωρίς ειδίκευση. Η δεύτερη κατηγορία ασφαλισμένων με το χαμηλότερο όριο γήρατος – αναπηρίας αναλογεί στο 70% του ελάχιστου μισθού. Με το νέο ασφαλιστικό, η κατώτατη σύνταξη γίνεται εθνική σύνταξη και έχουν διαμορφωθεί τα εξής ποσά, 346 ευρώ με 15 χρόνια ασφάλισης και 384 ευρώ με 20 χρόνια ασφάλισης στα 67 έτη. Ο νόμος Κατρούγκαλου έχει αφήσει ανοιχτό το ενδεχόμενο να μειωθεί και άλλο η εθνική σύνταξη. Σύμφωνα με το νόμο 4336/2015 παρ. γ.5.1., σελίδα 1020, απαραίτητη προϋπόθεση για τη σύνταξη είναι το εισόδημα των ασφαλισμένων. «Όσοι συνταξιοδοτούνται μετά τις 30 Ιουνίου 2015 θα έχουν πρόσβαση σε βασικές, εγγυημένες συντάξεις με βάση τις εισφορές και με εισοδηματικά κριτήρια μόνον όταν θα έχουν συμπληρώσει τη νόμιμη κανονική ηλικία συνταξιοδότησης που

³⁵ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 379)

³⁶ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 91)

είναι σήμερα 67έτη». Επιπλέον, πρέπει να αναφέρουμε ότι στις συντάξεις λαμβάνονται υπ' όψιν εισοδηματικά αλλά και κοινωνικά κριτήρια.³⁷

Με την εισαγωγή της τριτομνημονιακής περιόδου άρχισε να εφαρμόζεται ο νόμος 3863/2010 άρθρο 11 παρ. 3 που αφορά την αύξηση του ορίου της ηλικίας με βάση τη προσδόκιμη διάρκεια ζωής, ανά τριετία. Αναλυτικότερα, στο νόμο Κατρούγκαλου η ρήτρα του προσδόκιμου ζωής ισχύει από 67^ο έτος ηλικίας και μετά.³⁸

Μετά την εφαρμογή του τρίτου μνημονίου είναι υποχρεωτικό να συμπληρώνονται τα έτη υπηρεσίας και ταυτόχρονα το όριο ηλικίας σύμφωνα με τα παρακάτω:

- Στους δημόσιους υπαλλήλους τα δικαιώματα που είχαν θεμελιωθεί πριν μπει σε ισχύ ο νόμος 4336/2015, δηλαδή πριν από της 19/8/2015 εξακολουθούν να έχουν τη δυνατότητα να τίθενται σε εφαρμογή.
- Κατά την ολοκλήρωση του 35^{ου} έτους μέχρι τις 18/8/2015 και εξακολουθούν να εργάζονται, θα είναι αναγκαία η συμπλήρωση των αντίστοιχων ορίων ηλικίας που κυμαίνονται μεταξύ των 58,5 και 62 ετών ηλικίας. Η σύνταξη στους ανωτέρω δικαιούχους υπολογίζεται να καταβληθεί στην ηλικία των 55 ή 58 ετών.
- Αν η συμπλήρωση της 35ετίας δεν έχει πραγματοποιηθεί ως τις 31/12, τότε η ηλικία αυξάνεται στα 40 έτη.
- Εκτός από το υπάρχον 6% προστίθεται επιπλέον μια εισφορά 10% η οποία θα καταβάλλεται έως ότου συμπληρωθούν τα έτη για την πλήρη σύνταξη. Η εισφορά αυτή υπολογίζεται με βάση τη συνολική αρχική εισφορά 6%.
- Σε όλα τα είδη σύνταξης εφαρμόζεται ηλικιακό όριο. Δηλαδή αναιρείται το δικαίωμα από τους ασφαλισμένους του δημοσίου, (1983) να πάρουν σύνταξη με τη συμπλήρωση 35 ή 37 ετών εργασίας.
- Σε ενδεχόμενο παιδιού με ποσοστό αναπηρίας από 67% και πάνω, το οποίο το καθιστά ανίκανο για να εργαστεί, ο ένας γονέας απαλλάσσεται από τις αλλαγές των ορίων ηλικίας.³⁹

Με την απόφαση του Συμβουλίου της Επικράτειας, η οποία ορίζει ότι δεν είναι ενάντια στο Σύνταγμα η αύξηση στα όρια ηλικίας για την παροχή συντάξεων, θεμελιώθηκε στις 12/7/2015 η ρύθμιση αυτή, έχοντας παροδικό χαρακτήρα. Οι

³⁷ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 204)

³⁸ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 212)

³⁹ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 279)

μεταρρυθμίσεις αυτές ξεκίνησαν το 2010 και το 2012 για όλα τα ασφαλιστικά ταμεία. Η ηλικία της απομάκρυνσης του ασφαλισμένου λόγω συνταξιοδότησης σύμφωνα με το νόμο 4336/2015 προσδιορίζεται με βάση την ηλικία που θα έχει ο ενδιαφερόμενος το 2018.⁴⁰

Στους ενδιαφερόμενους που έχουν διανύσει την ηλικία μεταξύ 50 και 60 ετών το 2018, παρατίθενται νέα όρια ηλικίας και προϋποθέσεις, που θα πρέπει να καλύπτουν με βάση το ταμείο τους, με σκοπό να συνταξιοδοτηθούν πριν από τα 67 έτη της ηλικίας τους.⁴¹

Με βάση το Ν. 4336/2015 καταργούνται τα προσωρινά όρια ηλικίας από 1/1/2022 και κατοχυρώνεται ότι η ηλικία πλήρης συνταξιοδότησης θα είναι τα 62 έτη έχοντας συμπληρώσει 40 έτη ασφάλισης ή τα 67 έτη ηλικίας με 15 χρόνια ασφάλισης, καθώς και τα 62 έτη ηλικίας με 15 έτη ασφάλισης για μειωμένη σύνταξη λόγω γεράματος. Στους ασφαλισμένους που δεν έχουν κατοχυρώσει το δικαίωμα να πάρουν είτε πλήρη είτε μειωμένη σύνταξη έως 14/8/2015 τα όρια ηλικίας έχουν ανοδική τάση μέχρι 1/1/2022. Αν το όριο ηλικίας δεν προβλέπεται για τη διασφάλιση της σύνταξης, είτε πλήρης είτε μειωμένης, λόγω μεγάλης ηλικίας, η ανοδική αυτή πορεία των ορίων ηλικίας αρχίζει από τις 13/8/2015 όπου και δημοσιεύτηκε ο νόμος, με τα 58 έτη να αποτελούν όριο ηλικίας, αν η κατοχύρωση της σύνταξης ορίζεται με την κάλυψη 35 ετών ασφάλισης, ή τα 55 έτη ηλικίας σε οποιαδήποτε άλλο ενδεχόμενο.⁴²

Ο νόμος 4488/2017 αναπροσαρμόζει και επεκτείνει τις ρυθμίσεις του νόμου 4387/2016, αφορούν τόσο το συνταξιοδοτικό όσο και το ασφαλιστικό σύστημα αλλά και το ΠΔ. 169/2007. Οι αναπροσαρμογές που έγιναν με τον παραπάνω νόμο, στα πρώτα πέντε άρθρα αφορούν ειδικότερα τους στρατιωτικούς και τους δημόσιους υπαλλήλους.⁴³

Η παρ.2 του άρθρου 2, του νόμου 4488/2017 ορίζει, πως το επί τις εκατό ποσό στο σύνολό του, της ελάττωσης της καταβολής της σύνταξης λόγω ηλικίας νωρίτερα από το προκαθορισμένο όπου το χρονικό διάστημα αφορά τις αλλαγές στα όρια ηλικίας που αυξάνονται σταδιακά δεν είναι εφικτό να ξεπερνάει το 30%. Η υποχρεωτική αυτή

⁴⁰ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 284)

⁴¹ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 285)

⁴² Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 295)

⁴³ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ365)

διάταξη συμπεριλαμβάνει τους ασφαλισμένους που έχουν το δικαίωμα να συνταξιοδοτηθούν γρηγορότερα από 5 χρόνια έως τον Δεκέμβριο του 2021.⁴⁴

Π2 Πίνακας συντάξεων με Πρόσληψη έως το 1982 και 25ετία ως το 2010		
Σύνταξη με 35 χρόνια	Ηλικία που έχουν 35ετία	Ηλικία συνταξιοδοτήσεις
Έως 18/8/2015	Ανεξαρτήτως ηλικίας	Χωρίς όριο ηλικίας
Έως 31/12/2015	58	58,6
Το 2016	58	59
Το 2017	58	59,60
Το 2018	58	60
Το 2019	58	60,6
Το 2020	58	61
Το 2021	58	61,6
Το 2022	58	62 (με 40 έτη)

Π3 Πίνακας συντάξεων με πρόσληψη 1983-1992 και 25ετία ως το 2010 (και με διαδοχική πριν το 1983)	
Με 37 έτη συνολικά και ηλικία 55	Ηλικία συνταξιοδότησης
Έως 18/8/2015	Χωρίς όριο ηλικίας
Έως 31/12/2015	55,11
Το 2016	56,9
Το 2017	57,8
Το 2018	58,6
Το 2019	59,5
Το 2020	60,3
Το 2021	61,2
Το 2022	62 (με 40 αντί 37 έτη)

45

⁴⁴ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ367)

⁴⁵ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 290)

Π4 Πίνακας συντάξεων με πρόσληψη 1983-1992 και 25ετία ως το 2010	
Με 37 έτη συνολικά και ηλικία 58	Ηλικία συνταξιοδότησης
Έως 18/8/2015	58
Έως 31/12/2015	58,6
Το 2016	59
Το 2017	59,6
Το 2018	60
Το 2019	60,6
Το 2020	61
Το 2021	61,6
Το 2022	62 (με 40 έτη)

Π5 Πίνακας συντάξεων με πρόσληψη 1983-1992 και 25ετία το 2011	
Με 36 έτη και ηλικία 58	Ηλικία συνταξιοδότησης
Έως 18/8/2015	58
Έως 31/12/2015	58,6
Το 2016	59
Το 2017	59,6
Το 2018	60
Το 2019	60,6
Το 2020	61
Το 2021	61,6
Το 2022	62 (με 40 έτη)

46

4.3.1. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΑ ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

Παρακάτω παρατίθενται παραδείγματα για τα όρια ηλικίας των ασφαλισμένων.

- ❖ Εργαζόμενοι με ασφάλεια οι οποίοι εντάχθηκαν στην εργασία περίπου το 1983 και έχουν εκτίσει 35 έτη το 2018, θα πάρουν τη σύνταξη με βάση τον νόμο του ορίου ηλικίας που ίσχυε στην ολοκλήρωση των 35 ετών υπηρεσίας και την ηλικία των 58 ετών. Έτσι στο καινούριο όριο ηλικίας προστίθενται δύο έτη. Στην περίπτωση όμως, που η προϋπόθεση της ηλικίας δεν πληρείται το 2018 αλλά συμπληρώνεται το επόμενο ή το μεθεπόμενο έτος, τότε τα όρια ηλικίας θα βγουν με βάση εκείνα που αντιστοιχούν στο 2019 ή το 2020, και αυτά είναι 60,5 και 61

⁴⁶ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 291)

έτη αντίστοιχα γιατί τότε θα πληρούν και την προϋπόθεση της ηλικίας αλλά και της ασφάλισης.

- ❖ Εργαζόμενοι που η πρόσληψή τους έγινε ύστερα από 1/1/1983 και ταυτόχρονα είχαν ένσημα σε διαφορετικά Ταμεία και μέχρι το 2018 έχουν συμπληρώσει 37 χρόνια εργασίας, συνταξιοδοτούνται στα 58,5 έτη ηλικίας.
- ❖ Τους εργαζόμενους με 25 έτη εργασίας το 2011, που το 2018 έχουν συμπληρώσει 36 χρόνια εργασίας και η πρόσληψή τους έγινε έπειτα από το 1983 τους καλύπτει το καινούριο όριο ηλικίας δηλαδή τα 60 έτη με τον όρο να έχουν συμπληρώσει το 58^ο έτος της ηλικίας τους. Στην περίπτωση που κλείνουν τα 58 έτη ηλικίας το 2021, θα υποχρεωθούν να παραμείνουν ενεργοί μέχρι το 2021 στην ηλικία των 61,5 ετών όπου και θα συνταξιοδοτηθούν, ενώ 58 έτη το 2022, το όριο ηλικίας που θα λάβουν τη σύνταξη φτάνει τα 62 έτη με αναγκαία έτη υπηρεσίας τα 40.
- ❖ Εργαζόμενοι με ημερομηνία πρόσληψης κατόπιν της 1/1/1983, έχοντας στην υπηρεσία τους 25 έτη έως το 2012 μπορούν να αποχωρίσουν στα 60,5 έτη ηλικίας υπό τον όρο να έχουν διανύσει το 59^ο έτος της ηλικίας τους και συγχρόνως να έχουν συμπληρώσει 37 έτη εργασίας σε όλο το 2018. Αλλιώς έχουν το δικαίωμα να χρησιμοποιήσουν πλασματικούς χρόνους, ώστε να καλύψουν τα κριτήρια του 2011.
- ❖ Μισθωτοί με σύζυγο που έχει ανικανότητα 80% και μετέπειτα από τις 19/8/2015 ολοκλήρωσαν 25 έτη υπηρεσίας, συνταξιοδοτούνται βάση του ορίου ηλικίας των 50 ετών. Αυτοί που το 2018 έγιναν 50 ετών έχουν δικαίωμα να συνταξιοδοτηθούν στην ηλικία των 60,2 ετών. Πρέπει να σημειωθεί ότι έχουν τη δυνατότητα να λάβουν τη σύνταξη τους στα 50 έτη της ηλικίας τους, στην περίπτωση που τα 25 έτη ασφάλισης έχουν συμπληρωθεί μέχρι τις 18/8/2015.
- ❖ Στην περίπτωση που οι γονείς έχουν παιδί με αναπηρία 67% μπορούν να εγκαταλείψουν την εργασία τους στα 50 έτη, χωρίς να ληφθεί υπ' όψιν αν τα 25 έτη εργασίας έχουν συμπληρωθεί είτε πριν τις 19/8/2015 είτε μετά. Στην δεύτερη περίπτωση όμως η μόνη διαφορά είναι ότι ένας από τους δύο γονείς μπορεί να κάνει χρήση του δικαιώματος αυτού, ενώ παλιά είχαν αμφότεροι τη δυνατότητα.⁴⁷

Όσοι γονείς θέλουν να βγουν στη σύνταξη με ανήλικο παιδί :

⁴⁷ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 285)

- ❖ Μητέρες που έχουν ανήλικο παιδί και 25 έτη ασφάλισης μέχρι το 2010, μπορούσαν να συνταξιοδοτηθούν στην ηλικία των 50 ετών έως το 2015. Εκείνες που έγιναν 50 ετών το 2017 μπορούν να πάρουν τη σύνταξη τους στα 58,5 έτη της ηλικίας τους ενώ αν έχουν συμπληρώσει το 50ο έτος της ηλικίας το 2018 θα πάρουν πλήρη σύνταξη στα 60,2 έτη. Σε περίπτωση που τα 50 έτη τα συμπλήρωναν μετά τις 19/8/2015 θα συνταξιοδοτηθούν στα 55 τους έτη.
- ❖ Ασφαλισμένοι γονείς που έχουν διανύσει το 25^ο έτος της ηλικίας τους, το τέκνο παρέμενε ανήλικο, ως το 2011 είχαν το δικαίωμα να βγουν στη σύνταξη στα 52 έτη μέχρι το 2015, εάν τα 52 έτη ηλικίας τα έκλεισαν το 2018 θα λάβουν την πλήρη σύνταξη στα 60,2 έτη της ηλικίας τους.
- ❖ Το 2015 μπορούσαν να συνταξιοδοτηθούν στα 55 έτη, γονείς με ανήλικο παιδί και έχοντας συμπληρώσει 25 έτη ασφάλισης μέχρι το 2012. Στην αντίθετη περίπτωση, όπου τα 55 έτη ηλικίας συμπληρώθηκαν το 2018, τότε οι γονείς θα μπορούν να συνταξιοδοτηθούν στα 61 έτη με πλήρη σύνταξη.
- ❖ Γονείς με τρία τέκνα πρέπει να έχουν συμπληρώσει 21 έτη εργασίας μέχρι το 2011, έτσι ώστε στα 52 έτη ηλικίας τους να συνταξιοδοτηθούν. Εάν είχαν 23 έτη ασφάλισης μέχρι το 2012 η ηλικία της σύνταξης ανέβαινε στα 55 έτη ηλικίας. Έπειτα από αυτά σύμφωνα με το πότε συμπληρώνουν τα 52 ή τα 55 έτη ηλικίας έως το 2021 και θα αποχωρίσουν από την εργασίας τους με τα καινούρια όρια ηλικίας.
- ❖ Στις μητέρες με τρία παιδιά, οι οποίες μέχρι το 2010, συμπληρώνουν 20ετία διορισμού κατοχυρώνουν τη σύνταξη χωρίς το όριο της ηλικίας.⁴⁸

4.4. ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΥ

Με την εφαρμογή του νόμου 4387/2016 έγινε επίσης αύξηση στις βασικές συντάξεις της εισφοράς υπέρ υγείας από 4% σε 6% καθώς και θέσπιση στις επικουρικές συντάξεις νέα εισφορά 6%. Με βάση το νόμο 4344/2015, έγινε αύξηση 2% στην εισφοράς υπέρ υγείας η οποία παρακρατείται από τις βασικές συντάξεις. Ταυτόχρονα επιβλήθηκε εισφορά 6% και στις επικουρικές συντάξεις. Η εισφορά υπολογίζεται με βάση το αρχικό μηνιαίο μικτό ποσό της βασικής σύνταξης.⁴⁹

⁴⁸ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 286)

⁴⁹ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 96)

Μέχρι τα τέλη του 2016 θεσπίστηκαν μέτρα τα οποία ίσχυαν για πέντε μήνες από τον Αύγουστο ως το Δεκέμβριο του 2016, ως συμπληρωματικά. Τα μέτρα αυτά περιελάμβαναν πρώτον την απαλλαγή, σε αυτούς που είχαν απώλεια παροχής πάνω από τριάντα ευρώ το μήνα, στην καταβολή εισφοράς υπέρ υγείας και δεύτερον τη χορήγηση μίας προπληρωμένης μηνιαίας κάρτας σε εκείνους που είχαν απώλεια παροχής από εκατόν δεκαπέντε ευρώ και πάνω το μήνα. Το ποσό της κάρτας ισούται με το 30% της απώλειας.⁵⁰

Σύμφωνα με το νόμο 4336/2015 έγινε αναστολή της αύξησης σε όλες τις βασικές και επικουρικές συντάξεις. Αργότερα με βάση το «νόμο Κατρούγκαλου» προβλέπονται αυξήσεις από 1/1/2017. Οι αυξήσεις αυτές ανεστάλησαν με το νόμο 4472/2017 αναδρομικά έως τον Δεκέμβριο του 2021 και με το νόμο 4475/2017 η αναστολή αυτή ισχύει μέχρι τον Δεκέμβριο του 2022.⁵¹

Η αρχική κατάργηση και η μετέπειτα θέσπιση νέων όρων στη χορήγηση επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης στους ανασφάλιστους υπερήλικες. Στη χορήγηση δεν λαμβάνεται υπόψη το πραγματικό δεδομένο εισόδημα, αλλά το τεκμαρτό.⁵²

Οι δικαιούχοι που επιλέγουν να βγουν στη σύνταξη, με την κύρια σύνταξη μειωμένη, εξαιτίας του ορίου ηλικίας, γίνεται πρόσθετη μείωση 10%. Το παραπάνω μέτρο θεσπίστηκε με το τρίτο μνημόνιο νόμος 4336/2015. Το 10% της μείωσης θα υπολογίζεται επί του ποσού της σύνταξης που προκύπτει στο τέλος μετά τις προβλεπόμενες μειώσεις.⁵³

Το Σεπτέμβριο του 2017, η Κυβέρνηση ψήφισε νομοσχέδιο που είχε προτείνει το υπουργείο Εργασίας το οποίο αφορούσε αλλαγές διατάξεων που περιλαμβάνονταν στο νόμο Κατρούγκαλου που ψηφίστηκε τον Μάιο του προηγούμενου έτους.

Ο νόμος 4472/2017 καταργεί τέσσερα επιδόματα. Χαρακτηρίστηκα λέει :

«1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται:

α. η παρ. 3 του άρθρου 27 του ν. 3016/2002 (Α' 110),

β. τα άρθρα 2 και 3 του ν. 4051/1960 (Α' 68),

γ. η περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν.δ. 57/1973 (Α' 149),

⁵⁰ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 103)

⁵¹ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 112)

⁵² Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ114)

⁵³ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ118)

δ. το άρθρο 2 του ν. 1545/1985 (Α'91).

2. Από 1.1.2018 η αρμοδιότητα του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, όπως προβλέπεται στην περίπτωση γ' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν.δ. 57/1973 (Α'149), ως προς το σκέλος της χορήγησης οικονομικής ενίσχυσης σε όσους περιέρχονται σε κατάσταση ανάγκης συνεπεία θεομηνίας και λοιπών φυσικών καταστροφών ασκείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου. Με βάση το νόμο 4488/2017 (ΦΕΚ Α 137/13-9-2017), αναπληρώθηκαν και εισαχθήκανε ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές διατάξεις του νόμου 4387/2016 και του ΦΕΚ Α 210/31-8-2007.»

Ο Ν.3016/2002 άρθρο 27, παρ 3 αφορά « Το επίδομα οικονομικής ενίσχυσης οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα που έχουν παιδιά σχολικής ηλικίας». Ο νόμος αυτός είχε ως στόχο να ενισχύσει τις οικογένειες που είχαν χαμηλό εισόδημα καθώς και να προσφέρει στους μαθητές αναγκαία σχολικά πράγματα ώστε να συνεχίσουν την υποχρεωτική μόρφωση.

Ο Ν. 1545/1985 άρθρο 2 λέει ότι « Το επίδομα νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας νέων κάτω των 29 ετών σε περίπτωση απόλυσης». Το συγκεκριμένο επίδομα δίνονταν σε νέους που δεν εργάζονταν για ένα χρόνο με την προϋπόθεση ότι ήταν εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων. Το επίδομα αυτό προσφέρεται για τη χρονική περίοδο των πέντε μηνών.

Ο Ν. 4051/1960 άρθρο 2 παρ. 3 αναφέρει « Το προνοιακό επίδομα απροστάτευτων τέκνων». Ο πρωταρχικός σκοπός της καταβολής του επιδόματος αυτού είναι να στηρίξει όλα τα μέλη της οικογένειας που είχαν έλλειψη πατρικής βοήθειας.

Ο Ν. 1545/1985 άρθρο 2, παρ 1 γράφει « Η οικονομική ενίσχυση φυσικών προσώπων που τελούν σε κατάσταση απόλυτης ένδειας». Άτομα που είχαν πενιχρά εισοδήματα λάμβαναν το επίδομα που αποτελούσε βοήθημα για αυτά.

Άλλες αλλαγές που έγιναν πάνω στον «νόμο Κατρούγκαλου» είναι ότι με το άρθρο 19 του νόμου 4488/2017 «Η πάγια μηνιαία κράτηση των μετόχων του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων (ΜΤΠΥ) ορίζεται σε ποσοστό 4,5% επί των συντάξιμων αποδοχών όπως αυτές προσδιορίζονται για την κύρια σύνταξη». Το άρθρο τοποθετείται

πάνω στη διαμόρφωση των μηνιαίων εισφορών του ΜΤΠΥ. Από 1/1/2017 το ποσοστό του 4% μεταβάλλεται σε 4,5%, με αποτέλεσμα τα έσοδα του ΜΤΠΥ να έχουν άνοδο.

Το Υπουργείο Εργασίας συγκεκριμενοποίησε το *άρθρο 19, του νόμου 4488/2017* με υπ' αριθμό *πρωτ. 77088/3.10.2017* όπου τοποθετείται στις υπόλοιπες απολαβές που δεν αναγνωρίζονται ως συντάξιμες, με βάση τη ρύθμιση της *παρ. β του άρθρου 26* όπου παραμένουν σταθερές με 1% υπέρ του ΜΤΠΥ. Ένα από τα επιδόματα που δεν αναγνωρίζεται ως συντάξιμο είναι το οικογενειακό, με κράτηση ύψους 4,5% για τους καινούριους ασφαλισμένους και για τους προηγούμενους με 1% κράτηση. Αντίστοιχα παραμένει η κράτηση 2% όπου πραγματοποιούνται σε επιπλέον αμοιβές, σταθερές αποζημιώσεις και προσωπικές διαφορές. Υπογραμμίζεται πως σε όλα τα εργασιακά εισοδήματα εκτός από αυτούς που εμπίπτουν στην ειδική διάταξη οι οποίοι έχουν απαλλαγή του ΜΤΠΥ, υποχρεούνται να καταβάλουν αποκλειστικά ένα ποσοστό κράτησης για ΜΤΠΥ, είτε 4,5% ή 1% ή 2%.⁵⁴

⁵⁴Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 373)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΕΙΔΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

5.1. ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Η προσωρινή σύνταξη ξεκίνησε να έχει ισχύ με το πρώτο μνημόνιο 3845/2010 και καθιερώθηκε σαν «ελάχιστη εγγυημένη σύνταξη για όλους πάνω από 65 ετών υπολογισμένη με βάση τα ελάχιστα απαιτούμενα μέσα διαβίωσης».⁵⁵

Η προσωρινή σύνταξη είναι ποσό που παρέχεται στο δικαιούχο της σύνταξης πρόσκαιρα έως να του χορηγηθεί η μόνιμη σύνταξη. Για την προσωρινή σύνταξη ισχύει νέα διάταξη σύμφωνα με το νόμο 4387/2016 άρθρο 29. Οι δικαιούχοι οι οποίοι καταθέτουν χειρόγραφα την αίτηση τους, όπως αυτό γινόταν έως σήμερα θα λάβουν προσωρινή σύνταξη βάση των παρακάτω:

- Στην πλήρη σύνταξη λόγω ηλικίας στους μισθωτούς η προσωρινή σύνταξη φτάνει στο όριο του 50% του μέσου όρου των απολαβών του μήνα του ασφαλισμένου για ολόκληρο το χρόνο πριν την κατάθεση της συνταξιοδότησης. Στους ασφαλισμένους του ΟΓΑ, στους αυτοαπασχολούμενους και σε αυτούς που ασκούν ελεύθερο επάγγελμα, η προσωρινή σύνταξη ανέρχεται στο ύψος του 50% των εσόδων του μήνα του ασφαλισμένου για ολόκληρο το χρόνο πριν την κατάθεση της συνταξιοδότησης. Τα έσοδα του μήνα υπολογίζονται απ' την διαίρεση του συνόλου των κρατήσεων της κύριας ασφάλισης προς του 20% και προς 12.

Τονίζεται πως η προσωρινή σύνταξη δεν γίνεται να είναι υποδεέστερη της εθνικής σύνταξης που ορίζεται για 20 έτη ασφάλισης και συνάμα δεν υφίσταται να ξεπερνάει το διπλάσιο της εθνικής σύνταξης έτσι όπως ρυθμίζεται αναλόγως. Αποκλειστικά για την προσωπική σύνταξη των δικαιούχων που αναφέρονται στο άρθρο 40, το ποσό δεν μπορεί να υστερεί στο 80% της εθνικής σύνταξης που αφορά 20 έτη ασφάλισης.

- Στη μειωμένη σύνταξη εξαιτίας ηλικίας, η προσωρινή σύνταξη ελαττώνεται κατά 1/200 μηνιαίως για τους εναπομείναντες μήνες μέχρι την κάλυψη του ορίου ηλικίας που πρέπει να κατέχει ο δικαιούχος για να πάρει την πλήρη σύνταξη.
- Για την προσωρινή σύνταξη εξαιτίας αναπηρίας ελαττώνεται στο 1/200 του μέσου όρου των μηνιαίων απολαβών για την χρονιά που υποβλήθηκε η

⁵⁵ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 139)

αίτηση και συνάμα έχουμε μείωση που αφορά το εκάστοτε ποσοστό ανικανότητας.

- Το ποσοστό της προσωρινής σύνταξης που δίνεται λόγω θανάτου διαμερίζεται στους δικαιούχους ανάλογα με το ποσοστό που δικαιούται ο κάθε κληρονόμος και το ποσοστό αυτό ανέρχεται σε 50%.

Με την οριστικοποίηση της σύνταξης, το ποσό που θα καταβληθεί θα είναι εκείνο που προέρχεται μετά το συμψηφισμό με την προσωρινή.⁵⁶

Στο ενδεχόμενο ασφαλισμένου με διαδοχική περίοδο ασφάλισης που υπάγεται στον ΕΦΚΑ, ως αρμόδιος φορέας ελέγχει τις αιτήσεις που κατατίθενται της προσωρινής σύνταξης, βάση τα εκτιμώμενα όπως αυτά ορίζονται σχετικά με το επάγγελμα της τελευταίας χρονιάς πριν την κατάθεση της αίτησης. Σε περίπτωση που ο χρόνος ασφάλισης δεν είναι αρκετός, επειδή ο δικαιούχος άλλαξε επάγγελμα, για να οριστεί η προσωρινή σύνταξη, συνυπολογίζεται η διαδοχική περίοδος που διανύθηκε και δίνεται προσωρινή σύνταξη. Ομοίως συμβαίνει σε εργαζόμενους με διαδοχική ασφάλιση που έχουν χρέος του ανάλογου ποσού με όσα ορίζει ο νόμος.

Στις περιπτώσεις όπου ο ασφαλισμένος δεν θέλει να πάρει προσωρινή σύνταξη με δική του δήλωση, τότε δεν ακολουθείται ο θεσμός που αφορά την απόδοση της προσωρινής σύνταξης. Επίσης ο θεσμός αυτός δεν ακολουθείται όταν ο ενδιαφερόμενος δεν καλύπτει τους όρους συνταξιοδότησης ή δεν έχει παρουσιάσει τα προαπαιτούμενα δικαιολογητικά. Ακόμα για οποιαδήποτε συνταξιοδότηση είναι αναγκαίο να ακολουθηθούν οι Κανονισμοί του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου 883.2004 και 987/2009 καθώς επίσης και των Συμβουλίων της 29/4/2004 και 16/9/2009, τα οποία αφορούν την διευθέτηση των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας και αποσαφήνιση του τρόπου εκτέλεσης του Κανονισμού (ΕΚ) 883/2004. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις που στηρίζονται σε ολοκληρωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα αποκλειστικά με το χρόνο ασφάλισης σε ασφαλιστικό φορέα που ανήκει στην Ελλάδα. Παράλληλα η διάταξη μπορεί να μην εφαρμοστεί όταν ο δικαιούχος παίρνει επιπλέον, ακόμη μια κύρια σύνταξη για τον ίδιο λόγο, ή σε περίπτωση που όταν ο αιτών καταβάλει την αίτηση για συνταξιοδότηση συνεχίζει να εργάζεται. Επιπροσθέτως, η διάταξη δεν ακολουθείται όταν η αναγνώριση χρόνων δεν καλύπτεται και πρέπει να θεμελιωθεί μέχρι να εκδοθεί η απόφαση για εξαγορά χρόνων ακόμα και αν η εξαγορά γίνεται διαδοχικά με παρακράτηση από τη

⁵⁶ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα ' Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ161)

σύνταξή του. Τέλος όταν δεν έχουν πληρωθεί ασφαλιστικές εισφορές που το ποσό του χρέους είναι μεγαλύτερο από τα ποσά που αναγράφονται στις αρμόδιες διατάξεις. Αν οι οφειλές αποπληρωθούν σε βάθος χρόνου ο ενδιαφερόμενος πρέπει να καταθέσει καινούρια αίτηση για να λάβει προσωρινή σύνταξη.⁵⁷

Η κοινοποίηση της πράξης της προσωρινής σύνταξης γίνεται μέσα σε δύο μήνες από τη στιγμή που ο δικαιούχος θα καταθέσει την αίτηση για συνταξιοδότηση. Στους δικαιούχους που ανήκουν στο ειδικό καθεστώς που είναι στο Ν. 3163/1955 οι διατάξεις που αφορούν την προσωρινή σύνταξη, πραγματώνονται αντιστοίχως. Προτεραιότητα στην προσωρινή σύνταξη έχουν οι δικαιούχοι με αναπηρία ή αυτοί που έχουν χρόνια πάθηση και οι γονείς ή κηδεμόνες των ατόμων με ανικανότητα που επίσης καταβάλλεται με προτεραιότητα στους δικαιούχους που ανήκουν στο Ν. 612/1977.⁵⁸

Οι ενδιαφερόμενοι που καταθέτουν ηλεκτρονικά την αίτηση συνταξιοδότησης στον ΕΦΚΑ, βάση νέας διάταξης του άρθρου 2 του Ν. 4499/2017 «1. Οι ασφαλισμένοι οι οποίοι υποβάλλουν ηλεκτρονικά στον Ε.Φ.Κ.Α. αίτηση συνταξιοδότησης, συμπεριλαμβανομένων και των προσώπων που συνταξιοδοτούνται σύμφωνα με το ειδικό καθεστώς του ν. 3163/1955 (Α' 71), δικαιούνται προσωρινή σύνταξη από την πρώτη του επόμενου της ημερομηνίας κατάθεσης της αίτησης συνταξιοδότησης μήνα, μέχρι το τέλος του μήνα έκδοσης της οριστικής απόφασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις επόμενες παραγράφους.

2. α) Η προσωρινή σύνταξη λόγω γήρατος υπολογίζεται στο 80% του ποσού της οριστικής σύνταξης, όπως διαμορφώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4387/2016 (Α' 85). Στην περίπτωση χορήγησης μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, το ποσό που υπολογίζεται κατά το προηγούμενο εδάφιο μειώνεται αντίστοιχα προς το ποσοστό μείωσης που προβλέπεται από τις οικείες διατάξεις για κάθε μήνα που υπολείπεται της συμπλήρωσης του ορίου ηλικίας για τη χορήγηση πλήρους σύνταξης. β) Οι ασφαλισμένοι που υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας δικαιούνται προσωρινή σύνταξη, η οποία διαμορφώνεται σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου σε συνδυασμό με το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 27 και την παρ. 2 του άρθρου 31 του ν. 4387/2016. γ) Σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου ή συνταξιούχου, η προσωρινή σύνταξη ανέρχεται σε ποσοστό 50% του

⁵⁷ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ162)

⁵⁸ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ164)

ποσού που διαμορφώνεται σύμφωνα με την περίπτωση α' της παρούσας παραγράφου και χορηγείται στους δικαιούχους σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 4387/2016. Το ποσό που θα προκύψει σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού που αντιστοιχεί στην εθνική σύνταξη που χορηγείται για δεκαπέντε (15) έτη ασφάλισης, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016.

3. Για την έγκριση ή την απόρριψη του αιτήματος χορήγησης προσωρινής σύνταξης εκδίδεται απόφαση του αρμόδιου ασφαλιστικού οργάνου, εντός, δύο (2) μηνών από την ημερομηνία κατάθεσης των δικαιολογητικών της παραγράφου 4 ή και από την ημερομηνία οριστικοποίησης της κρίσης των υγειονομικών επιτροπών, αν η χορήγηση της σύνταξης συναρτάται με την εκτίμηση του βαθμού αναπηρίας του ασφαλισμένου. Η απόφαση του προηγούμενου εδαφίου δεν υπόκειται σε προσφυγή.

4. Η προσωρινή σύνταξη χορηγείται εφόσον ο αιτών: α) έχει συμπληρώσει στην ηλεκτρονική αίτηση συνταξιοδότησης όλα τα πεδία που είναι απαραίτητα για τον υπολογισμό της σύνταξης σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4387/2016,

β) έχει συνυποβάλει υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75) ειδικά ως προς την ακρίβεια του χρόνου ασφάλισης και των αποδοχών ή του εισοδήματος που δηλώνει στην αίτηση συνταξιοδότησης, καθώς και ότι πληροί τόσο τις προϋποθέσεις χορήγησης της προσωρινής σύνταξης του άρθρου αυτού όσο και τις προϋποθέσεις χορήγησης της οριστικής σύνταξης. Ασφαλισμένος με διαδοχικό χρόνο ασφάλισης, πλέον των ανωτέρω, οφείλει να δηλώσει αναλυτικά τα Ταμεία, στα οποία ασφαλίστηκε διαδοχικά, το χρόνο ασφάλισης ανά ενταχθέν Ταμείο και συνολικά, τις αντίστοιχες αποδοχές/εισόδημα, τον τυχόν χρόνο παράλληλης ασφάλισής του, το Ταμείο στο οποίο έχει τυχόν οφειλές, καθώς και το αντίστοιχο ποσό, σύμφωνα με την υπουργική απόφαση Φ.1500/οικ.9696/195/8.8.2014 (Β' 2441). Ασφαλισμένος για τον οποίο είναι απαραίτητος ο έλεγχος καταβολής των εισφορών, θα πρέπει να καταθέσει επιπλέον υπηρεσιακό σημείωμα του αρμόδιου τμήματος εισφορών σχετικά με τις τυχόν οφειλόμενες εισφορές κατά τον μήνα κατάθεσης της αίτησης συνταξιοδότησης.

5. Το ποσό της σύνταξης που καταβάλλεται στον ασφαλισμένο σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους συμψηφίζεται με το ποσό της σύνταξης που καθορίζεται στην οριστική απόφαση απονομής της σύνταξης.

6. Εάν, μετά τον έλεγχο των δικαιολογητικών για την έκδοση της οριστικής απόφασης απονομής της σύνταξης, διαπιστωθεί ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης ή ότι τα στοιχεία που αναφέρονται στην αίτηση και στην υπεύθυνη

δήλωση του ασφαλισμένου είναι ανακριβή, τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά συντάξεων αναζητούνται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις περί επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών.

7. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α. Όταν η αίτηση συνταξιοδότησης δεν υποβάλλεται ηλεκτρονικά.

β. Όταν για τη συνταξιοδότηση πρέπει να εφαρμοστούν οι Κανονισμοί 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας και 987/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για καθορισμό της διαδικασίας εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 883/2004 για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας, καθώς και οι διμερείς συμβάσεις κοινωνικής ασφάλειας, εκτός των περιπτώσεων που θεμελιώνεται αυτοτελές συνταξιοδοτικό δικαίωμα μόνο με το χρόνο ασφάλισης σε ελληνικό ασφαλιστικό φορέα.

γ. Όταν δεν έχει διακοπεί η εργασία/ αυτοαπασχόληση κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης ή όταν αναληφθεί μεταγενέστερα, καθώς και όταν χορηγείται ήδη προσωρινή ή οριστική σύνταξη για την ίδια αιτία.

δ. Όταν είναι απαραίτητη η αναγνώριση χρόνων ασφάλισης για θεμελίωση του δικαιώματος συνταξιοδότησης. Εφόσον, όμως, μετά την υποβολή σχετικής αίτησης εκ μέρους του ενδιαφερομένου, εκδοθεί η απόφαση αναγνώρισης χρόνου ασφάλισης, ακόμα και αν η εξαγορά του χρόνου αυτού γίνει τμηματικά με παρακράτηση του σχετικού ποσού από τη σύνταξη του δικαιούχου, είναι επιτρεπτό να χορηγηθεί προσωρινή σύνταξη από την αρχική αίτηση, όχι όμως πριν από την ημερομηνία που ορίζεται στην παράγραφο 1 του παρόντος.

ε. Όταν υπάρχουν οφειλές από ασφαλιστικές εισφορές, το ποσό των οποίων υπερβαίνει τα προβλεπόμενα από τις σχετικές διατάξεις ποσά. Αν μεταγενέστερα εκλείψει ο λόγος αυτός, η προσωρινή σύνταξη καταβάλλεται από την ημερομηνία που ορίζεται στην παράγραφο 1 του παρόντος.

8. Οι διατάξεις του άρθρου 29 του ν. 4387/2016 εξακολουθούν να ισχύουν για τους ασφαλισμένους οι οποίοι καταθέτουν στον Ε.Φ.Κ.Α. έντυπη αίτηση συνταξιοδότησης.».⁵⁹

⁵⁹ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 163)

Το άρθρο 29 του νόμου 4387/2016 αναφέρεται στο ύψος του ποσού της προσωρινής σύνταξης, λαμβάνουν την προσωρινή σύνταξη από την πρώτη ημέρα του επόμενου μήνα από την ημερομηνία ηλεκτρονικής καταβολής της αίτησης, μέχρι το τέλος του μήνα που θα δοθεί η οριστική απόφαση. Συμπεριλαμβάνονται τα άτομα που ανήκουν στο ειδικό καθεστώς του Ν. 3163/1955 και δικαιούνται την προσωρινή σύνταξη. Το ποσοστό της προσωρινής σύνταξης λόγω ηλικία, ορίζεται στο 80% της οριστικής σύνταξης.⁶⁰

Εάν στον ασφαλισμένο παρέχεται μειωμένη σύνταξη λόγω ηλικίας, το ποσό της προσωρινής σύνταξης μειώνεται ανάλογα με το ποσοστό μείωσης μηνιαίως, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διατάξεις μέχρι να πληρεί το όριο ηλικίας για να λάβει την πλήρη σύνταξη. Η προσωρινή σύνταξη καταβάλλεται σε δικαιούχα άτομα με ανικανότητα. Στο ενδεχόμενο θανάτου του ασφαλισμένου οι δικαιούχοι θα λαμβάνουν το ποσό που θα διαμορφωθεί κατά το ήμισυ. Το ποσό που θα προέρθει δεν μπορεί να είναι λιγότερο του ποσού της Εθνικής σύνταξης που δίνεται για 15 χρόνια ασφάλισης.

Για την αποδοχή ή άρνηση της αίτησης παροχής προσωρινής σύνταξης αποδίδεται από το αρμόδιο ασφαλιστικό όργανο μέσα σε δύο μήνες από την ημερομηνία που προσκομίζονται τα δικαιολογητικά ή από την ημερομηνία υγειονομικών επιτροπών για την παροχή αναπηρικής σύνταξης ανάλογα με τον βαθμό ανικανότητας. Η απόφαση της αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης δεν ανακλείται από καμία παρέμβαση αρμόδιας αρχής.

Για την καταβολή της προσωρινής σύνταξης είναι αναγκαίο να συμπληρωθούν όλα τα απαιτούμενα στοιχεία της ηλεκτρονικής αίτησης με σκοπό να καθοριστεί το ποσό της σύνταξης, όπως αναφέρεται στο νόμο 4387/2016. Ακόμη πρέπει να καταθέσει μία υπεύθυνη δήλωση που να πιστοποιεί τη διάρκεια της περιόδου ασφάλισης και τις απολαβές του ή ακόμη μπορεί να καταθέσει την υπεύθυνη δήλωση για το εισόδημα που είναι δηλωμένο στην αίτηση για συνταξιοδότηση. Ενδιαφερόμενος που έχει ασφάλιση διαδοχικού χρόνου έχει την υποχρέωση να παρουσιάσει διεξοδικά τα ασφαλιστικά ταμεία που ήταν εγγεγραμμένος, την περίοδο όπου ήταν ασφαλισμένος στο κάθε Ταμείο αντίστοιχα και ολόκληρες τις αποδοχές που αναλογούν ξεχωριστά στα Ταμεία. Αν ο ενδιαφερόμενος της ίδια χρονική περίοδο συμμετείχε σε περισσότερο από ένα Ταμείο ταυτόχρονα είναι υποχρεωμένος να δηλώσει την περίοδο ασφάλισης. Τέλος σε περίπτωση που ο ασφαλισμένος έχει χρέη στο Ταμείο του πρέπει να το δηλώσει όπως επίσης και το ποσό των οφειλών του.

⁶⁰ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ165)

Μετά την υποβολή της ηλεκτρονικής αίτηση, της υπεύθυνης δήλωσης και για την προσκόμιση της αίτησης για τυχόν χρεώσεις που μπορεί να υπάρχουν στο αρμόδιο τμήμα, όπου εκεί θα πραγματοποιηθεί ο αναγκαίος έλεγχος που θα κριθεί για το αν γίνει δεκτή ή απορριφθεί. Αν η αίτηση καθίσταται αποδεκτή τότε θα πραγματοποιηθεί συμψηφισμός με το ποσό της σύνταξης που θα χορηγηθεί σε συνδυασμό με το οφειλόμενο ποσό. Εφόσον ανακληθεί η οριστική αίτηση και δεν γίνουν δεκτά τα δικαιολογητικά που προαναφέρονται, αυτό οφείλεται είτε στο ότι οι όροι δεν καλύπτονται, είτε στο ότι τα στοιχεία δεν έχουν σαφήνεια, ή δεν είναι επαρκείς ή αναλυθείς ή ο συνδυασμός αυτών, τότε τα αχρεωστήτως δοθέντα ποσά ερευνούνται βάση διατάξεων περί επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθέντων παροχών. Αν δεν υποβληθεί η αίτηση ηλεκτρονικά τότε η προσωρινή σύνταξη δεν καταβάλλεται. Η υπεύθυνη δήλωση που είναι αναγκαίο να συμπληρωθεί είναι η ακόλουθη.⁶¹

⁶¹ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ166)

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ
(άρθρο 8 Ν. 1599/1986)

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών (άρθρο 8 παρ. 4 Ν. 1599/1986)

ΠΡΟΣ:	Υ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α., Τμήμα Διαχ/σης & Μισθ/ίας, Γραφείο Κληροδοτημάτων						
Ο - Η Όνομα:				Επώνυμο:			
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:							
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:							
Ημερομηνία γέννησης ⁽¹⁾ :							
Τόπος Γέννησης:							
Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:				Τηλ:			
Τόπος Κατοικίας:			Οδός:			Αριθ:	ΤΚ:
Αρ. Τηλεομοσκόπου (Fax):				Δ/ση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):			

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις ⁽²⁾, που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, δηλώνω όπδεν έλαβα ούτε λαμβάνω υποτροφία για τις ίδιες σπουδές (δηλαδή για το ίδιο επίπεδο σπουδών: για προπτυχιακές, για μεταπτυχιακές, για διδακτορικό) από την ίδια ή άλλη κληρονομιά, κληροδοσία ή δωρεά και δεν έχω εκπέσει λόγω υπαπότητάς μου από υποτροφία η οποία μου έχει απονεμηθεί προηγουμένως.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Ημερομηνία: 20

Ο - Η Δηλ.....

(Υπογραφή)

(1) Αναγράφεται αλογράφως.

(2) «Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπαρίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών.

Στον ΟΓΑ ο υπολογισμός της προσωρινής σύνταξης είναι με το κατώτατο ποσό 307,20 ευρώ και η μεγαλύτερη 768 ευρώ. Πιο συγκεκριμένα :

- Πλήρης σύνταξη λόγω ηλικίας και πλήρης σύνταξη λόγω αναπηρίας 80% και πάνω: το ποσό που αναλογεί είναι 384 ευρώ – 768 ευρώ που ισχύει από 1/1/2017 η κατώτατη είναι 307,20 ευρώ.
- Μειωμένη λόγω ορίου ηλικίας, υπάρχει ελάττωση του ποσού 1/200 μηνιαίος για τους μήνες που λείπουν μέχρι τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας και έως 60/200. Για παράδειγμα ότι ο ασφαλισμένος που του υπολείπονται 5 χρόνια μέχρι την συμπλήρωση της καθορισμένης ηλικίας, η μείωση της προσωρινής σύνταξης είναι 60/200 δηλαδή 30%.
- Αναπηρία με βαθμό 67-77,99% η προσωρινή σύνταξη ελαττώνεται κατά 25% δηλαδή μικρότερη είναι 288 ευρώ και η ανώτατη 576 ευρώ.
- Βαθμό αναπηρίας από 50-66,99% είναι μειωμένη κατά το ήμισυ.
- «Λόγο θανάτου» η ελάττωση ανέρχεται στο 50%, η ελάχιστη 192 ευρώ και η μέγιστη 384 ευρώ.

Επισημαίνεται ότι η προσωρινή σύνταξη δεν δίνεται στην περίπτωση που ο εργαζόμενος δεν έχει σταματήσει την εργασία του όταν κατέθεσε την αίτηση για σύνταξη. Τονίζεται ότι η προσωρινή σύνταξη του άρθρου 29 του νόμου 4387/2016 δίνεται σε αυτούς που εντάσσονται στον καινούριο τρόπο υπολογισμού της σύνταξης. Οι ασφαλισμένοι που συμπεριλαμβάνονται σε παλαιότερους κανόνες δικαίου παίρνουν την προσωρινή σύνταξη σύμφωνα με το άρθρο 38 του νόμου 3863/2010.

Σε ενδεχόμενο που οι αιτήσεις κατατεθούν με ηλεκτρονική μορφή όπως αναφέρει το άρθρο 2 του νόμου 4499/2017 αυτό συνεπάγεται ότι η προσωρινή σύνταξη θα αναλογεί στο 80% της οριστικής σύνταξης.⁶²

5.2. ΚΥΡΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ

Επιπλέον με το πρώτο μνημόνιο διαχωρίστηκε η κύρια σύνταξη σε δύο μέρη, το σύνολο των οποίων αποτελεί την μηνιαία σύνταξη.⁶³ Το πρώτο είναι η «βασική σύνταξη» που ως εγγυητής είναι το κράτος όπως αυτό αναφέρεται στο άρθρο 2, παρ.5 του νόμου Κατρούγκαλου «Το κράτος έχει πλήρη εγγυητική υποχρέωση για το σύνολο των ασφαλιστικών παροχών. Ειδικές διατάξεις σχετικές με την κρατική χρηματοδότηση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης καταργούνται» και το δεύτερο είναι η «αναλογική»

⁶² Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 587)

⁶³ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 141)

σύνταξη είναι εγγυητές τα Ταμεία Ασφάλισης. Πιο συγκεκριμένα το άρθρο 1 του νόμου 3863/2010 αναφέρει:

«1. Το Δημόσιο εγγυάται τη βιωσιμότητα του Ασφαλιστικού Συστήματος της χώρας με σκοπό τη διασφάλιση αξιοπρεπούς σύνταξης για κάθε δικαιούχο.

2. Βασική σύνταξη: Το ποσό της σύνταξης που δεν αναλογεί σε ασφαλιστικές εισφορές και χορηγείται μετά την 1.1.2015, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος αυτός.

3. Αναλογική σύνταξη: Το ποσό της σύνταξης που αναλογεί στο ύψος των ασφαλιστικών εισφορών για τα έτη ασφάλισης, από 1.1.2011 και εφεξής, κάθε ασφαλισμένου που θεμελιώνει δικαίωμα σύνταξης μετά την 1.1.2015 σε φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο. Το αναλογικό ποσό σύνταξης βαρύνει τους προϋπολογισμούς των ασφαλιστικών οργανισμών κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο για τους ασφαλισμένους του Δημοσίου.»⁶⁴

Παράλληλα, προβλέπεται η αναπροσαρμογή κύριων συντάξεων, εκτός του ΟΓΑ, που έχουν ήδη καταβληθεί μέχρι τις 31/12/2018 οι κύριες συντάξεις καταβλήθηκαν όπως ήταν διαμορφωμένες με τις διατάξεις που ίσχυαν στις 12/6/2016. Με βάση το νόμο 4387/2016 όταν το ποσό της σύνταξης που καταβάλλεται είναι μεγαλύτερο από αυτό που προέκυψε κατά την αναπροσαρμογή, το ποσό της διαφοράς καταβάλλεται στο δικαιούχο σαν προσωπική διαφορά μέχρι την ολοκληρωτική εξάλειψή του. Στην αντίθετη περίπτωση το ποσό της σύνταξης που καταβάλλεται προσαυξάνεται σταδιακά και σε ίσα μέρη κατά το 1/5 της διαφοράς μέσα σε πέντε έτη από 1/1/2019. Η διαδικασία επανυπολογισμού – αναπροσαρμογής περιέχει δύο στάδια με σκοπό να καθοριστεί η διαφορά της σύνταξης για κάθε δικαιούχο ξεχωριστά. Στο πρώτο στάδιο ενεργεί το ΕΦΚΑ ή ΦΚΑ (χωρίς να συμπεριλαμβάνεται το ΟΓΑ και η Τράπεζα της Ελλάδος) που πραγματοποιείται έλεγχος με σκοπό την πληρότητα και η ορθότητα των στοιχείων, ηλεκτρονικών αρχείων που απαιτούνται για την αναπροσαρμογή.⁶⁵

Ταυτόχρονα ο νόμος 4387/2016 ανέλαβε να προσαρμόσει στις ειδικές περιπτώσεις το καινούριο σύστημα εισφορών. Συγκεκριμένα καθόρισε τα εξής:

- Οι συνολικές καταβολές της κύριας σύνταξης των εργαζόμενων και των εργοδοτών τους πρέπει να αντιστοιχεί στο 20% επί των απολαβών του μισθωτού.

⁶⁴ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ139)

⁶⁵ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 192)

Στις περιστάσεις έκτακτων απρογραμμάτιστων παροχών εξαιτίας γέννησης παιδιών, βαριάς αναπηρίας, γάμου και θανάτου οι εισφορές αποδίδονται κατά 13,33% σε βάρος από τους εργοδότες και κατά 6,67% από τους μισθωτούς. Παράλληλα υπολογίστηκε το μέγιστο όριο των ασφαλιστέων απολαβών των εργαζομένων και των εργοδοτών για την εκτίμηση της μηνιαίας εισφοράς τους, δέκα φορές επιπλέον από το ποσό που αναλογεί στον ελάχιστο βασικό μισθό άγαμου εργαζομένου και με τις ενεργές διατάξεις κατά την εφαρμογή του νόμου 10 φορές επιπλέον του ποσού που αναλογεί στο βασικό μισθό του παραπάνω εργαζόμενου ηλικίας πάνω από 25 έτη.

- Από 1/1/2017 το ποσοστό της μηνιαίας καταβολής των ασφαλισμένων είτε των αυτοαπασχολούμενων είτε των ελεύθερων επαγγελματιών για την κύρια σύνταξη θα ανέρχεται στο 20% μηνιαίως. Το μηνιαίο εισόδημα υπολογίζεται από το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα που είχε δηλωθεί τη προηγούμενη φορολογική χρονιά και καθορίζει το ποσοστό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς.

Στους συμμετέχοντες σε προσωπικές εταιρίες υπολογίζονται ετήσιες χρηματικές εισροές από τα συνολικά κέρδη επί το ποσοστό της αναλογίας των συμμετεχόντων. Στο ενδεχόμενο που η ατομική επιχείρηση έχει μηδενικά κέρδη ή ζημιές, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να καταβάλουν μέρος εφόσον δεν καλύπτεται από την ίδια την επιχείρηση για νεοσύστατες επιχειρήσεις με διάρκεια ως 5 έτη. Στα έτη τα οποία η ατομική επιχείρηση δηλώνει καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα προηγούμενου έτους άνω των 18.000 ευρώ η οφειλή αποπληρώνεται κατά το 1/5 ετησίως. Τα μέλη της εταιρίας υποχρεούνται να αποπληρώσουν σε διάστημα 15 ετών ασφάλισης.

- Από 1/1/2017 αγρότες και ασφαλισμένοι του ΟΓΑ μη λαμβάνοντας υπ όψιν το χρόνο εισαγωγής στην κοινωνική ασφάλιση, πληρώνουν εισφορές στην κύρια σύνταξη επί το εισόδημα που έχουν.
- Όταν υπάρχει αγροτική οικογενειακή επιχείρηση, όπου η σύζυγος και τα ενήλικα παιδιά εργάζονται σε αυτή, ορίζεται ως φορολογητέο εισόδημα αυτών, το ελάχιστο φορολογητέο εισόδημα. Στο ενδεχόμενο που το φορολογητέο εισόδημα του έτους είναι μεγαλύτερο από το γινόμενο των ατόμων της οικογένειας που εργάζονται στην επιχείρηση επί τη λιγότερη βάση υπολογισμού της εισφοράς, αναδομημένη σε ετήσια βάση, η εισφορά υπολογίζεται με το αποτέλεσμα της διαίρεσης που προκύπτει από το εισόδημα διά τα εργαζόμενα μέλη.

Επίσης προσδιορίστηκε η καταβολή της μηνιαίας εισφοράς 20% και για αυτούς που θα ασφαλιστούν στον ΟΓΑ από 1/1/2022 ανεβαίνοντας βαθμιαία από 1/7/2015. Με βάση τα παρακάτω:

- Η μηνιαία ασφαλιστική εισφορά για την κύρια σύνταξη από 1/7/2015 έως 31/12/2016 ανέρχεται στο 10% αφού προστέθηκαν 3 ποσοστιαίες μονάδες.
- Οι κατώτερες ασφαλιστικές κατηγορίες από 1/1/2017 και έπειτα σταματάνε να υπάρχουν και η ασφαλιστική εισφορά του μήνα ορίζεται ως ποσοστό επί το φορολογητέο εισόδημα, όπου τοποθετείται χρονικά να εξοφλείται κάθε μήνα. Η χαμηλότερη ασφαλιστέα μηνιαία απολαβή ρυθμίζεται ως το ποσό που αντιστοιχεί στο 70% της κάθε περίπτωσης που διαμορφώνεται με τον κατώτατο χαμηλότερο βασικό μισθό εργαζόμενου που είναι πάνω από 25 ετών και είναι άγαμος. Το μεγαλύτερο όριο της ασφαλισμένης μηνιαίας εισφοράς για την μέτρηση της ασφαλιστικής συνδρομής που εισφέρεται κάθε μήνα καθορίζεται ως εξής: το 2017 η αναλογία των ασφαλιστικών οφειλών ανά μήνα επί τα φορολογητέα έσοδα ρυθμίζεται σε 14%. Το επόμενο έτος η εισφορά αυτή μορφοποιείται σε 16%. Το 2019 ανεβαίνει στο 18%, το 2020 μεγαλώνει κατά 1% και διαμορφώνεται στο 19% και το 2021 φτάνει σε 19,5%. Από 1/1/2022 και έπειτα κατοχυρώνεται στο 20%.⁶⁶

Οι συνταξιούχοι για τον κλάδο ασθένειας καταβάλουν συνδρομή 6% έναντι του ποσού της κύριας σύνταξης που λαμβάνουν, εφόσον μειωθούν τα ανάλογα ποσά στη ΕΑΣ της κύριας σύνταξης σύμφωνα με το *άρθρο 38 του νόμου 3863/2010, παρ. 11,12 του άρθρου 44 του νόμου 3986/2011*. Σε ενδεχόμενο "συρροής κύριων συντάξεων" η καταβολή του 6% λογαριάζεται στο σύνολο τους αφού μειωθεί η ΕΑΣ. Πιθανολογείται ότι αν ο συνταξιούχος, εργάζεται ταυτόχρονα τότε καταβάλλεται το 6% από το ποσό της σύνταξης του και συνάμα παρέχει τις αντίστοιχες καταβολές του εισοδήματος από την εργασία του που μπορεί να είναι μισθωτός ή αυτοαπασχολούμενος, όπως αναγνωρίζεται από τους εκάστοτε νόμους.⁶⁷

⁶⁶ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 299)

⁶⁷ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 613)

5.2.1. ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Το ένα τμήμα της κύριας σύνταξης, αφορά την εθνική σύνταξη η οποία χρηματοδοτείται από τον προϋπολογισμό του κράτους. Όπως διατυπώνεται στον νόμο 4387/2016, άρθρο 2, παρ.2 «Η Εθνική Σύνταξη δεν χρηματοδοτείται από ασφαλιστικές εισφορές, αλλά απευθείας από τον Κρατικό Προϋπολογισμό». Η σύνταξη αποδίδεται μέχρι 31/12/2016 από τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης και από 1/1/2017 από τον ΕΦΚΑ, όπως εγγράφονται στο άρθρο 7 του νόμου 4387/2016. « Η Εθνική Σύνταξη καταβάλλεται από τον Ε.Φ.Κ.Α. σε όλους, όσοι θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης εξ ιδίου δικαιώματος ή ανικανότητας ή κατά μεταβίβαση, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις. Ειδικά, στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης εξ ιδίου δικαιώματος, η Εθνική Σύνταξη καταβάλλεται στους δικαιούχους εφόσον διαμένουν μόνιμα και νόμιμα στην Ελλάδα για τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη, μεταξύ του 15ου έτους ηλικίας και του έτους κατά το οποίο συμπληρώνουν το προβλεπόμενο όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξης. Η μόνιμη διαμονή για τους πολίτες χωρών εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποδεικνύεται, σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία για τη χορήγηση άδειας διαμονής σε αυτούς. Το ποσό της μειώνεται για τους συνταξιούχους λόγω γήρατος κατά 1/40 για κάθε χρόνο που υπολείπεται των σαράντα (40) ετών διαμονής στην Ελλάδα, μεταξύ του 15ου έτους της ηλικίας και του έτους κατά το οποίο συμπληρώνουν τον προβλεπόμενο όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξης. Η κατά τα ανωτέρω μείωση δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης με βάση τις διατάξεις του τετάρτου εδαφίου της περίπτωσης α΄ της παρ. 1 των άρθρων 1 και 26 του Π.δ. 169/2007 (Α΄ 210), είτε με βάση τις διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτές, όπως ισχύουν κάθε φορά, καθώς και για όσα από τα πρόσωπα αυτά συνταξιοδοτούνται με βάση τις διατάξεις του Ν. 2084/1992 (Α΄ 165)».⁶⁸

Το άρθρο 7 παρ.1 του Ν. 4387/2016 «Η Εθνική Σύνταξη καταβάλλεται από τον Ε.Φ.Κ.Α. σε όλους, όσοι θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης εξ ιδίου δικαιώματος ή ανικανότητας ή κατά μεταβίβαση, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις.»

Εθνική σύνταξη μπορούν να λάβουν οι δικαιούχοι σύνταξης εξαιτίας ανικανότητας, γήρατος και θανάτου όπως ορίζεται από τις αρμόδιες διατάξεις του νόμου. Εκτός από την κατοχύρωση του νόμιμου αξιώματος που πρέπει να πληρεί ο δικαιούχος ανάλογα με τον φορέα ασφάλισης, πρέπει ταυτόχρονα να πιστοποιηθεί ότι κατοικεί στην Ελλάδα μόνιμα το λιγότερο 15 χρόνια, από την ηλικία των 15 ετών μέχρι να ολοκληρωθεί το όριο ηλικίας που απαιτείται για την συνταξιοδότηση του. Εάν σε

⁶⁸ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα ΄Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ140)

περίπτωση γήρατος η αίτηση για σύνταξη καταβληθεί αφού καλυφθεί το όριο ηλικίας, η επαλήθευση για το αν ο αιτών πληρεί τους όρους διαμονής διαχέεται έως την καταβολής της αίτησης.⁶⁹

Οι δικαιούχοι πλήρης εθνικής σύνταξης 67 ετών που έχουν συμπληρώσει 20 έτη ασφάλισης και σαράντα χρόνια διαμονής στην Ελλάδα, θα πάρουν σύνταξη 384€, ενώ εκείνοι που έχουν 15 έτη ασφάλισης 346 ευρώ. Αυτοί που παίρνουν σύνταξη εξαιτίας τις αναπηρίας τους, δεν χρειάζεται να πληρούν την προϋπόθεση διαμονής της χώρας, ενώ εκείνοι που σύμφωνα με το νόμο 612/1977 παίρνουν σύνταξη οφείλουν να έχουν 15 χρόνια διαμονής στην Ελλάδα. Το ποσό των 384 ευρώ δεν μεταβάλλεται είτε έχει συμπληρώσει 17 έτη ασφάλισης είτε 20 έτη. Μετά την ολοκλήρωση των 15 ετών ασφάλισης η εθνική σύνταξη είναι ελαττωμένη κατά 2% ανά υπολειπόμενο έτος του 20^{ου}. Πιο αναλυτικά, η πλήρης εθνική σύνταξη με 15 χρόνια ασφάλισης είναι 345,60 ευρώ, με 16 χρόνια είναι 353,28 ευρώ, με 17 χρόνια είναι 360,96 ευρώ, με 18 χρόνια είναι 368,64 ευρώ και για 19 χρόνια ασφάλισης είναι 376,32 ευρώ, ενώ με τη συμπλήρωση 20 ετών και πάνω, το ποσό της σύνταξης ανέρχεται στα 384 ευρώ. Στο ενδεχόμενο που ο ασφαλισμένος δεν έχει ολοκληρώσει ακριβώς τα 20 έτη ασφάλισης, τότε ο δικαιούχος θα πάρει την εθνική σύνταξη που ισοδυναμεί με το ακέραιο έτος που έχει συμπληρώσει και για τους επιπλέον μήνες και μέρες που έχει ασφαλιστεί, θα λάβουν ανάλογα τις εισφορές τους. Δηλαδή αν ένας ασφαλισμένος στο ΙΚΑ – ΕΤΑΜ κάνει αίτηση για σύνταξη με 17 χρόνια, 8 μήνες και 15 μέρες ασφάλισης, οι απολαβές της εθνικής σύνταξης που θα δικαιούται θα είναι 366,46 ευρώ συνολικά όπου τα 5,50 ευρώ θα είναι για τους μήνες και τις μέρες .

$$[(368,64-360,96)* 215/300] = 366,46$$

Με τον νόμο 4488/2017 διασαφηνίστηκε η προϋπόθεση της 15ετίας όπου οι δικαιούχοι μπορούν να αποκτήσουν την εθνική σύνταξη μόνο με την προσθήκη των 15 ετών. Με την ολοκλήρωση της 15ετίας οι δικαιούχοι κατοχυρώνουν το δικαίωμα της συνταξιοδότησης όπως αναφέρει το άρθρο 1, παρ.2 «Μετά το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Η προϋπόθεση συμπλήρωσης δεκαπέντε (15) ετών ασφάλισης για την καταβολή της εθνικής σύνταξης

⁶⁹ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ141)

δεν ισχύει για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης με τη συμπλήρωση χρόνου ασφάλισης μικρότερου των δεκαπέντε (15) ετών. Στην περίπτωση αυτή το ποσό της εθνικής σύνταξης δεν μπορεί να υπολείπεται αυτού που αντιστοιχεί στα δεκαπέντε (15) έτη ασφάλισης.»⁷⁰

Για την απόκτηση της Εθνικής Σύνταξης λόγο γήρατος, ενδείκνυται η ολοκλήρωση των 40 ετών μόνιμης διαβίωσης στην Ελλάδα, που από τα 15 έτη όπως προείπαμε, μπορεί να υποβάλει αίτηση για συνταξιοδότηση. Για τα έτη που υπολείπονται ως την κάλυψη των 40 ετών, μειώνεται η σύνταξη σε αναλογία 1/40. Στο παρακάτω υπόδειγμα, συνταξιούχος ηλικίας 67 ετών και μόνιμος κάτοικος στην Ελλάδα τα τελευταία 27 έτη έχοντας τη δυνατότητα με 15 έτη ασφάλισης να λάβει σύνταξη μειωμένη. Με ελάττωση κατά 1/40 όπως ορίζεται από το νόμο και το ποσό που αντιστοιχεί είναι $345,6 \cdot (13/40) = 233,28$ ευρώ. Ο ΕΦΚΑ τονίζει ότι, παρόλο που το πιστοποιητικό ασφάλισης είναι αναγκαίο δεν είναι στοιχείο που αποδεικνύει τη διαμονή του ασφαλισμένου στην Ελλάδα.⁷¹

Δικαιούχος που έχει συμπληρώσει 20 έτη ασφάλισης στην ηλικία των 62 ετών το ποσό της σύνταξης που δικαιούται, αντιστοιχεί στα 268 ευρώ, ενώ αν έχει διανύσει 15 χρόνια ασφάλειας θα λάβει 241 ευρώ στα 62 έτη ηλικίας του. Ο ασφαλισμένος που του λείπουν χρόνια συμπλήρωσης για την πλήρη σύνταξη θα πάρει μειωμένη κατά 1/200 για κάθε μήνα ή 6% για κάθε έτος μέχρι τη συμπλήρωση της προβλεπόμενης ηλικίας. Το ελάχιστο όριο συνταξιοδότησης που απαιτείται αναλογεί στην ηλικία των 5 ετών διαφοράς και δεν χρειάζεται να επιβληθεί ξεχωρά το ποσοστό 10%. Εάν ο δικαιούχος δεν πληρεί τις προϋποθέσεις των ετών διαμονής και το προβλεπόμενο όριο ηλικίας, η σύνταξη που θα λάβει θα είναι μικρότερη, αφενός από τα χρόνια 40ετούς μόνιμης διαβίωσης στην Ελλάδα και αφετέρου λόγω ορίου ηλικίας. Παρακάτω ακολουθούν πέντε περιπτώσεις για επεξήγηση:

- ❖ Για 15 έτη εργασίας η ελαττωμένη εθνική σύνταξη είναι $346,60 - 6\% = 324,86$ ευρώ για 1 έτος ως που να αποπερατώσει την ηλικία των 67 ετών.
- ❖ Ο ασφαλισμένος που έχει ασφάλιση για 15 έτη, το ελαττωμένο ποσό της εθνικής σύνταξης είναι $345,60 - 12\% = 304,12$ ευρώ για 2 έτη ως την κάλυψη του ορίου ηλικίας.

⁷⁰ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ143)

⁷¹ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ143)

- ❖ Η μειωμένη εθνική σύνταξη για 15 έτη εργασίας θα είναι $345,60 - 18\% = 283,39$ ευρώ για 3 χρόνια που υπολείπονται ως τα 67 έτη.
- ❖ Η ελαττωμένη εθνική σύνταξη για 15 χρόνια ασφάλισης ανέρχεται στα $345,60 - 24\% = 262,65$ ευρώ για τα υπολειπόμενα 4 χρόνια που χρειάζονται.
- ❖ Για 15 έτη ασφάλισης η μείωση θα ανέρχεται στο ποσό $345,60 - 30\% = 241,92$ ευρώ στην περίπτωση που απαιτούνται 5 έτη μέχρι την ολοκλήρωση του ορίου ηλικίας.

Ακόμα ακολουθούν πέντε παραδείγματα για την ελαττωμένη εθνική σύνταξη με 20 έτη ασφάλισης δηλαδή 6.000 ημέρες εργασίας.

- ❖ Για 20 χρόνια εργασίας η σύνταξη περικόπτεται σε $384 - 6\% = 360,96$ ευρώ στην περίπτωση που ο ασφαλισμένος χρειάζεται 1 χρόνο για την απαιτούμενη ηλικία συνταξιοδότησης.
- ❖ Στο ενδεχόμενο που ο ασφαλισμένος χρειάζεται 2 χρόνια για την κάλυψη του ορίου ηλικίας των 67 ετών, η μείωση της σύνταξης θα ανέρχεται 12% από το καθορισμένο ποσό των 384 ευρώ και θα ισούται με το ποσό 337,92 ευρώ.
- ❖ Για 20 έτη εργασίας η εθνική σύνταξη χορηγείται μειωμένη κατά το ποσοστό 18% στην περίπτωση που του λείπουν 3 χρόνια μέχρι τη συμπλήρωση του ψηφισμένου ορίου ηλικίας και ανέρχεται στο ποσό των 314,88 ευρώ.
- ❖ Για 20 έτη εργασίας η εθνική σύνταξη ελαττώνεται $384 - 24\% = 291,84$ ευρώ όπου λείπουν 4 χρόνια για την θεσμοθετημένη ηλικία συνταξιοδότησης των 67 ετών.
- ❖ Η μειωμένη εθνική σύνταξη με 20 χρόνια ασφάλισης, αφαιρείται το ποσοστό 30% και ανέρχεται στο ποσό 268,80 ευρώ στο ενδεχόμενο που ο δικαιούχος χρειάζεται ακόμα 5 χρόνια για την συμπλήρωση των 67 ετών.

Ακολουθούν δύο τελευταία παραδείγματα που περιλαμβάνουν επιπλέον μειώσεις της εθνικής σύνταξης :

- ❖ Εργαζόμενος όπου κατοικεί 40 χρόνια μόνιμης κατοικίας στην Ελλάδα με κατοχυρωμένο δικαίωμα για μειωμένη εθνική σύνταξη λόγω γήρας με 15 χρόνια ασφάλειας και βρίσκεται στο 62^ο έτος της ηλικίας του, θα του χορηγηθεί μειωμένη σύνταξη της τάξεως των 241,92 ευρώ, που οφείλεται πρώτον στον παράγοντα για τα 15 χρόνια ασφάλισης το καθορισμένο από το νόμο είναι 20 χρόνια ασφάλισης και η μείωση ανέρχεται κατά 2% ετησίως, το ποσό που θα λαμβάνει 345,60 ευρώ. Για το δεύτερο παράγοντα μείωσης είναι το όριο ηλικίας

των 67 ετών, θα υποστεί μείωση κατά 30% για τα 5 χρόνια που χρειάζεται για την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας.

- ❖ Κάτοικος Ελλάδας για 25 χρόνια, με 15 χρόνια ασφάλισης, με πάγιο δικαίωμα για μειωμένη σύνταξη και βρίσκεται στο 62^ο έτος της ηλικίας του θα του καταβληθεί σύνταξη έναντι του ποσού των 151,20 ευρώ. Οι παράγοντες της αφαίρεσης της σύνταξης είναι για τα 15 έτη ασφάλισης και τα 25 χρόνια διαμονής της Ελλάδας που θα ελαττωθεί κατά 15/40 και εξίσου κατά 30% για τα 5 έτη που του υπολείπονται.⁷²

Σε περίπτωση μειωμένης Εθνικής σύνταξης λόγω αναπηρίας ισχύει, ότι για τα ποσοστά αναπηρίας έχει δικαιοδοσία το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθιερώνονται ως εξής:

- Μεταξύ 67% και 79,99% δίνεται το 75% της εθνικής σύνταξης με 15 χρόνια ασφάλισης συνταξιοδοτούνται με 259,20 ευρώ και με 20 χρόνια ασφάλισης συνταξιοδοτούνται με 288 ευρώ.
- Μεταξύ 50% και 69,99% παρέχεται το 50% της εθνικής σύνταξης δηλαδή 172,80 ευρώ για 15 χρόνια ασφάλισης και 192 ευρώ για 20 χρόνια ασφάλισης.
- Στους δικαιούχους που έχουν από 80% και πάνω αναπηρία καταβάλλεται ολόκληρο το ποσό της εθνικής σύνταξης.

Επισημαίνεται πως δεν λαμβάνεται υπ' όψιν η μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα για τους συνταξιούχους λόγω ανικανότητας. Κατά συνέπεια ο όρος 15 έτη ασφάλειας ρυθμίζεται με βάση τα παρακάτω:

- Για τους δικαιούχους που έχουν ασφάλεια μέχρι 15 χρόνια η εθνική σύνταξη που τους αναλογεί είναι 345,60 ευρώ σύμφωνα με το άρθρο 7, παρ.6.
- Αυτοί που έχουν ασφάλεια μεταξύ 15 και 19,9 χρόνια δικαιούνται το ποσό των 345 ευρώ έως 376 ευρώ ανάλογα.
- Εκείνοι που είναι ασφαλισμένοι από 20 και άνω η εθνική σύνταξη που θα λάβουν είναι 384 ευρώ.

Παρακάτω παρατίθενται παραδείγματα για τα ποσά της Εθνικής σύνταξης:

- ❖ Συνταξιούχοι λόγω ανικανότητας με αναπηρία 80% και ασφαλισμένοι 6 έτη θα πάρουν εθνική σύνταξη 345,60 ευρώ, ενώ 25 χρόνια ασφάλισης θα πάρουν 384 ευρώ.

⁷² Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 145)

- ❖ Δικαιούχοι σύνταξης που έχουν αναπηρία 70% και 6 χρόνια ασφάλισης θα τους καταβληθεί σύνταξη 259,20 ευρώ και με 25 έτη ασφάλισης θα τους καταβληθεί σύνταξη 288 ευρώ.
- ❖ Συνταξιούχος με αναπηρία 55% και ασφαλισμένος για 6 χρόνια θα του χορηγηθεί εθνική σύνταξη 172,9 ευρώ και με 25 χρόνια ασφάλισης θα τους χορηγηθεί 192€ για εθνική σύνταξη.
- ❖ Στους δικαιούχους με ανικανότητα 67% και 18 χρόνια ασφάλισης παρέχεται εθνική σύνταξη 276,48 ευρώ⁷³

Η χορήγηση της εθνικής σύνταξης τροποποιείται αντίστοιχα εάν οι συνταξιούχοι ή οι δικαιούχοι λόγο θανάτου επιβάλλεται να πάρουν εκτός από την κύρια σύνταξη, να λάβουν περεταίρω συντάξεις. Σε ενδεχόμενο που ο δικαιούχος λαμβάνει δύο κύριες συντάξεις έχει το νόμιμο δικαίωμα να πάρει την πλήρη εθνική σύνταξη. Όταν καταβάλλεται μια πλήρης και μία μειωμένη κύρια σύνταξη το ποσό της εθνικής σύνταξης καταβάλλεται ολόκληρο. Αν χορηγούνται δύο μειωμένες κύριες συντάξεις τότε δίνεται το αναλογούν σε κάθε μία, ποσό της εθνικής σύνταξης, χωρίς αυτό να ξεπερνά συνολικά το ποσό της πλήρους σύνταξης.⁷⁴

Το Κράτος εγγυάται ως παροχή στους συνταξιούχους μόνο την Εθνική σύνταξη. Στο ενδεχόμενο όπου οι αιτήσεις συνταξιοδότησης κατατίθενται για τη χρονική περίοδο 13/5/2016 έως 31/12/2018 ενεργοποιούνται οι προβλέψιμοι κανονισμοί του άρθρου 94, παρ. 2, του νόμου 4387/2016 που διατυπώνεται ως εξής «Αιτήσεις συνταξιοδότησης βάσει των οποίων η καταβολή της σύνταξης, σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, αρχίζει μετά την έναρξη ισχύος αυτού, κρίνονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Επί αιτήσεων που θα κατατεθούν εντός του 2016, εάν το ποσό της απονεμόμενης σύνταξης υπολείπεται του ποσού της σύνταξης που θα απονεμόταν κατά το προϊσχύον καθεστώς σε ποσοστό άνω του 20%, το ήμισυ της διαφοράς καταβάλλεται στον δικαιούχο ως προσωπική διαφορά, με ανάλογη εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου». Κατά συνέπεια όσα αναφέρονται αν το καθαρό ποσό της ήδη υπάρχουσας σύνταξης πριν το φόρο με βάση τις διατάξεις, εάν η διαφορά του ποσού της καθαρής σύνταξης που λαμβάνεται από παλαιότερο ασφαλιστικό νομοθέτημα είναι 20%, θα παρέχεται στο δικαιούχο το μισό ποσό της διαφοράς. Οι

⁷³ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ147)

⁷⁴ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ149)

δικαιούχοι που θα καταθέσουν αίτηση για σύνταξη κατά τη διάρκεια του 2017, το ποσό της διαφοράς ισούται με το 1/3 αντί του 1/2 που ίσχυε. Για το επόμενο έτος η διαφορά ανέρχεται στο 1/4. Επισημαίνεται ότι οι ίδιες ρυθμίσεις ισχύουν και για τις αιτήσεις των συντάξεων των ατόμων με αναπηρία.⁷⁵

Όταν οι δικαιούχοι συνταξιοδοτούνται εξαιτίας αναπηρίας που έχει περιέλθει μέσα στον εργασιακό χώρο ή από ασθένειες που έχουν προξενηθεί από το επάγγελμά τους, τότε η σύνταξη θα αντιστοιχεί σύμφωνα με το νόμο 4387/2016 στο διπλάσιο της εθνικής σύνταξης με 20 έτη ασφάλισης.⁷⁶

5.2.2. ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Το δεύτερο τμήμα αντιστοιχεί στην ανταποδοτική σύνταξη, η οποία λογαριάζεται βάση επί των οποίων καταβλήθηκαν εισφορές και το επί τοις εκατό ποσό αναπλήρωσης εγκαλώντας τους όρους του άρθρου 28 με συνένωση του 8 του νόμου 4387/2016. «1. Οι ασφαλισμένοι κύριας ασφάλισης του Κεφαλαίου αυτού, οι οποίοι θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις, δικαιούνται ανταποδοτικό μέρος σύνταξης, που προκύπτει με βάση τις συντάξιμες αποδοχές, όπως ορίζονται στο άρθρο αυτό, το χρόνο ασφάλισης, όπως ορίζεται στο άρθρο 34, και τα κατ' έτος ποσοστά αναπλήρωσης υπολογιζόμενα επί των συντάξιμων αποδοχών του πίνακα της παρ. 4 του άρθρου 8, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις των επόμενων παραγράφων. 2. Ως συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους σύνταξης κύριας ασφάλισης λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου λαμβάνονται υπόψη: α. Για τους μισθωτούς, ο μέσος όρος μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου. Ο μέσος αυτός όρος υπολογίζεται ως το ημίγειον της διαίρεσης του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου δια του συνολικού χρόνου ασφάλισής του. Ως σύνολο μηνιαίων αποδοχών που έλαβε ο ασφαλισμένος νοείται το άθροισμα των μηνιαίων αποδοχών που υπόκεινται σε εισφορές, καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου. Για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών λαμβάνονται υπόψη οι αποδοχές του ασφαλισμένου για κάθε ημερολογιακό έτος, προσαυξανόμενες κατά την ετήσια μεταβολή μισθών, όπως προσδιορίζεται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή. β. Για τους αυτοαπασχολούμενους, τους ελεύθερους επαγγελματίες και τους ασφαλισμένους του άρθρου 40, το εισόδημα, το

⁷⁵ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα ' Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ160)

⁷⁶ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα ' Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ161)

οποίο υπόκειται σε εισφορές, σύμφωνα με τα άρθρα 39 και 40, καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού βίου. Για το διάστημα μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού εισόδημα νοείται το ποσό που θα αποτελούσε το ασφαλιστέο μηνιαίο εισόδημα αν εκλαμβάνονταν ως μηνιαία εισφορά το ποσό που πράγματι καταβλήθηκε για κάθε μήνα ασφάλισης, συνυπολογιζομένων, με αναγωγή κατά κεφαλήν, τυχόν υφισταμένων κατά το διάστημα αυτό κοινωνικών πόρων υπέρ των αντίστοιχων ταμείων. Στο ποσό της ασφαλιστικής εισφοράς που πράγματι καταβλήθηκε για κάθε ασφαλισμένο συνυπολογίζεται, όπου υπήρχε, και η ασφαλιστική εισφορά που έχει καταβληθεί από τον εργοδότη. Για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών λαμβάνεται υπόψη το εισόδημα του ασφαλισμένου για κάθε ημερολογιακό έτος προσαυξημένο κατά την ετήσια μεταβολή μισθών, όπως προσδιορίζεται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή. Στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης, για όσα από τα αναφερόμενα σε αυτές πρόσωπα συνταξιοδοτούνται με βάση τις διατάξεις του Ν. 612/1977 είτε με βάση τις διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτές και ισχύουν κάθε φορά είτε με βάση τις διατάξεις του Ν. 2084/1992, ως συντάξιμες αποδοχές, επί των οποίων θα υπολογιστεί το ποσοστό αναπλήρωσης των 35 ετών, λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος των μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου κατά τη διάρκεια ασφάλισής του. γ. Για τους ασφαλισμένους για τους οποίους, από την 1.1.2017, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 38, καταβάλλεται ασφαλιστική εισφορά εργοδότη και ασφαλισμένου, αλλά έως την έναρξη ισχύος του παρόντος κατέβαλλαν ασφαλιστική εισφορά με ασφαλιστικές κατηγορίες, ως συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης ορίζεται το ποσό που αντιστοιχεί στο ασφαλιστέο μηνιαίο εισόδημα, αν εκλαμβάνονταν ως μηνιαία εισφορά το ποσό που πράγματι καταβλήθηκε για κάθε μήνα ασφάλισης. δ. Για το χρόνο ασφάλισης που αναγνωρίζεται πλασματικά, κατόπιν καταβολής του προβλεπόμενου ποσού εξαγοράς ως συντάξιμες αποδοχές ορίζεται το ποσό που θα αποτελούσε τον ασφαλιστέο μηνιαίο μισθό – εισόδημα αν εκλαμβάνονταν ως μηνιαία εισφορά το ποσό που καταβλήθηκε για την εξαγορά κάθε μήνα ασφάλισης. Οι πλασματικοί χρόνοι που αναγνωρίστηκαν χωρίς εξαγορά δεν συνυπολογίζονται για τον υπολογισμό του ποσού της ανταποδοτικής σύνταξης. 3. Για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης των αιτήσεων συνταξιοδότησης που θα κατατεθούν μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και εντός του έτους 2016 ως συντάξιμες αποδοχές λαμβάνονται υπόψη ο μέσος μηνιαίος μισθός – εισόδημα κατά τις ειδικότερες λοιπές προβλέψεις του παρόντος άρθρου που προκύπτει από το έτος 2002 και έως την υποβολή της αίτησης. Εφεξής ετησίως η περίοδος αυτή αναφοράς αυξάνεται κατά ένα έτος. 4. Καταργούνται εφεξής και δεν

εφαρμόζονται επί των αιτήσεων συνταξιοδότησης που υποβάλλονται μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, οι εξής διατάξεις: άρθρο 29 παρ. 3 Ν. 2084/1992 (Α΄ 165), άρθρο 64 Ν. 2676/1999(Α΄ 1), άρθρο 31 παρ. 2 Ν. 2084/1992 (Α΄ 165), άρθρο 5 παρ. 11 Α.Ν. 1846/1951 (Α΄ 179), άρθρο 23 εδάφιο πέμπτο Π.δ. 913/1978 (Α΄ 220), άρθρο 44 παρ. 4 Π.δ. 284/1974 (Α΄101), άρθρο 5 παρ. 4 Υ.Α. Β2/54/3/236/76/οικ. 695/1977 (Β΄329), άρθρο 46 παρ. 8α Β.δ. 29/5/25.6.58 (Α΄ 96), άρθρο 17 παρ. 2 Π.δ. 419/1983 (Α΄ 154), άρθρο 17 Π.δ. 419/1980 (Α΄11), άρθρο 20 Υ.Α. 17481/1933 Α.Υ.Ε.Ο. (77/1933), άρθρο 18 παρ. 1 περίπτωση ε΄ Υ.Α. 31720/Σ.503/10.12.1962 (Β΄503), Υ.Α. .43/οικ.1135/1988 (Β΄404), άρθρο 1 Π.δ. 460/1989 σε συνδυασμό με το άρθρο 7 παρ. 1 Ν. 982/1979 (Α΄ 239), Υ.Α. Φ.41/241/1996 (Β΄228), άρθρο 16 παρ. 2 Ν. 3232/2004 (Α΄ 48) σε συνδυασμό με το άρθρο 3 παρ. 4 Ν. 3029/2002 (Α΄ 160), άρθρο 24 παρ. 2 Π.δ. 258/2005 (Α΄ 316), άρθρο 9 Π.δ. 116/1988 (Α΄ 48), άρθρο 6 του Β.δ. 5/1955 (Α΄ 18), άρθρα 97 και 110 Π.δ. 668/1981 (Α΄ 167), άρθρο 1 Π.δ. 418/1985 (Α΄ 146), άρθρο 14 Υ.Α. Φ.29/1455/1977 (Β΄ 1028), άρθρο 3 παρ. 3 Ν. 3863/2010 (Α΄ 115) και κάθε αντίθετη διάταξη.»⁷⁷

Άρθρο 8

«1.Οι υπάλληλοι – λειτουργοί του Δημοσίου και οι στρατιωτικοί, οι οποίοι θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης εξ ιδίου δικαιώματος, ανικανότητας ή κατά μεταβίβαση, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις, δικαιούνται ανταποδοτικό μέρος σύνταξης, που προκύπτει με βάση τις συντάξιμες αποδοχές της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, το χρόνο ασφάλισης, όπως ορίζεται στο άρθρο 15 του παρόντος, και τα κατ' έτος ποσοστά αναπλήρωσης, όπως αυτά προκύπτουν από τον πίνακα ο οποίος ενσωματώνεται στην παράγραφο 4, σύμφωνα με τις διατάξεις των επόμενων παραγράφων. 2.α. Ως συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους σύνταξης κύριας ασφάλισης εξ ιδίου δικαιώματος, ανικανότητας ή κατά μεταβίβαση λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου. Ο μέσος αυτός όρος υπολογίζεται ως το ημίγειο της διαίρεσης του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών δια του συνολικού χρόνου ασφάλισής του. Ως σύνολο μηνιαίων αποδοχών που έλαβε ο ασφαλισμένος νοείται το άθροισμα των μηνιαίων αποδοχών που υπόκεινται σε εισφορές, καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου. Για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών λαμβάνονται υπόψη οι αποδοχές του ασφαλισμένου για κάθε ημερολογιακό έτος, προσαυξανόμενες κατά την ετήσια μεταβολή μισθών, η οποία και

⁷⁷ ΦΕΚ σελ 2202

υπολογίζεται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή. Στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης με τις προϋποθέσεις των διατάξεων του τετάρτου εδαφίου της περίπτωσης α΄ της παρ. 1 των άρθρων 1 και 26 του Π.δ. 169/2007, είτε με βάση τις διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτές, όπως ισχύουν κάθε φορά, καθώς και για όσα από τα αναφερόμενα σε αυτές πρόσωπα συνταξιοδοτούνται με βάση τις διατάξεις του Ν. 612/1977 είτε με βάση τις διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτές και ισχύουν κάθε φορά είτε με βάση τις διατάξεις του Ν. 2084/1992, ως συντάξιμες αποδοχές επί των οποίων θα υπολογιστεί το ποσοστό αναπλήρωσης των 35 ετών λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος των μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου κατά τη διάρκεια της συνολικής ασφάλισής του. β. Για το χρόνο ασφάλισης που αναγνωρίζεται πλασματικά, κατόπιν καταβολής του προβλεπόμενου ποσού εξαγοράς, ως συντάξιμες αποδοχές ορίζεται το ποσό που θα αποτελούσε τον ασφαλιστέο μηνιαίο μισθό – εισόδημα αν εκλαμβάνονταν ως μηνιαία εισφορά το ποσό που καταβλήθηκε για την εξαγορά κάθε μήνα ασφάλισης. 3. Για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης των προσώπων των περιπτώσεων β΄ και γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 6, ως συντάξιμες αποδοχές λαμβάνεται υπόψη ο, σύμφωνα με την περίπτωση α΄ της παραγράφου 2, μέσος όρος των μηνιαίων αποδοχών, όπως αυτές ισχύουν κατά περίπτωση με βάση τις διατάξεις της ίδιας παραγράφου, που προκύπτει από το ασφαλιστικό έτος 2002 και έως την έναρξη καταβολής της σύνταξης του υπαλλήλου – λειτουργού του Δημοσίου ή του στρατιωτικού. 4. Το τελικό ποσό του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης υπολογίζεται για το σύνολο του χρόνου ασφάλισης, με βάση το ποσοστό αναπλήρωσης του κατωτέρω πίνακα, που προσαρτάται στο τέλος της παρούσας και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της. Το ποσοστό αναπλήρωσης για κάθε έτος ασφάλισης εντός εκάστης κλίμακας ετών, αντιστοιχεί στο ποσοστό που αναγράφεται στην τρίτη στήλη του πίνακα. Ειδικότερα, τα ποσοστά αναπλήρωσης για κάθε επιμέρους περίοδο ασφάλισης αποτυπώνονται στον ακόλουθο πίνακα:

Π6 ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗΣ		
ΚΛΙΜΑΚΕΣ ΕΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗΣ
ΑΠΟ	ΕΩΣ	
0	15	0,77%
15,01	18	0,84%
18,01	21	0,90%
21,01	24	0,96%
24,01	27	1,03%
27,01	30	1,21%

30,01	33	1,42%
33,01	36	1,59%
36,01	39	1,80%
39,01	42 και περισσότερα	2,00%

»⁷⁸

Οι συντάξιμες αποδοχές, τα ποσοστά αναπλήρωσης ανά έτος και ο χρόνος ασφάλισης όπως αυτός ορίστηκε στο άρθρο 34, συνυπολογίζονται στην ανταποδοτική σύνταξη. Ως συντάξιμες αποδοχές είναι αποδεκτός ο μέσος μηνιαίος μισθός όλης της ασφαλιστικής διάρκειας του δικαιούχου, για να λογαριαστεί η ανταποδοτική σύνταξη. Ειδικότερα για τις καταθέσεις αιτήσεων των ασφαλισμένων για σύνταξη από 13/5/2016 και μέσα στο 2016 οι συντάξιμες αποδοχές βγαίνουν από το μέσο μηνιαίο εισόδημα από το 2002 μέχρι την ημερομηνία που θα υποβάλει την αίτηση συνταξιοδότησης. Από εδώ και πέρα στον χρόνο νύξης για τον λογαριασμό συντάξιμων απολαβών προστίθεται ένα έτος. Δηλαδή δικαιούχος όπου κάνει αίτηση για ανταποδοτική συνταξιοδότηση στις 1/12/2018, οι αποδοχές του έχοντας υπ' όψιν τον μέσο όρο μηνιαίων απολαβών θα υπολογιστούν από 1/1/2002 έως 30/11/2018 μία μέρα πριν την αίτηση.⁷⁹

Με το νόμο 4488/2017 στο άρθρο 1 που γράφει «1. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 4387/2016 (Α' 85) προστίθεται εδάφιο, με έναρξη ισχύος από 1.1.2017, ως εξής: «Οι ρυθμίσεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται και σε πρόσωπα που διορίζονται σε θέσεις μετακλητών υπαλλήλων με σχέση δημοσίου δικαίου. Εάν ο διορισμός των προσώπων αυτών έχει γίνει μέχρι και 31.12.2016 εφαρμόζεται ως προς την εργοδοτική εισφορά η 111482/0092/30.11.2016 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 4005)». 2. Μετά το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Η προϋπόθεση συμπλήρωσης δεκαπέντε (15) ετών ασφάλισης για την καταβολή της εθνικής σύνταξης δεν ισχύει για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης με τη συμπλήρωση χρόνου ασφάλισης μικρότερου των δεκαπέντε (15) ετών. Στην περίπτωση αυτή το ποσό της εθνικής σύνταξης δεν μπορεί να υπολείπεται αυτού που αντιστοιχεί στα δεκαπέντε (15) έτη ασφάλισης». 3. Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016 προστίθενται εδάφια ως εξής: «Αν δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ασφάλισης ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος), τουλάχιστον πέντε (5) ετών από την 1.1.2002 μέχρι την έναρξη καταβολής της σύνταξης του υπαλλήλου - λειτουργού του Δημοσίου ή του στρατιωτικού, τότε για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών αναζητείται χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός,

⁷⁸ ΦΕΚ σελ 2191

⁷⁹ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ150)

χρόνος προαιρετικής ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος) και κατά το πριν την 1.1.2002 χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση συνολικά έως πέντε (5) ετών ασφάλισης. Για συντάξεις με έναρξη καταβολής από 1.1.2021, αν δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ασφάλισης ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος), τουλάχιστον δέκα (10) ετών από την 1.1.2002 μέχρι την έναρξη καταβολής της σύνταξης του υπαλλήλου - λειτουργού του Δημοσίου ή του στρατιωτικού, τότε για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών αναζητείται χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος) και κατά το πριν την 1.1.2002 χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση έως δέκα (10) ετών ασφάλισης.» 4. Στο τέλος της παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής: Το συνολικό ακαθάριστο ποσό της ανταποδοτικής σύνταξης, όπως αυτό προκύπτει σύμφωνα με το παρόν άρθρο, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ακαθάριστο ποσό των συντάξιμων αποδοχών, όπως αυτές ορίζονται στις παραγράφους 2 και 3.»⁸⁰

Αναλυτικότερα, με το νόμο 4387/2016 ρυθμίζεται, με το άρθρο, ο τρόπος που υπολογίζεται η περίοδος που πρέπει να συμπληρωθεί για την κάλυψη της ασφάλισης, ώστε να καταβληθεί η σύνταξη, αναζητώντας χρόνο ασφάλισης και πριν από το 2002 με σκοπό την συμπλήρωση των 5 ετών ασφάλισης, στην περίπτωση που δεν είναι συμπληρωμένα από 1/1/2002 έως να αρχίσει η καταβολή της σύνταξης. Οι χρόνοι ασφάλισης μπορεί να είναι πραγματικοί ή και πλασματικοί.

Σε συντάξεις που θα παρέχονται από 1/1/2021, ο χρόνος που πρέπει να συμπληρωθεί είναι 10 έτη από τις 1/1/2002 έως την καταβολή της σύνταξης και αν δεν συμπληρωθεί αναζητείται χρόνος ασφάλισης πραγματικός ή πλασματικός και πριν από το 2002 για να συμπληρωθούν 10 έτη.

Τέλος στο άρθρο 8 αναφέρεται ότι η ανταποδοτική σύνταξη δεν είναι εφικτό να είναι μεγαλύτερη από τις συντάξιμες αποδοχές.

Επίσης με το νόμο 4488/2017 στο άρθρο 6 αναφέρει «Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 28 του ν. 4387/2016 προστίθενται εδάφια ως εξής: Αν δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ασφάλισης ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος), τουλάχιστον πέντε (5) ετών από την 1.1.2002 και έως την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης, τότε για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών αναζητείται χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος

⁸⁰ ΦΕΚ σελ 137

προαιρετικής ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος) και κατά το πριν την 1.1.2002 χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση έως πέντε (5) ετών ασφάλισης. Για αιτήσεις συνταξιοδότησης με έναρξη καταβολής από 1.1.2021, αν δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ασφάλισης ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος), τουλάχιστον δέκα (10) ετών από την 1.1.2002 έως την έναρξη της συνταξιοδότησης, τότε για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών αναζητείται χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος) και κατά το πριν την 1.1.2002 χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση έως δέκα (10) ετών ασφάλισης. 2. Η παρ. 9 του άρθρου 29 του ν. 4387/2016 καταργείται από την έναρξη ισχύος της. Η παράγραφος 10 του ίδιου άρθρου αναριθμείται σε 9.»⁸¹

Βάση εγκυκλίου του υφυπουργού Εργασίας, Κοινωνικής ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης αριθμό πρωτοκόλλου Φ80000/οικ.46325/1905/14.11.2017 και με υπ' αριθμό 47/15.12.2017 του διοικητή του ΕΦΚΑ συγκεκριμενοποιούνται οι ιδιαιτερότητες για την εφαρμογή του άρθρου 6 του νόμου 4488/2017. Επίσης έγιναν μεταρρυθμίσεις στην εκτίμηση των συντάξιμων απολαβών για την ανταποδοτική σύνταξη των αιτήσεων για την καταβολή της σύνταξης οι οποίες αξιολογούνται βάση διατάξεων νόμου 4387/2016 και από 1/1/2002 και έπειτα ο χρόνος ασφάλισης τους είναι λιγότερος από πέντε έτη. Δηλαδή αφορά τους ασφαλισμένους που έχουν κάνει αίτηση, αποζητούν πέντε ή δέκα χρόνια ασφάλισης και πριν από το 2002. Πιο συγκεκριμένα οι Εγκύκλιοι αναφέρουν ότι η ανταποδοτική σύνταξη καθορίζεται με τις συντάξιμες αποδοχές, το έτος ασφάλειας και το επί τοις εκατό αναπλήρωσης για κάθε χρόνο. Οι συντάξιμες απολαβές προσδιορίζονται από το μηνιαίο μισθό του ασφαλισμένου που έχει ως εισόδημα κατά μέσο όρο, από το 2002 έως την ημέρα κατάθεσης για την συνταξιοδότησή του, με προϋπόθεση να έχει πέντε έτη ασφάλειας. Αν δεν υπάρχει αυτή η προϋπόθεση τότε ψάχνονται οι συντάξιμες αποδοχές ώστε να συμπληρωθούν σε αληθινούς ή χρόνους πλασματικούς ή για όσους χρόνους λαμβάνονται υπ' όψιν ως συντάξιμη. Όσο αφορά την περίοδο πρωτίτερα από την 1/1/2002 έως ότου αναπληρωθούν τα πέντε έτη. Οι αιτούντες συνταξιοδότησης που ο μισθός τους αρχίζει να λαμβάνεται από 1/1/2021, αυξάνονται τα χρόνια ασφάλισης για τις συντάξιμες απολαβές από πέντε έτη διπλασιάζονται και γίνονται δέκα έτη. Ειδικότερα εάν δεν συγκαλύπτονται τα δέκα έτη για την ασφάλιση από 1/1/2002 μέχρι την κατάθεση της αίτησης για σύνταξη τότε για τη συμπλήρωση

⁸¹ ΦΕΚ σελ 2322

μπορούν να χρησιμοποιήσουν τους αληθινούς ή χρόνους πλασματικούς ή όσους χρόνους λαμβάνονται υπ' όψιν ως συντάξιμη και πριν το έτος 1/1/2002 μέχρι να καλυφθούν τα 10 έτη που απαιτούνται. Για παράδειγμα εργαζόμενος που καταβάλει αίτηση συνταξιοδότησης ένεκα γήρατος την 1/8/2020 στα 67 έτη του, με 4.500 μέρες ασφάλισης. Η περίοδος από τις 1/1/2002 έως την 31/7/2020 ολοκληρώνει 1.200 μέρες ασφάλειας, με την ανταποδοτική σύνταξη, έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιήσει επιπλέον 300 ημέρες ασφάλισης και από την 1/1/2001 όπως είπαμε παραπάνω.⁸²

Στον Δημόσιο τομέα ισχύει ότι οι εργαζόμενοι δημοσίου που έχουν νόμιμη αξίωση συνταξιοδότησης με τις οικείες διατάξεις νομοθετήματος που αφορούν το δημόσιο τομέα, συνταξιοδοτούνται σύμφωνα με τον ισχύοντα νόμο και σε περιπτώσεις παροχής συντάξεων εξαιτίας θανάτου ακολουθώντας την τοποθέτηση του νόμου 4387/2016. Οι συντάξιμες αποδοχές, που καθορίζονται με τις διαρθρώσεις του άρθρου 8 παρ. 2α, ο χρόνος ασφάλισης όπως αυτός επισημαίνεται στο άρθρο 15 και τα ετησίως επί της εκατό ποσά αναπλήρωσης του πίνακα Π6, υπολογίζουν την ανταποδοτική σύνταξη.

Σε μισθωτή εργασία ιδιωτικού τομέα ορίζεται ότι, οι συντάξιμες αποδοχές των εργαζόμενων μισθωτών, που ανήκουν στον Ιδιωτικό τομέα, βρίσκονται από το μέσο όρο των συνολικών αποδοχών του μήνα που ανάγονται στον κλάδο που ανήκουν. Τα εισοδήματα των εργαζομένων κλιμακώνονται ετησίως με την ανάλογη τροποποίηση των μισθών τους, όπου μέσα σε αυτών ενσωματώνονται και το δώρο του Πάσχα και των Χριστουγέννων όπως και τα επιδόματα αδείας. Επίσης για όλα τα μέλη που εντάσσονται στο ταμείο του ΕΦΚΑ από 1/1/2017, ο υπολογισμός των συντάξιμων αποδοχών και για άγαμους πάνω από το 25^ο έτος είναι ο ελάχιστος βασικός μισθός 586,08 ευρώ επί δέκα.

Οι εισφορές των ασφαλισμένων όπου είναι μεγαλύτερες από το κανονικό καθεστώς, όπως αυτό ορίζεται από το ΙΚΑ – ΕΤΑΜ, θα συμβάλουν στην ένταξη των ασφαλισμένων με την εφαρμογή του άρθρου 30 παρ 1, του νόμου 4387/2016 σύμφωνα με το οποίο η ανταποδοτική σύνταξη θα λογαριάζεται με ετήσιο συντελεστή αναπλήρωσης 0,075% για κάθε μία παραπάνω ποσοστιαία μονάδα εισφοράς.

Το ανταποδοτικό τμήμα της σύνταξης για τις περιπτώσεις μισθωτών που υπόκεινται στο νόμο 612/1977, σύμφωνα με την παρ.2γ του άρθρου 28 του νόμου 4387/2016, λογαριάζεται με ποσοστό αναπλήρωσης 35 ετών, αν η περίοδος ασφάλισης είναι μικρότερη από τα 35 έτη, ενώ αντίθετα αν είναι μεγαλύτερη από τα 35 χρόνια, τότε

⁸² Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ152)

θα υπολογιστεί επί του συνολικού χρόνου ασφάλισης. Παράλληλα, για να υπολογιστούν οι συντάξιμες αποδοχές πρέπει να συνυπολογιστεί ο μέσος όρος των μηνιαίων απολαβών σε όλη την περίοδο ασφάλισης από 1/1/2002 μέχρι μία μέρα πριν από την καταβολή της αίτησης για σύνταξη, προσαυξανόμενες για κάθε χρόνο κατά την αναδιαμόρφωση μισθών όπως ορίζεται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή.⁸³

Οι εργαζόμενοι με αμοιβή, που είναι ασφαλισμένοι στο ΙΚΑ – ΕΤΑΜ διακρίνονται ως μισθωτοί με κυμαινόμενες απολαβές και εργάζονται σε ειδικές κατηγορίες επιχειρήσεων σε τομείς ασφαλιστικών κλάσεων τεκμαρτών ημερομισθίων έως 31/12/2016 και οι παροχές εκτιμούνται επί αυτές τις κλάσεις. Όπως ήδη έχουμε αναφερθεί στο *άρθρο 28, παρ. 2γ, του νόμου 4387/2016* όπου υπολογίζονται το τμήμα της ανταποδοτικής σύνταξης ισχύει και για την παραπάνω ομάδα μέχρι την 31/12/2016. Επομένως, οι μηνιαίες αποδοχές καθορίζονται με τις ημέρες ασφάλισης ανά μήνα, όπου πολλαπλασιάζονται με τον τεκμαρτό ημερήσιο μισθό που ισοδυναμεί με το έτος αναφοράς. Έπειτα από την 1/1/2017 και μέχρι μία ημέρα πριν από την καταβολή της αίτησης για σύνταξη. Στην ανταποδοτική σύνταξη γίνεται καταμέτρηση των πραγματικών αποδοχών που ανάγονται στις εισφορές του κλάδου σύνταξης. Οι απολαβές του κάθε χρόνου δεν επηρεάζονται από το αν γίνονται πρωτότερα ή μετέπειτα από την 1/1/2017 και υπολογίζονται για κάθε χρόνο με την προσαύξηση αλλαγών των μισθών σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή.⁸⁴

Για τους ασφαλισμένους έως την 31/12/2019 οι συντάξιμες μηνιαίες απολαβές εκλαμβάνονται με την εφαρμογή του ΠΔ 258/2005 μέχρι της 31/12/2016 τα ποσά των ασφαλιστικών τάξεων πάνω στα οποία προσδιορίζεται το επί τοις εκατό εισφοράς της κύριας σύνταξης 20%. Επίσης τους δικαιούχους των ταμείων που ενσωματώθηκαν στην ΟΑΕΕ που έδιναν κάθε μήνα καθορισμένη αμοιβή από 1/1/2002 έως την προσχώρησή τους, σύμφωνα με την κατηγορία που βρίσκονταν. Η αμοιβή αυτή γίνεται μηνιαίο έσοδο με ασφάλιστρο 20%. Από 1/01/2017 και μετά θεωρείται μηνιαίο έσοδο η αμοιβή πάνω στην οποία δίνονται οι ασφαλιστικές εισφορές όσο αφορά το *άρθρο 39 του νόμου 4387/2016*. «Από 1.1.2017, το ποσοστό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς για τον κλάδο κύριας σύνταξης, που καταβάλλουν τα πρόσωπα, παλαιοί και νέοι ασφαλισμένοι κατά τη διάκριση του Ν. 2084/1992, τα οποία υπάγονται ή θα υπάγονταν, σύμφωνα με τις

⁸³ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ155)

⁸⁴ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ155)

γενικές ή ειδικές ή καταστατικές διατάξεις, όπως ίσχυαν ως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, στην ασφάλιση του Ο.Α.Ε.Ε., ανέρχεται μηνιαίως σε ποσοστό 20%. β. Ειδικά για τα πρόσωπα, παλαιούς και νέους ασφαλισμένους κατά τη διάκριση του Ν. 2084/1992, τα οποία υπάγονται ή θα υπάγονταν, σύμφωνα με τις γενικές ή ειδικές ή καταστατικές διατάξεις, όπως ίσχυαν ως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, στην ασφάλιση του Ε.Τ.Α.Α., καθώς και για τους αυτοαπασχολούμενους αποφοίτους σχολών ανώτατης εκπαίδευσης, που είναι εγγεγραμμένοι σε επιστημονικούς συλλόγους ή επιμελητήρια που έχουν τη μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, το ποσοστό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς για τον κλάδο κύριας σύνταξης ανέρχεται μηνιαίως σε ποσοστό 14% για τα πρώτα δύο (2) έτη από την πρώτη τους υπαγωγή στην ασφάλιση, σε ποσοστό 17% για τα επόμενα τρία (3) έτη και σε ποσοστό 20% για το διάστημα μετά το 5ο έτος της υπαγωγής τους στην ασφάλιση. 2. Τα ως άνω ποσοστά υπολογίζονται επί του μηνιαίου εισοδήματος, όπως αυτό καθορίζεται με βάση το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα, από την άσκηση δραστηριότητά τους κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος. Ως ετήσιο εισόδημα των προσώπων που είναι μέλη προσωπικών εταιριών νοείται, για τη δραστηριότητά τους αυτή και για την εφαρμογή του παρόντος, το γινόμενο του πολλαπλασιασμού των συνολικών κερδών της εταιρίας επί του ποσοστού συμμετοχής εκάστοτε μέλους σε αυτή. Σε περίπτωση ζημιών ή μηδενικών κερδών τα μέλη των προσωπικών εταιριών καταβάλλουν εισφορές, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του παρόντος. Στην περίπτωση των ασφαλισμένων της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του παρόντος, το συνολικό ποσό που υπολείπεται του ποσοστού 20% μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς κατά τα πέντε πρώτα έτη ασφάλισης αποτελεί ασφαλιστική οφειλή υπολογιζόμενη επί του μηνιαίου εισοδήματος, σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο, προσαυξημένου κατά την ετήσια μεταβολή μισθών, όπως αυτή καθορίζεται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή. Η οφειλή εξοφλείται κατά 1/5 κατ' έτος για τα έτη κατά τα οποία το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα, από την άσκηση δραστηριότητας του ασφαλισμένου κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος, υπερβαίνει το ποσό των δεκαοκτώ χιλιάδων (18.000) ευρώ. Σε κάθε περίπτωση η οφειλή εξοφλείται εξ ολοκλήρου μέχρι και τη συμπλήρωση δεκαπέντε (15) ετών ασφάλισης. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης εξειδικεύονται τα ειδικότερα θέματα όσον αφορά στους κανόνες προσδιορισμού της βάσης υπολογισμού εισφορών ανά επαγγελματική δραστηριότητα, καθώς και τον τρόπο είσπραξης. 3. Η μηνιαία ελάχιστη βάση υπολογισμού επί της οποίας υπολογίζεται το εκάστοτε προβλεπόμενο ποσοστό εισφοράς καθορίζεται με βάση το ποσό που αντιστοιχεί

στον κατώτατο βασικό μισθό άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών. Ειδικά στην περίπτωση εφαρμογής της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου η ως άνω ελάχιστη μηνιαία βάση υπολογισμού αντιστοιχεί στο 70% επί του εκάστοτε προβλεπόμενου κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών. Ως προς το ανώτατο όριο ασφαλιστέου μηνιαίου εισοδήματος εφαρμόζεται σε κάθε περίπτωση η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 38. 4. Διατάξεις νόμου που προβλέπουν την καταβολή μειωμένων ασφαλιστικών εισφορών για τους ασφαλισμένους προερχόμενους από το Ε.Τ.Α.Α., κατά την πρώτη πενταετία υπαγωγής στην ασφάλιση, καταργούνται από 1.1.2017. 5. Οι παράγραφοι 1 έως 4 εφαρμόζονται και για τους υγειονομικούς που αμείβονται κατά πράξη και περίπτωση, καθώς και για τους δικηγόρους που βρίσκονται σε αναστολή άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τον Κώδικα Δικηγόρων. Οι δικηγόροι αυτοί καταβάλλουν την εισφορά του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 3. 6. Από 1.1.2017 οι ασφαλισμένοι για τους οποίους, βάσει των γενικών ή ειδικών ή καταστατικών διατάξεων που ίσχυαν έως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, προέκυπτε υποχρέωση υπαγωγής στον Τομέα Ασφάλισης Ναυτικών Πρακτόρων και Υπαλλήλων του ΟΑΕΕ και ασκούν ελεύθερο επάγγελμα, καταβάλλουν, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην κοινωνική ασφάλιση, τις προβλεπόμενες στις παραγράφους 1α, 2 και 3 ασφαλιστικές εισφορές. 7. Υποχρέωση εισφοράς κατά τα οριζόμενα στο παρόν άρθρο σχετικά με τις εισφορές αυτοαπασχολούμενων και ελεύθερων επαγγελματιών έχουν, πέραν των προσώπων της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού και οι εξής: α. Τα μέλη ή μέτοχοι Οργανισμών, Κοινοπραξιών ή κάθε μορφής Εταιρειών, πλην των Ανωνύμων και των Ιδιωτικών Κεφαλαιουχικών, των οποίων ο σκοπός συνιστά δραστηριότητα, για την οποία τα ασκούντα αυτή πρόσωπα υπάγονταν στην ασφάλιση του Ο.Α.Ε.Ε. (επαγγελματική, βιοτεχνική ή εμπορική δραστηριότητα) β. Τα μέλη του Δ.Σ. των Α.Ε. με αντικείμενο επιχειρήσεως επαγγελματική, βιοτεχνική ή εμπορική δραστηριότητα σε όλη την Επικράτεια, εφόσον αυτά είναι μέτοχοι κατά ποσοστό 3% τουλάχιστον γ. Οι μέτοχοι των Ανωνύμων Εταιρειών, των οποίων ο σκοπός είναι η μεταφορά προσώπων ή πραγμάτων επί κομίστρω με αυτοκίνητα δημόσιας χρήσης, εφόσον είναι κάτοχοι ονομαστικών μετοχών δ. Οι διαχειριστές Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας που ορίστηκαν με το καταστατικό ή με απόφαση των εταίρων ε. Ο μοναδικός εταίρος Μονοπρόσωπης Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας 8. Τυχόν υψηλότερα ή χαμηλότερα των οριζόμενων στην παράγραφο 1 ποσοστά ασφαλιστικών εισφορών Κλάδου Σύνταξης ασφαλισμένου και εργοδότη που προβλέπονταν έως την έναρξη ισχύος του παρόντος αναπροσαρμόζονται ισόποσα και σταδιακά ετησίως από

1.1.2017 και εφεξής, ούτως ώστε από 1.1.2020 να διαμορφωθούν στο αντίστοιχο ύψος που ορίζεται στην ανωτέρω παράγραφο. 9. Στους ασφαλισμένους της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, οι οποίοι αμείβονται με δελτίο παροχής υπηρεσιών και για τους οποίους προκύπτει ότι το εισόδημά τους προέρχεται από την απασχόλησή τους σε ένα ή και δύο πρόσωπα (φυσικά και νομικά) εφαρμόζονται αναλογικά ως προς το ύψος, τον τρόπο υπολογισμού και τον υπόχρεο καταβολής της εισφοράς, οι διατάξεις του άρθρου 38 του παρόντος. 10. Από 1.7.2016 οι διατάξεις των άρθρων 10 του Ν. 4114/1960 «Περί Κωδικός Ταμείου Νομικών» (Α' 164), 6 του Οργανισμού Ταμείου Ασφάλισης Συμβολαιογράφων (Απόφαση Υπ. Κοινωνικών Ασφαλίσεων 136/167/16.2/7.3.1988 (Β' 131), 4 του Κανονισμού του Κλάδου Υγείας του ΤΑΣ (Π.δ. 113/1987, Α' 65), 4 του Β.δ. της 6/22.9.1956 (Α' 209), 4 του Α.Ν. 2682/1940 (Α' 411), 37 του Ν. 4507/1966 (Α' 71), 4 του Π.δ. 73 της 18/29.2.1984 (Α' 24), 7 παρ. Ζ' του Ν. 4043/2012 (Α' 25), καθώς και το Π.δ. 197 της 6/14.4.1989 (Α' 93) που προβλέπουν ένσημα υπέρ της κοινωνικής ασφάλισης για τους δικηγόρους, συμβολαιογράφους, δικαστικούς επιμελητές και υποθηκοφύλακες καταργούνται. Ομοίως, καταργούνται οι πάσης φύσεως εισφορές των Συμβολαιογράφων υπέρ των Τομέων Ασφάλισης Νομικών, Ασφάλισης, Πρόνοιας και Υγείας Συμβολαιογράφων του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (Ε.Τ.Α.Α.) επί των δικαιωμάτων τους από τη σύνταξη συμβολαίων και πράξεων. Ειδικώς, τα καταργούμενα ποσοστά επί των αναλογικών δικαιωμάτων στα κρατικά – τραπεζικά συμβόλαια των άρθρων προσαυξάνουν αντιστοίχως τα ποσοστά υπέρ του οικείου Συμβολαιογραφικού Συλλόγου, προς τον οποίο αποδίδονται, προκειμένου να διανεμηθούν σύμφωνα, με όσα ορίζονται στο άρθρο 120 του Κώδικα Συμβολαιογράφων. 11.α. Ειδικά για τους δικηγόρους, υπέρ του Ε.Φ.Κ.Α. καταβάλλεται ποσοστό 20% επί της ελάχιστης αμοιβής ανά δικηγορική πράξη ή παράσταση, για την οποία προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία έκδοση γραμματίου προείσπραξης. Ο οικείος Δικηγορικός Σύλλογος αποστέλλει στον Ε.Φ.Κ.Α. τη σχετική συγκεντρωτική κατάσταση ανά δικηγόρο. Τα ποσά που έχουν καταβληθεί μέσω ενσήμων ή της ανωτέρω διαδικασίας που τα αντικαθιστά, αφαιρούνται από την εισφορά που οφείλει ο δικηγόρος. Ειδικά για τους δικηγόρους που απασχολούνται με έμμισθη εντολή, τα ποσά αυτά αφαιρούνται από την εισφορά του ασφαλισμένου. β. Σε περίπτωση που τα ποσά που καταβάλλονται βάσει των ανωτέρω ρυθμίσεων υπολείπονται της εισφοράς, ο ασφαλισμένος καταβάλλει την προκύπτουσα διαφορά σε χρήμα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 2042/1992. γ. Σε περίπτωση που τα ποσά που καταβλήθηκαν υπερβαίνουν την προβλεπόμενη μηνιαία εισφορά, δεν επιστρέφονται, αλλά

συμψηφίζονται με την ετήσια ασφαλιστική οφειλή του αντίστοιχου έτους. 12. Από 1.1.2017 ο Ε.Φ.Κ.Α. συνεισπράττει με τις ασφαλιστικές εισφορές και την προβλεπόμενη από τις διατάξεις του άρθρου 44 παρ. 2 του Ν. 3986/2011 εισφορά, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 50 του Ν. 4144/2013, υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού Ανεργίας υπέρ των Αυτοτελώς και Ανεξάρτητα Απασχολούμενων – Κλάδος ασφαλισμένων ΟΑΕΕ και ΕΤΑΠ – ΜΜΕ, καθώς και υπέρ των Αυτοτελώς και Ανεξάρτητα Απασχολούμενων Κλάδος ασφαλισμένων Ε.Τ.Α.Α., την οποία και αποδίδει στον ΟΑΕΔ. Επί εμμίσθων ασφαλισμένων που εκ της ιδιότητάς τους ασκούν και ελευθέριο επάγγελμα οι ως άνω εισφορές επιβάλλονται μόνον επί των μηνιαίων αποδοχών τους. 13. Όσοι ασφαλισμένοι συμπληρώνουν 40 χρόνια ασφάλισης, με αίτησή τους μπορούν να καταβάλλουν, μειωμένη κατά το 50%, ασφαλιστική εισφορά, παραιτούμενοι από την προσαύξηση της σύνταξής τους ως προς τα επόμενα έτη ασφάλισης. 14. Το ύψος της ασφαλιστικής εισφοράς, καθώς και οι ασφαλιστικές κατηγορίες ή κλάσεις ή αποδοχές, βάσει των οποίων υπολογίζεται η μηνιαία εισφορά των ασφαλισμένων για τους οποίους, βάσει των γενικών ή ειδικών ή καταστατικών διατάξεων που ίσχυαν έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, προέκυπτε υποχρέωση υπαγωγής στον ΟΑΕΕ, συμπεριλαμβανομένων και των ασφαλισμένων που υπάγονταν έως την έναρξη ισχύος του παρόντος στον Τομέα Ασφάλισης Ναυτικών και Τουριστικών Πρακτόρων, όπως έχουν διαμορφωθεί μέχρι 31.12.2015 παραμένουν αμετάβλητες μέχρι 31.12.2016. 15. Η σταθερή μηνιαία εισφορά, το ύψος της ασφαλιστικής εισφοράς, καθώς και οι ασφαλιστικές κατηγορίες ή αποδοχές, βάσει των οποίων υπολογίζεται η μηνιαία εισφορά των ασφαλισμένων για τους οποίους, βάσει των γενικών ή ειδικών ή καταστατικών διατάξεων όπως ίσχυαν έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, προέκυπτε υποχρέωση υπαγωγής στους Τομείς του κλάδου κύριας ασφάλισης του ΕΤΑΑ (Τομέας Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων, Τομέας Σύνταξης και Ασφάλισης Υγειονομικών, Τομέας Ασφάλισης Νομικών), όπως έχουν διαμορφωθεί μέχρι 31.12.2015 παραμένουν αμετάβλητες μέχρι 31.12.2016, εξαιρουμένης της εισφοράς που καταβαλλόταν για την ειδική προσαύξηση ΤΣΜΕΔΕ, καθώς και του κλάδου μόνο συνταξιούχων του ΤΣΑΥ τα οποία καταργούνται από την 1.1.2016. 16. Μέχρι την 31.12.2016 οι ασφαλιστικές εισφορές του παρόντος άρθρου εξακολουθούν να εισπράττονται από τους υφιστάμενους κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος ασφαλιστικούς φορείς. 17. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά από γνώμη του Δ.Σ. του Ε.Φ.Κ.Α., εξειδικεύονται οι κατηγορίες αυτοαπασχολούμενων και ελεύθερων επαγγελματιών,

καθώς και ο τρόπος υπολογισμού των εισφορών των κατηγοριών αυτών, οι οποίοι μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος υπάγονταν στην ασφάλιση άλλων Φορέων Κύριας Ασφάλισης, πλην ΟΑΕΕ και ΕΤΑΑ. Μέχρι την έκδοση της απόφασης αυτής η ασφάλιση και η καταβολή των εισφορών συνεχίζει με το καθεστώς που ίσχυε έως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου»⁸⁵

Αναλύοντας το νόμο παρατηρείται ότι οι ασφαλισμένοι που υπάγονται στην ασφάλιση του ΟΑΕΕ από 1/1/2017 θα καταβάλουν εισφορές 20%. Οι ασφαλισμένοι του ΕΤΑΑ και οι αυτοαπασχολούμενοι από ανώτατες σχολές, οι οποίοι είναι δηλωμένοι σε συλλόγους επιστημονικής φύσεως ή σε νομικής μορφής επιμελητήρια, το ποσοστό εισφοράς για την κύρια σύνταξη, είναι 14% τα δύο πρώτα χρόνια από την εγγραφή τους στην ασφάλιση, μετά αναβαίνει στο 17% για τρία χρόνια και τέλος για την περίοδο μετά των πέντε ετών από την ένταξη τους ανέρχεται στο 20%. Τα ποσοστά αυτά λογαριάζονται επί το εισόδημα του μήνα που υπολογίζεται σύμφωνα με το φορολογητέο καθαρό αποτέλεσμα του προηγούμενου χρόνου. Στους συμμετέχοντες των προσωπικών εταιριών, σαν ετήσιο εισόδημα ορίζεται το αποτέλεσμα από τα συνολικά κέρδη που έχει η εταιρία πολλαπλασιάζοντάς τα με το ποσοστό της συμμετοχής που αναλογεί σε κάθε μέλος ξεχωριστά. Όταν δεν υπάρχουν κέρδη ή υπάρχουν ζημίες τότε οι εισφορές που θα καταβληθούν θα καθοριστούν σύμφωνα με το ποσοστό εισφοράς που αναλογεί στον ελάχιστο βασικό μισθό σε εργαζόμενο εκτός γάμου και ηλικίας πάνω από 25 χρόνων βάση της *παραγράφου 3 του άρθρου 39*. Στα άτομα που υπάγονται στο ΕΤΑΑ, οι αυτοαπασχολούμενοι που αποφοίτησαν από ανώτατες σχολές και συμμετέχουν σε επιστημονικούς συλλόγους ή νομικής μορφής επιμελητήρια, το ποσό που λείπει από το ποσοστό της ασφαλιστικής εισφοράς 20% στα πρώτα 5 χρόνια της ασφάλισης θεωρείται ασφαλιστική οφειλή εκτιμώμενη επί του εισοδήματος του μήνα, με την εκάστοτε αύξησή του στην μεταβολή των μισθών κάθε χρόνο. Το χρέος πληρώνεται στα έτη που την προηγούμενη χρονιά που τα καθαρά φορολογητέα έσοδα ήταν περισσότερα από 18.000€. Η εξόφληση γίνεται κατά το 1/5 ανά έτος και πρέπει να ολοκληρωθεί μέσα σε 15 χρόνια ασφάλισης.

Με την παράγραφο 3 του άρθρου, διευκρινίζεται ότι η μικρότερη μηνιαία βάση του υπολογισμού πάνω στην οποία στηρίζεται ο καθορισμός του κάθε ποσοστού εισφοράς, ορίζεται σύμφωνα με τον ελάχιστο βασικό μισθό εργαζόμενου άγαμου και ηλικίας πάνω από 25 χρόνων. Παράλληλα διευκρινίζεται ότι στους ασφαλισμένους του

⁸⁵ ΦΕΚ σελ 2212

Ε.Τ.Α.Α., στους αυτοαπασχολούμενους που τελείωσαν ανώτατης εκπαίδευσης σχολές και είναι μέλη επιστημονικών συλλόγων ή σε επιμελητήρια νομικής μορφής, η μικρότερη μηνιαία βάση για τον υπολογισμό είναι το 70% επί τον κάθε κατώτατο βασικό μισθό εργαζόμενου πάνω από 25 χρόνων και άγαμο. Κάθε διάταξη που προβλέπει μειωμένες εισφορές σε ασφαλισμένους του Ε.Τ.Α.Α στα πέντε πρώτα χρόνια ασφάλισής τους, από 1/1/2017 παύουν να έχουν ισχύ. Όλες οι παραπάνω διατάξεις αφορούν και τους υγειονομικούς στους οποίους η αμοιβή τους είναι ανάλογη με την εργασία τους κάθε φορά. Στις διατάξεις αυτές κατατάγονται επίσης οι ασφαλισμένοι που ήταν στην «Ασφάλιση Ναυτικών Πρακτόρων και Υπαλλήλων του Ο.Α.Ε.Ε», οι οποίοι είναι ελεύθεροι επαγγελματίες. Οι δικηγόροι στους οποίους η άδεια άσκησης του επαγγέλματος έχει ανασταλεί πληρώνουν εισφορές η οποία υπολογίζεται με το ποσοστό που αναλογεί στον ελάχιστο βασικό μισθό, εργαζόμενου ηλικίας πάνω από 25 έτη και άγαμο. Επίσης, εκτός των προαναφερόμενων ατόμων, εισφορές είναι υποχρεωμένοι να καταβάλλουν οι μέτοχοι και τα μέλη οργανισμών και Εταιρειών, εκτός από τις Ανώνυμες Εταιρίες και τις Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές, οι οποίοι ασφαλισμένοι είναι στον Ο.Α.Ε.Ε. για τις εργασίες που δραστηριοποιεί η εταιρία. Επιπροσθέτως, σε Ανώνυμη Εταιρία η οποία ως δραστηριότητα έχει βιοτεχνική, επαγγελματική ή εμπορική, τα μέλη που ανήκουν στο Διοικητικό Συμβούλιο και ταυτόχρονα έχουν μετοχές της εταιρίας από 3% και πλέον, είναι υποχρεωμένα να καταβάλλουν εισφορά. Στις περιπτώσεις όπου οι ασφαλιστικές εισφορές του εργαζόμενου και του εργοδότη είναι διαφορετικές από τις προβλεπόμενες του παρόντος νόμου, τα οποία είχαν οριστεί μέχρι την εφαρμογή του νόμου, τότε γίνεται ισόποση και σταδιακή αναπροσαρμογή, κάθε χρόνο από 1/1/2017 και έπειτα, με σκοπό από 1/1/2020 να ρυθμιστούν στο ποσό που καθορίζεται.

Οι ασφαλισμένοι του άρθρου 39 της παρ.1 που πληρώνονται με Δελτίο Παροχής Υπηρεσιών και το εισόδημα παρέχεται από την εργασία τους σε ένα ή δύο πρόσωπα είτε νομικά, είτε φυσικά, τότε το ποσό της εισφοράς και ο υπόχρεος, ορίζεται σύμφωνα με το *άρθρο 38 του νόμου 4387/2016*.

Σύμφωνα με την *παρ. 10 του άρθρου 39 από 1/7/2016* καταργούνται οι διατάξεις που ορίζουν ένσημα για κοινωνική ασφάλιση σε συγκεκριμένα επαγγέλματα όπως αυτά αναφέρονται στην *παρ. 10 του άρθρου 39*.

Συγκεκριμένα στην *παρ. 11 του παρόντος άρθρου* ορίζεται ότι οι δικηγόροι καταβάλλουν εισφορές στο ΕΦΚΑ το 20% της μικρότερης αμοιβής μιας δικηγορικής εργασίας της οποίας μεριμνείτε έκδοση ενός γραμματίου προείσπραξης από το νόμο. Το

σύνολο των καταστάσεων του κάθε δικηγόρου στέλνεται στον ΕΦΚΑ από το αρμόδιο Δικηγορικό Σύλλογο. Τα χρήματα που κατατίθενται από την διαδικασία αυτή, η οποία τα υποκαθιστά ή αυτά που πιστώνονται μέσα από τα ένημα, βγαίνουν από τις οφειλόμενες εισφορές του δικηγόρου. Στους μισθωτούς δικηγόρους τα ποσά που πρέπει να αφαιρεθούν, βγαίνουν από τις εισφορές των ασφαλισμένων. Αν τα ποσά που κατατίθενται είναι λιγότερα από την εισφορά που πρέπει να καταβληθεί, τότε η διαφορά αυτή θα πληρωθεί με χρήματα από τον ασφαλισμένο, ενώ αντίθετα αν είναι περισσότερα συμψηφίζονται στο ασφαλιστικό χρέος του έτους.

Η «εισφορά υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού Ανεργίας υπέρ των Αυτοτελών και Ανεξάρτητα Απασχολούμενων» που αφορά τους ασφαλισμένους σε Ο.Α.Ε.Ε και Ε.Τ.Α.Π και η «εισφορά υπέρ των Αυτοτελώς και Ανεξάρτητα Απασχολούμενων» που αφορά τους ασφαλισμένους του Ε.Τ.Α.Α, που κατατίθεται στον Ο.Α.Ε.Δ. συνεισπράττεται από τον ΕΦΚΑ από 1/1/2017.

Στους ασφαλισμένους, που είναι μισθωτοί και συνάμα είναι και ελεύθεροι επαγγελματίες, οι εισφορές αυτές υπολογίζονται σύμφωνα με τις αποδοχές του μήνα. Οι εργαζόμενοι που είναι ασφαλισμένοι 40 έτη, έχουν τη δυνατότητα να καταθέσουν αίτηση και να πληρώνουν μειωμένη ασφαλιστική εισφορά, κατά το ήμισυ, χάνοντας το δικαίωμα στην προσαύξηση, για τα μετέπειτα χρόνια ασφάλισης της σύνταξης. Από 1/1/2016 η εισφορά για την προσαύξηση Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. και η εισφορά για τους συνταξιούχους του Τ.Σ.Α.Υ. καταργούνται. Οι εισφορές του άρθρου 39 μέχρι στις 31/12/2016 συνεχίζουν να λαμβάνονται από τους αρμόδιους φορείς.

Οι συντάξιμες αποδοχές των δικαιούχων που είναι ασφαλισμένοι στο ΟΑΕΕ από 1/1/1993 και μετά, για τους ασφαλισμένους από την ενοποίηση στον ΟΑΕΕ ταμεία αλλά και για τους νέο ασφαλισθέντες στον ΟΑΕΕ θεωρούνται τα ποσά των ασφαλιστικών τάξεων πάνω στο οποίο λογαριάζεται το επί της εκατό ποσό που δίνεται ανάλογα τον κλάδο που ανήκει.

Για τους ασφαλισμένους έως 31/12/1992 του ΤΑΝΠΥ και με χρόνο ασφάλισης 31/12/2016 σαν μηνιαίο συντάξιμο εισόδημα συγκροτείται ο τεκμαρτός μισθός της ασφαλιστικής τάξεις του ΙΚΑ- ΕΤΑΜ μέσα στην οποία υπάγονται συνήθως. Εφόσον στους αυτοαπασχολούμενους και τους μισθωτούς παρέχονται δώρα Πάσχα, Χριστουγέννων και επιδόματα αδειας, αυτά εμπεριέχονται στις συντάξιμες απολαβές τους.

Για τους εργαζόμενους που υπάγονται στο ΤΑΝΠΥ από 1/1/1993 και έπειτα, σαν συντάξιμες αποδοχές του μήνα θεωρούνται οι ασφαλιστικές κατατάξεις εκ των οποίων βγαίνουν οι ασφαλιστικές εισφορές. Υπογραμμίζεται ότι στην καταβολή χαμηλότερων εισφορών υπάρχει ως επακόλουθο και η αντίστοιχη ελάττωση στο ποσό της ασφαλιστικής κλάσης που λογαριάζεται η ασφαλιστική εισφορά.⁸⁶

Για τους ασφαλισμένους έως 31/12/1992 ελεύθερους επαγγελματίες του ΕΤΑΑ οι συντάξιμες αποδοχές που προκύπτουν για την περίοδο 1/1/2017 και μετά το εισόδημα αυτού που έχουν πιστωθεί ασφαλιστικές εισφορές σύμφωνα με το άρθρο 39 ενώ για παλαιότερο χρόνο ασφάλισης η ασφαλιστική εισφορά του μήνα που δίνεται, γίνεται μηνιαίο εισόδημα με μηνιαίο ασφάλιστρο 20%. Για τους ασφαλισμένους μέχρι 31/12/1992 του ΕΤΑΑ σε περίοδο ασφάλισης που ξεκινάει από 1/1/2017 και συνεχίζει, οι μηνιαίες αποδοχές στις οποίες έχουν πιστωθεί ασφαλιστικές εισφορές χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό των συντάξιμων αποδοχών βάση το άρθρο 38 του νόμου 4387/2016. Για περίοδο ασφάλισης έως 31/12/2016 ορίζονται για κάθε κλάδο συντάξιμες αποδοχές στους ασφαλισμένους του ΤΣΜΕΔΕ για την περίοδο ασφάλισης μεταξύ 1/1/2002 και 31/12/2006 η εισφορά που καταβάλλεται, γίνεται οι αποδοχές του μήνα με μηνιαίο ασφάλιστρο 20%. Για την περίοδο μεταξύ 1/1/2007 και 31/12/2016 χρησιμοποιούνται οι μηνιαίες αποδοχές όπου έγινε καταβολή ασφαλιστικών εισφορών. Σε αυτούς που είναι ασφαλισμένοι στο ΤΣΑΥ, θεωρώντας ότι η μηνιαία εισφορά είναι σταθερή από τον εργαζόμενο και από τον εργοδότη 13,33% επί των αποδοχών, ως μηνιαίες αποδοχές είναι το σύνολο των εισφορών εργαζομένου και εργοδότη με μηνιαίο ασφάλιστρο 20%. Τέλος, όσοι είναι ασφαλισμένοι στον Τομέα Ασφάλισης Νομικών, ως συντάξιμος μισθός λαμβάνεται η μηνιαία εισφορά με ασφάλιστρο 20%. Για εκείνους που ασφαλίστηκαν από 1/1/1993 και είναι ελεύθεροι επαγγελματίες, υπολογίζονται τα ποσά των ασφαλιστικών τάξεων στα οποία έχουν πιστωθεί ασφαλιστικές εισφορές, ενώ για τους μισθωτούς που είναι ασφαλισμένοι από 1/1/1993 λαμβάνονται υπ' όψιν οι μηνιαίες απολαβές στις οποίες έχουν πιστωθεί ασφαλιστικές εισφορές. Στις συντάξιμες αποδοχές που υπολογίζονται γίνεται αναπροσαρμογή με την μεταβολή των μισθών ανά έτος σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή.

Υπογραμμίζεται ότι, σε αυτούς που είναι ασφαλισμένοι λιγότερο από πέντε έτη και καταβάλουν μειωμένες ασφαλιστικές εισφορές, τότε ως συντάξιμες αποδοχές θα υπολογιστούν οι μειωμένες ασφαλιστικές εισφορές με ασφάλιστρο 20%. Επίσης για τους

⁸⁶ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ156)

μισθωτούς όπου έχουν δοθεί ασφαλιστικές εισφορές των δώρων Χριστουγέννων και Πάσχα καθώς επίσης και του επιδόματος αδείας, τότε αυτά συμπεριλαμβάνονται στις συντάξιμες απολαβές και ως αποτέλεσμα έχει την προσαύξηση των μηνιαίων απολαβών στο μήνα που δίνονται.

Στους ασφαλισμένους που εκτιμάται ότι θα πάρουν μειωμένη σύνταξη λόγω γήρατος ή αναπηρίας το ανταποδοτικό τμήμα της σύνταξης θα δοθεί ολόκληρο σε αντίθεση με το εθνικό τμήμα της σύνταξης που θα υποστεί μειώσεις σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 27 του νόμου Κατρούγκαλου.⁸⁷

5.3. ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Επεξηγώντας τα άρθρα 96 και 97 του Ν. 4387/2016, παρατηρείται ότι οι δικαιούχοι επικουρικής λαμβάνουν το ποσό της σύνταξης αυτής έτσι όπως σχηματίζεται από επίσημα αναγνωρισμένους πίνακες με δημογραφικά στοιχεία της διάρκειας ζωής των ανθρώπων και από την εικονική αναλογία επιστροφής, η οποία λογαριάζεται από την ποσοστιαία διαφορά των συντάξιμων αμοιβών των εργαζομένων και που θα πραγματώνει στις παροχές που έχουν δοθεί στο σύνολο τους.

Στο ενδεχόμενο ανεπάρκειας χρημάτων ισοσταθμίζεται αυτόματα το έλλειμμα έτσι ώστε να μην υπάρχει ενδεχόμενο για μεταρρυθμίσεις στις συντάξεις. Το διάστημα κατά το οποίο οι παροχές είναι μεγαλύτερες τότε οι συντάξεις δεν τροποποιούνται, εάν υπάρχει έλλειμμα στο ταμείο λιγότερο του 0,5% των παροχών. Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ.1 του νόμου 4387/2016 επισημαίνεται ότι έως 31/12/2013 οι εργαζόμενοι έχουν καταθέσει για σύνταξη από 1/1/2015 και μετά η επικουρική σύνταξη θα υπολογίζεται από το συνδυασμό δύο μερών συντάξεων.

Το πρώτο μέρος αναλογεί στην περίοδο έως 31/12/2014 και θα λογαριάζετε στο ποσοστό 0,45% για κάθε έτος ασφάλισης επί τις συντάξιμες απολαβές του κάθε εργαζόμενου. Στις συντάξιμες απολαβές περιλαμβάνονται:

- για τους εργαζόμενους ο μέσος όρος των αποδοχών του μήνα από το 2002 έως το 2014

⁸⁷ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ157)

- για τους ελεύθερους επαγγελματίες και τους αυτοαπασχολούμενους το ποσό που λαμβάνεται και υπάγεται στις εισφορές επικουρικής σύνταξης από το 2002 έως το 2014
- για άτομα με ασφάλεια και τα ποσά που δίνουν ως ασφάλιση, τα οποία βγαίνουν με βάση την τιμή των εμπορευμάτων, ο μέσος όρος μηνιαίων τεκμαρτών απολαβών που υπολογίζονται από την αναγωγή των πραγματικά ασφαλιστικών εισφορών που καταβάλετε κάθε μήνα με ποσοστό εισφοράς 6% από το 2002 έως το 2014

Για να προκύψει το ποσό των συντάξιμων αποδοχών εκτιμάται το ετήσιο εισόδημα του, αφού υποστεί αναπροσαρμογή με βάση το *άρθρο 8, παρ.4 του νόμου 4387/2016*. Σε ενδεχόμενο που δεν υπάρχουν ασφαλιστικά δεδομένα από πλασματικό ή πραγματικό χρόνο ασφάλισης ή από εκούσια ασφάλιση για την περίοδο πέντε ετών μεταξύ 2002 – 2014, τότε χρησιμοποιούνται ασφαλιστικά στοιχεία, τα οποία ερευνούνται ακόμα και πριν το 2002 έως συμπληρωθούν τα πέντε έτη.

Το δεύτερο μέρος αναλογεί στην περίοδο από 1/1/2015 και έπειτα όπου αυτό λογαριάζετε των εσόδων από τα έξοδα, όπως αναφερθήκαμε. Οι ασφαλισμένοι που από 1/1/2015 και μετά υποβάλλουν τα χαρτιά τους για σύνταξη και η συνταξιοδότηση τους αρχίζει 1/1/2015 και μετά, χωρίς να έχουν συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο για την επικουρική ασφάλεια από 1/1/2015, τότε η επικουρική σύνταξη ορίζεται σύμφωνα με το *νόμο 4052/2012 άρθρο 42, παρ. 5β*. Το ποσοστό 0,45% πολλαπλασιάζεται με τα έτη ασφάλισης και τις συντάξιμες αποδοχές.⁸⁸

Σε περίπτωση μειωμένης συνταξιοδότησης λόγω γήρατος ορίζεται ότι στο Ά μέρος της επικουρικής σύνταξης όπου και αναλογεί στην περίοδο ασφάλισης μέχρι 31/12/2014, το επί τοις εκατό ποσό μείωσης που προβλέπεται από το *άρθρο 145 παρ.3 του νόμου 3655/2008*, ανέρχεται σε 1/200 μηνιαίως, έως την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας ως πέντε έτη. Το ποσοστό μείωσης ορίζεται με βάση το *νόμο 4052/2012 άρθρο 42 πα. 5β* μετά την αντικατάστασή του από το *άρθρο 16, του νόμου 4488/2017* που ακολουθεί παρακάτω «Τροποποίηση του άρθρου 42 του ν. 4052/2012 (Α΄ 41) Η υποπερίπτωση β΄ της περίπτωσης β΄ της παρ. 5 του άρθρου 42 του ν. 4052/2012 (Α΄ 41) αντικαθίσταται από 13.5.2016, ως εξής: «βα. Το τμήμα της σύνταξης που αντιστοιχεί στο

⁸⁸ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα ΄Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ321)

χρόνο ασφάλισης που έχει πραγματοποιηθεί έως και 31.12.2014 υπολογίζεται με βάση ποσοστό αναπλήρωσης, το οποίο για κάθε έτος ασφάλισης αντιστοιχεί σε ποσοστό 0,45% επί των συντάξιμων αποδοχών κάθε ασφαλισμένου που υπεβλήθησαν σε εισφορές υπέρ επικουρικής ασφάλισης. Ως συντάξιμες αποδοχές νοούνται: β.α. Για τους μισθωτούς, ο μέσος όρος μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου από το έτος 2002 έως και το έτος 2014. Ο μέσος αυτός όρος υπολογίζεται ως το ημίγειο της διαίρεσης του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου διά του χρόνου ασφάλισής του κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα. Ως σύνολο μηνιαίων αποδοχών που έλαβε ο ασφαλισμένος νοείται το άθροισμα των μηνιαίων αποδοχών που υπόκεινται σε εισφορές υπέρ επικουρικής ασφάλισης, για το ανωτέρω χρονικό διάστημα. Για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών λαμβάνονται υπόψη οι αποδοχές του ασφαλισμένου για κάθε ημερολογιακό έτος, αναπροσαρμοζόμενες σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016. β.β. Για τους αυτοαπασχολούμενους και τους ελεύθερους επαγγελματίες, το εισόδημα, το οποίο υπόκειται σε εισφορές υπέρ επικουρικής ασφάλισης του ασφαλισμένου από το έτος 2002 έως και το έτος 2014. Ως εισόδημα νοείται το ποσό που θα αποτελούσε το ασφαλιστέο μηνιαίο εισόδημα αν εκλαμβάνονταν ως μηνιαία εισφορά το ποσό που πράγματι καταβλήθηκε για κάθε μήνα ασφάλισης κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα. Στο ποσό της ασφαλιστικής εισφοράς που πράγματι καταβλήθηκε για κάθε ασφαλισμένο συνυπολογίζεται, όπου υπήρχε, και η ασφαλιστική εισφορά που έχει καταβληθεί από τον εργοδότη. Για τους ασφαλισμένους με ποσό εισφοράς υπέρ επικουρικής ασφάλισης, που προκύπτει ανάλογα με την αξία ή την ποσότητα επί των αγοραζομένων ή πωλουμένων προϊόντων, ο μέσος όρος μηνιαίων τεκμαρτών αποδοχών που προκύπτουν από την αναγωγή των πραγματικά καταβληθεισών μηνιαίων ασφαλιστικών εισφορών, των ετών 2002 έως και 2014, θεωρώντας ως ποσοστό εισφοράς το 6%. Για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών λαμβάνεται υπόψη το εισόδημα του ασφαλισμένου για κάθε ημερολογιακό έτος, αναπροσαρμοζόμενο σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016. β.γ. Αν για τον προσδιορισμό των συντάξιμων αποδοχών δεν προκύπτουν ασφαλιστικά στοιχεία από πραγματικό ή πλασματικό χρόνο ασφάλισης ή από προαιρετική ασφάλιση, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον πέντε (5) ετών από το έτος 2002 έως το έτος 2014, τότε για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών του τμήματος της επικουρικής σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισης έως και το έτος 2014 αναζητούνται τα ασφαλιστικά στοιχεία και κατά το πριν το έτος 2002 χρονικό διάστημα μέχρι τη συμπλήρωση συνολικά πέντε (5) ετών. β.δ. Για το χρόνο ασφάλισης που αναγνωρίζεται πλασματικά, ύστερα από την καταβολή του προβλεπόμενου ποσού

εξαγοράς, ως συντάξιμες αποδοχές ορίζεται το ποσό που θα αποτελούσε τον ασφαλιστέο μηνιαίο μισθό - εισόδημα, αν εκλαμβάνονταν ως μηνιαία εισφορά το ποσό που καταβλήθηκε για την εξαγορά κάθε μήνα ασφάλισης. Οι πλασματικοί χρόνοι που αναγνωρίστηκαν χωρίς εξαγορά δεν συνυπολογίζονται για τον υπολογισμό του ποσού του ανωτέρω τμήματος της σύνταξης.».⁸⁹ Το Β τμήμα της συντάξεως που αναλογεί στην περίοδο ασφάλισης από 1/1/2015 και εφεξής, ορίζεται σύμφωνα με το «διανεμητικό σύστημα προδιαγεγραμμένων εισφορών με θεωρητική κεφαλαιοποίηση». Οι ασφαλιζόμενοι από 1/1/2014 βγαίνουν στη σύνταξη με το καινούριο σύστημα ασφάλισης.

Με το νόμο 4445/2016, άρθρο 56, παρ.1 ο οποίος πήρε τη θέση του νόμου 4387/2016 άρθρο 96, παρ.2, οι δικαιούχοι των επικουρικών συντάξεων που δίνουν αυξημένες εισφορές ή ήταν ασφαλισμένοι σε περισσότερα ταμεία θα λάβουν μεγαλύτερο ποσό επικουρικής σύνταξης. Όσοι βγαίνουν στη σύνταξη από 1/1/2015 και έπειτα ισχύουν το άρθρο 30, παρ.30, άρθρο 36, παρ.5 και άρθρο 17, παρ. 4 του νόμου 4387/2016. Η προσαύξηση για μία επί τοις εκατό επιπλέον ετήσια εισφορά είναι 0,075% επί του συντάξιμου μισθού που υπολογίστηκε η επιπρόσθετη εισφορά και αφορά την περίοδο ασφάλισης έως 31/12/2014. Περαιτέρω πρέπει να σημειωθεί ότι η προσαύξηση δεν αφορά τα άτομα που εξαιρούνται βάση νόμου 4445/2016, άρθρο 24 και 4488/2017 άρθρο 7.⁹⁰

Ένας εργαζόμενος με 35 χρόνια και 4 μήνες επικουρικής ασφάλισης και 1.000 ευρώ συντάξιμες αποδοχές, όπου σταματάει την εργασία και την ασφάλιση του στις 30/4/2015, στις 15/5/2015 κάνει αίτηση να συνταξιοδοτηθεί στο ΕΤΕΑΕΠ και στις 1/6/2015 θα ξεκινήσει η πληρωμή της επικουρικής σύνταξης. Μέχρι τις 31/12/2014, δηλαδή όταν συμπληρώνονται τα 35 έτη ασφάλισης, λογαριάζεται $1000 \times 35 \times 0,45\% = 157,50$ ευρώ.

Οι συντάξεις που δεν έχουν αποδοθεί και οι αιτήσεις τους έχουν γίνει μέχρι την αρχή της λειτουργίας του νόμου 4387/2016 και βρίσκονται σε αναμονή αξιολογούνται με βάση τη νομοθεσία που υπήρχε όταν κατατέθηκε η αίτηση και στη συνέχεια οι συντάξεις αναπροσαρμόζονται με βάση τον παραπάνω νόμο. Όπως επίσης αναπροσαρμόζονται και οι επικουρικές συντάξεις που έχουν ήδη πληρωθεί. Αυτό εφαρμόζεται όταν η κύρια και η

⁸⁹ ΦΕΚ σελ 2324

⁹⁰ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ328)

επικουρική σύνταξη είναι μεγαλύτερη από 1.300 ευρώ.⁹¹ Με το σύνολο των συντάξεων προστίθενται οι εισφορές για την υγειονομική περίθαλψη, έτσι ώστε ισχύει το παραπάνω όριο. Αφού οι συντάξεις αναπροσαρμοστούν, δεν μπορεί να είναι εφικτό από το νόμο το σύνολο να είναι λιγότερο από 1300 ευρώ. Σε όσους παίρνουν επιδόματα αναπηρίας, τα ποσά αυτά δεν προστίθενται στο άθροισμα των συντάξεων.

Η επικουρική σύνταξη που δίνεται μόνο από το ΕΤΕΑ, σύμφωνα με το « νόμο Κατρούγκαλου», ενώ οι προηγούμενες διατάξεις που αφορούσαν το κατώτατο όριο για τις επικουρικές συντάξεις παύουν να ισχύουν.

Ο εκ νέου υπολογισμός και η αναπροσαρμογή των συντάξεων, καθώς και ο χρόνος που δίνονται στο ΕΤΕΑ, η μέθοδος η οποία ορίζει το επί τοις εκατό συμπλήρωσης των δοθέντων συντάξεων γίνεται με την κρίση του ΥΠΕΚΑΚΑ.

Με τον νόμο 4387/2016 και 4488/2017 διαμορφώθηκε ο θεσμός της επικουρικής σύνταξης και καθιερώθηκαν ρήτρες. Έτσι, το ποσό της σύνταξης που καταβάλλεται, αναπροσαρμόζεται σύμφωνα με το άρθρο 96, παρ 1, του νόμου 4387/2016, λαμβάνοντας υπ' όψιν και τα δημογραφικά στοιχεία και υπάρχει η ρήτρα μηδενικού ελλείμματος που έχει αναλυθεί στο άρθρο 96, του νόμου 4387/2016 παρ. 2, 3, 5⁹²

Ο νόμος 4498/2017 άρθρο 20, ο οποίος ανανεώνει το AN248/1967 αφορά τον ενιαίο δημοσιογραφικό οργανισμό επικουρικής ασφάλισης και περίθαλψης. Πιο συγκεκριμένα εντάσσονται για επικουρική ασφάλιση τα άτομα που υπάγονται σε ενώσεις, σε δηλώσεις έντυπου τύπου και όλοι οι εργαζόμενοι που απασχολούνται σε Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης που εδρεύουν στην Ελλάδα. Τα άτομα αυτά έχουν το δικαίωμα για περίθαλψη ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής όπως και αυτοί που έχουν συνταξιοδοτηθεί και ανήκουν στον Οργανισμό, καθώς και όσοι από τους συμμετέχοντες είχαν ήδη υποχρεωτική ασφάλιση, μπορούν να λαμβάνουν το ΕΦΑΠΑΕ.⁹³

Όσο αφορά τις μηνιαίες εισφορές των εργαζομένων ανέρχεται στο 3,5% επί τις αποδοχές τους, εξίσου και για αυτόν που παρέχει την εργασία. Επιπροσθέτως, για τις εισφορές τις ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης έχει επιβληθεί 2,55% για τον εργαζόμενο και 4,55% για τον παρέχον εργασία επί την οποιαδήποτε τακτική αποδοχή ανά μήνα του

⁹¹ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα ' Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ324)

⁹² Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα ' Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ347)

⁹³ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα ' Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ359)

ασφαλισμένου. Για τους συνταξιούχους που ανήκουν στον Οργανισμό του ΕΔΟΕΑΠ η εισφορά υπέρ υγείας είναι 5% όπου πολλαπλασιάζεται με τις μηνιαίες αποδοχές τους. Τέλος για τα εντασσόμενα άτομα της πρόνοιας της παραγράφου 1.Γ του άρθρου 3 το ποσοστό της μηνιαίας παροχής ασφάλειας θεσπίστηκε σε 1% επί τις τακτικές αποδοχές του εργαζόμενου ανά μήνα. Αυτά παρατίθενται στο *άρθρο 21 του νόμου 4498/2017*: «1. Το ποσό της μηνιαίας εισφοράς επικουρικής ασφάλισης των ασφαλισμένων του άρθρου 3 ορίζεται σε ποσοστό 3,5% για τον ασφαλισμένο και 3,5% για τον εργοδότη επί των πάσης φύσεως τακτικών μηνιαίων αποδοχών του εργαζόμενου 2. Το ποσό της μηνιαίας εισφοράς ασφάλισης υγείας ασφαλισμένων του άρθρου 3 ορίζεται σε ποσοστό 2,55% για τον ασφαλισμένο και 4,55% για τον εργοδότη επί των πάσης φύσεως τακτικών μηνιαίων αποδοχών του εργαζόμενου. Το ποσό της μηνιαίας εισφοράς ασφάλισης υγείας των συνταξιούχων του Οργανισμού ορίζεται σε ποσοστό 5% επί του ποσού της καταβαλλόμενης από τον Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. σύνταξης.3. Το ποσό της μηνιαίας εισφοράς ασφάλισης πρόνοιας των ασφαλισμένων της παραγράφου 1.Γ του άρθρου 3 ορίζεται σε ποσοστό 1% επί των πάσης φύσεως τακτικών μηνιαίων αποδοχών του εργαζόμενου.»⁹⁴

Το ΕΔΟΕΑΠ διατηρείται με τις εισφορές των ασφαλισμένων και των εργοδοτών, με το 2% της προσφοράς του εργοδότη επί του ετήσιου κύκλου εργασιών της εκάστοτε επιχείρησης όσο αφορά των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. Επίσης από την εκμετάλλευση της περιουσίας που τοκίζεται και από τα έσοδα που προέρχονται από τη διαχείριση της. Ακόμα έσοδα μπορεί να ληφθούν από τυχόν κληροδοτήματα και δωρεές. Επιπλέον έσοδα μπορούν να αποκομιστούν από την παρουσίαση διαφημίσεων με τοποθέτηση προϊόντων, είτε με προώθηση υπηρεσιών που κατά βάση προβάλλονται στο Διαδίκτυο, η εισφορά αυτή είναι 2%. Τέλος με την ακύρωση της *παραγράφου 9, του άρθρου 38, του νόμου 4387/2016* που γράφει «Από την 1.8.2016 η εισφορά που προβλέπεται στο άρθρο 3 παρ. δ', στο άρθρο 4 παρ. γ' του Ν.δ. 465/1941 (Α' 301), στο άρθρο 36 παρ. 2 του Ν.δ. 158/1946 (Α' 318), στο άρθρο 3 παρ. Γ' του Ν. 1872/1951 (Α' 202), στο άρθρο 4 παρ. 3 περίπτωση β' του Ν. 4041/1960 (Α' 36), στο άρθρο 4 του Ν.δ. 4547/1966 (Α' 192), στα άρθρα 11, 14 και 15 του α.ν. 248/1967 (Α' 243), στα άρθρα 2, 3 και 8 του Ν. 1344/1973 (Α' 36), στο άρθρο 6 παρ. 5 του Ν. 1866/1989 (Α' 222), στους νόμους 248/1967, 1989/1991, καθώς και στην Φ. 146/1/10978/1969 καταργείται. Οι ασφαλισμένοι μισθωτοί οι οποίοι υπάγονταν, σύμφωνα με τις γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις εκάστου Τομέα, όπως ίσχυαν έως την έναρξη ισχύος του

⁹⁴ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ360)

παρόντος νόμου στην ασφάλιση του ΕΤΑΠ – ΜΜΕ, καταβάλλουν ασφαλιστική εισφορά κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1 του παρόντος, εφαρμοζομένων και στην περίπτωση αυτή της παραγράφου 4 του παρόντος». Μένουν σαν έσοδα οι ασφαλιστικές εισφορές που αντιστοιχούν έως τις 15/9/2016.⁹⁵

Στο *άρθρο 11 του νόμου 4488/2017* ορίζεται ότι οι ελεύθεροι επαγγελματίες και οι αυτοαπασχολούμενοι έχουν το δικαίωμα να καταβάλλουν μεγαλύτερο ποσό διαλέγοντας ως κύριο ποσό για τον προσδιορισμό των εισφορών μεγαλύτερο του εισοδήματος από τα έσοδα του μήνα που λαμβάνονται. Πιο συγκεκριμένα οι εργαζόμενοι που υπάγονται στον ΕΦΚΑ έχουν τη δυνατότητα οποιαδήποτε στιγμή να συμπληρώσουν αίτηση όπου θα κατοχυρώνουν τις εισφορές ανεξάρτητα από το ύψος του μηνιαίου μισθού του ποσού που λαμβάνουν. Με τη νέα διάταξη που αφορά τους ελεύθερους επαγγελματίες και τους αυτοαπασχολούμενους, έχοντας υποβάλει αίτηση στο αρμόδιο τμήμα με την καινούρια βάση που επέλεξαν, ενεργοποιείται από την πρώτη του ερχόμενου μήνα. Οι δικαιούχοι έχουν τη δυνατότητα να πραγματοποιήσουν άρση της αίτησης για καταβολή μεγαλύτερης εισφοράς. Ακόμη μπορεί να απενεργοποιηθεί με τη λήξη της συμφωνηθέν προθεσμίας. Οι απαραίτητες αποφάσεις προσκομίζονται από τον υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Τέλος ο εργαζόμενος πρέπει να λαμβάνει υπ' όψιν τη μέγιστη αμοιβή συνταξιοδότησης που ορίζει ο νόμος 4387/2016.⁹⁶

Οι συνταξιούχοι καταθέτοντας το 6% για τον κλάδο ασθένειας έναντι του ποσού της επικουρικής σύνταξης που λαμβάνει, εφόσον μειθούν τα ανάλογα ποσά στη ΕΑΣ επικουρικής ασφάλισης σύμφωνα με τα *άρθρα 44, παρ. 13 του νόμου 3986/2011*. Σε ενδεχόμενο «συρροής επικουρικών συντάξεων» τότε καταβάλλεται το ποσό 6% από το συνολικό ποσό της σύνταξης του αφού μειωθεί η ΕΑΣ. Σημειώνεται ότι οι καταβολές για Ε.Ο.Π.Υ.Υ εκπληρώνονται μόνο από τους συνταξιούχους που είναι ασφαλισμένοι για την δημόσια φροντίδα για την υγεία τους και την περίθαλψη μέσω του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. Στους ασφαλισμένους σε άλλους φορείς "υγειονομικής περίθαλψης" γίνονται κρατήσεις σύμφωνα με τα Καταστατικά των φορέων που ανήκουν. Τέλος από 1/8/2016 μέχρι 31/12/2016 οι συνταξιούχοι που κατέβαλαν εισφορά πάνω από 30 ευρώ μηνιαίως στο

⁹⁵ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 362)

⁹⁶ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 372)

Ε.Κ.Α.Σ σύμφωνα με το *άρθρο 31 παρ. 2, του νόμου 4411/2016* αποδεσμεύονται από την παροχή του 6% για υγειονομική περίθαλψη.⁹⁷

⁹⁷ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018)
Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 614)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

Οι ασφαλισμένοι έχουν τη δυνατότητα να ολοκληρώσουν, με τη βοήθεια πλασματικών χρόνων, τα απαραίτητα έτη ασφάλισης γρηγορότερα και να συνταξιοδοτούνται με μικρότερα όρια στα έτη της ηλικίας τους.

Με το *άρθρο 9 του νόμου 4488/2017* «Στο τέλος της περίπτωσης δ' της παρ. 1 του άρθρου 34 του ν. 4387/2016 προστίθενται εδάφια ως εξής: «Η αναγνώριση του χρόνου της παρ. 5 του άρθρου 53 του ν. 3518/2006 (Α' 272) εξακολουθεί να είναι σε ισχύ. Οι ασφαλισμένοι καταβάλλουν μηνιαία εισφορά ύψους 20% επί του 70% του προβλεπόμενου, κατά την υποβολή της αίτησης, κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών». Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται η διαδικασία καταβολής της ανωτέρω εισφοράς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της ρύθμισης, μεταρρυθμίζεται το άρθρο 34 του νόμου 4387/2016, συνεχίζει να είναι ενεργές οι διατάξεις που αφορούν την αποδοχή χρόνου στο άρθρο 53, παρ. 5 του 3518/2006. Οι ασφαλισμένοι πληρώνουν μηνιαία συμμετοχή 20% επί του 70% εκτιμώμενου ελάχιστου βασικού μισθωτού που είναι εκτός γάμου και ηλικίας πάνω από 25 χρονών. Ο τρόπος που καταβάλλεται η εισφορά και άλλες λεπτομέρειες διασαφηνίζονται από τον υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.⁹⁸ Ακολουθεί το *άρθρο 53, παρ. 5 του 3518/2006* «Οι εγγεγραμμένοι στα μητρώα ασφαλισμένων του κλάδου κύριας ασφάλισης αγροτών, που έχουν εγγραφεί στα μητρώα του κλάδου πρόσθετης ασφάλισης, μπορούν, σε περίπτωση που οφείλουν ασφαλιστικές εισφορές στον κλάδο πρόσθετης ασφάλισης, να αναγνωρίσουν στον κλάδο κύριας ασφάλισης μέρος ή το σύνολο του οφειλόμενου στον κλάδο πρόσθετης ασφάλισης χρόνου, ύστερα από αίτηση τους που υποβάλλεται άπαξ πριν από τη συνταξιοδότηση τους.

Οι ασφαλισμένοι καταβάλλουν, για κάθε μήνα αναγνώρισης, το άθροισμα της ατομικής ασφαλιστικής εισφοράς και της κρατικής εισφοράς που προβλέπονται από τις διατάξεις των εδαφίων με στοιχεία 1α' και 4α' του άρθρου 3 του ν. 2458/1997, όπως ισχύει, υπολογιζόμενων επί του ποσού της 1ης ασφαλιστικής κατηγορίας της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ίδιου νόμου, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης για αναγνώριση.

⁹⁸ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ369)

Με απόφαση του Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας καθορίζεται η διαδικασία καταβολής των εισφορών σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 12 και των εδαφίων α`, β` και γ` της παρ. 3 του άρθρου 14 του π.δ.78/1998 (ΦΕΚ 72 Α`).

Σε περίπτωση που οι ασφαλιστικές εισφορές δεν καταβληθούν εμπρόθεσμα αναζητούνται για μία ακόμη φορά, αφού γίνει ο επανυπολογισμός τους με βάση το νέο ποσό της 1ης ασφαλιστικής κατηγορίας, όπως αυτό έχει αναπροσαρμοστεί σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 2458/1997, όπως ισχύει. Οι εγγεγραμμένοι μόνο στα μητρώα ασφαλισμένων του κλάδου πρόσθετης ασφάλισης μπορούν επίσης να εξοφλήσουν το σύνολο ή μέρος του χρόνου για τον οποίο οφείλουν εισφορές στον κλάδο αυτόν κατά τα οριζόμενα ανωτέρω.»⁹⁹ Οι εγγεγραμμένοι στα μητρώα ασφαλισμένων του κλάδου κύριας ασφάλισης αγροτών, που έχουν εγγραφεί στα μητρώα του κλάδου πρόσθετης ασφάλισης, μπορούν, σε περίπτωση που οφείλουν ασφαλιστικές εισφορές στον κλάδο πρόσθετης ασφάλισης, να αναγνωρίσουν στον κλάδο κύριας ασφάλισης μέρος ή το σύνολο του οφειλόμενου στον κλάδο πρόσθετης ασφάλισης χρόνου, ύστερα από αίτησή τους που υποβάλλεται άπαξ πριν από τη συνταξιοδότησή τους. Οι ασφαλισμένοι καταβάλλουν, για κάθε μήνα αναγνώρισης, το άθροισμα της ατομικής ασφαλιστικής εισφοράς και της κρατικής εισφοράς που προβλέπονται από τις διατάξεις των εδαφίων με στοιχεία 1α` και 4α` του άρθρου 3 του ν. 2458/1997, όπως ισχύει, υπολογιζόμενων επί του ποσού της 1ης ασφαλιστικής κατηγορίας της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ίδιου νόμου, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης για αναγνώριση. Με απόφαση του Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας καθορίζεται η διαδικασία καταβολής των εισφορών σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 12 και των εδαφίων α`, β` και γ` της παρ. 3 του άρθρου 14 του π.δ. 78/1998 (ΦΕΚ 72 Α`). Σε περίπτωση που οι ασφαλιστικές εισφορές δεν καταβληθούν εμπρόθεσμα αναζητούνται για μία ακόμη φορά, αφού γίνει ο συνυπολογισμός τους με βάση το νέο ποσό της 1ης ασφαλιστικής κατηγορίας, όπως αυτό έχει αναπροσαρμοστεί σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 2458/1997, όπως ισχύει. Οι εγγεγραμμένοι μόνο στα μητρώα ασφαλισμένων του κλάδου πρόσθετης ασφάλισης μπορούν επίσης να εξοφλήσουν το σύνολο ή μέρος του χρόνου για τον οποίο οφείλουν εισφορές στον κλάδο αυτόν κατά τα οριζόμενα ανωτέρω.¹⁰⁰

⁹⁹ ΦΕΚ σελ 2323

¹⁰⁰ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ369)

6.1. ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Οι πλασματικοί χρόνοι που είναι αναγνωρισμένοι χωρίς να έχουν καταβληθεί χρήματα για αυτούς, χρησιμοποιούνται μόνο για την κατοχύρωση του δικαιώματος σύνταξης και συμβάλουν στη συμπλήρωση των ετών της εθνικής σύνταξης και διαμορφώνεται ανάλογα το ποσό. Επισημαίνεται ότι δεν ισχύει το ίδιο για την ανταποδοτική σύνταξη. Για την κατοχύρωση της εθνικής σύνταξης, αλλά και της ανταποδοτικής οι πλασματικοί χρόνοι που έχουν αναγνωριστεί και εξαγοραστεί μπορούν να συνυπολογιστούν. Για την καλύτερη σαφήνεια του υπολογισμού των πλασματικών χρόνων παρατίθεται παρακάτω παράδειγμα.

Δικαιούχος που έχει 200 ημέρες επιδοτούμενης ανεργίας χωρίς να τις έχει εξαγοράσει, από το άρθρο 40, του νόμου 2084/1992 έχει το νόμιμο δικαίωμα να πάρει τη σύνταξη στα 67 του έτη αφού με την αναγνώριση συμπληρώθηκαν 15 χρόνια ασφάλισης. Τα χρήματα που αντιστοιχούν στην εθνική σύνταξη είναι 345,60 ευρώ.¹⁰¹

6.2. ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΣΤΗΝ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Ο πλασματικός χρόνος που εκτιμάται ως συντάξιμες απολαβές είναι όσες μπορούν να εξαγοραστούν. Το ποσό που δίνεται ισοδυναμεί με το πόσο του μηνιαίου εισοδήματος ασφάλειας αντίστοιχα, αν δινόταν ως μηνιαία εισφορά για την εξαγορά κάθε μήνα ασφάλισης. Στο ενεχόμενο καταβολής ολόκληρου του ποσού εξαγοράς πραγματοποιείται επί τοις εκατό έκπτωση, δεν συνυπολογίζεται στις συντάξιμες απολαβές η έκπτωση αυτή αλλά πιάνεται ολόκληρο το ποσό πριν της έκπτωσης. Υφίσταται ότι ο εξαγοράσιμος χρόνος θα συμπεριληφθεί για τον καθορισμό της ανταποδοτικής σύνταξης από τη στιγμή που η αίτηση κατατεθεί από το 2002 και μετά και θα αθροιστεί στην αλλαγή του μισθού ανά έτος από την περίοδο που θα κατατεθεί η αίτηση εξαγοράς με όσα αναφέρουν η «Ελληνική Στατιστική Αρχή».

Πλασματικός χρόνος που αποδίδεται χωρίς εξαγορά, όπως χρόνος ασθένειας που επιδοτείται είτε τακτική ανεργία που επιδοτείται, δεν αναγνωρίζεται στην ανταποδοτική σύνταξη δεν υπολογίζεται ούτε στα ποσοστά αναπλήρωσης, ούτε στις συντάξιμες αποδοχές βάση του άρθρου 28, παρ. 2δ, του νόμου 4387/2016. Με την καινούρια διάταξη του νόμου 4488/2017 άρθρο 2, παρ. 1 που αναφέρει «Επίσης θεωρείται ως συντάξιμος

¹⁰¹ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ149)

χρόνος ο χρόνος της άδειας άνευ αποδοχών ανατροφής παιδιών ηλικίας μέχρι έξι (6) ετών, όπως αυτός ισχύει κάθε φορά με βάση τις οικείες διοικητικές διατάξεις και ο χρόνος της άδειας άνευ αποδοχών της παρ. 1 του άρθρου 51 του ν. 3528/2007 (Α' 26), με την προϋπόθεση της καταβολής από τον υπάλληλο των προβλεπόμενων ασφαλιστικών εισφορών ». Ο χρόνος της άδειας, για την επιμέλεια των παιδιών που αφορά την ηλικία έως 6 ετών, μεταρρυθμίζεται ανάλογα των αρμόδιων διοικητικών διατάξεων και ο χρόνος αδειάς χωρίς να λαμβάνονται αποδοχές της παρ. 1, του άρθρου 51, του νόμου 3528/2017, όπου θεωρείται ως συντάξιμος χρόνος με τον όρο της απόδοσης των ασφαλιστικών εισφορών που έχουν θεσπιστεί.¹⁰²

6.3. ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Ο πλασματικός χρόνος εκτιμάται ως χρόνος ασφάλισης και εξαγοράζεται, οι συντάξιμες αποδοχές αναγνωρίζονται και υπολογίζονται ως τα ποσά που θα συγκροτούσαν ως μηνιαία αμοιβή, αφού η εξαγορά θα εκφραζόταν σαν την συγκεκριμένη εισφορά. Σε περίπτωση που υπάρχει έκπτωση από χορήγηση εφάπαξ οι αποδοχές λογαριάζονται στο αρχικό ποσό πριν την έκπτωση. Ο πλασματικός χρόνος είναι ανυπολόγιστος όταν δεν εξαγοράζεται, όπως για παράδειγμα το επίδομα τακτικής ενεργείας ή επίδομα ασθένειας, ακόμα και αν έχει αναγνωριστεί.¹⁰³

¹⁰² Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ159)

¹⁰³ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 337)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^Ο

ΑΛΛΑΓΕΣ ΑΠΟ 1/1/2016 ΚΑΙ ΜΕΤΑ

Μέχρι το τέλος του 2015, όλα τα ταμεία που αφορούν την κύρια σύνταξη ενώθηκαν με βάση του τρίτου μνημονίου ο νόμος 4336/2015 παρ. 2.5.1. σελ 1021 γράφει: «Έως το Δεκέμβριο του 2015 (βασικό παραδοτέο) η κυβέρνηση θα ενοποιήσει όλα τα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης σε μια ενιαία οντότητα, θα προβεί σε κατάργηση όλων των υφιστάμενων ρυθμίσεων για τη διακυβέρνηση και τη διαχείριση, θα συγκροτήσει νέο διοικητικό συμβούλιο και ομάδα διαχείρισης χρησιμοποιώντας της υποδομή και την οργάνωση του ΙΚΑ, θα εφαρμόσει κεντρικό μητρώο συνεισφερόντων και θα δημιουργήσει κοινές υπηρεσίες». Πριν την ένωση των ταμείων, οι εισφορές των εργαζομένων καταβάλλονταν ανάλογα με το Ταμείο Ασφάλισης, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα. Μάλιστα κάποια από τα ταμεία αυτά κατάφεραν με ορθή διαχείριση να επενδύσουν με αποτελεσματικό τρόπο τα αποθεματικά που τους παρείχε το κράτος.¹⁰⁴

Με τον νέο ασφαλιστικό νόμο ορίστηκαν καινούριες ρυθμίσεις από τις οποίες οι βασικότερες είναι οι εξής :

- Αυξάνει το χρόνο για πλήρη σύνταξη στα 20 έτη, και για μειωμένη στα 15 έτη.
- Η πλήρη εθνική σε 384 ευρώ χορηγείται με 40 χρόνια εργασίας στην ηλικία το 62 ετών ή στα 67 έτη με 20 χρόνια εργασίας ή με 6.000 ημέρες ασφάλισης.
- Προβλέπονται διαφορετικές περιπτώσεις εθνικής σύνταξης όπου υπάρχει στο 67 έτος ηλικίας η σύνταξη των 384 ευρώ με 20 έτη εργασίας ή 346 ευρώ με 15 έτη εργασίας, και η εθνική σύνταξη για τους ανθρώπους με ποσοστό αναπηρίας άνω των 50% 192 ευρώ, κάτω από 50% 153 ευρώ.
- Συνεχίζεται η εθνική σύνταξη σε ύψους 40%, σε εκείνους που βγαίνουν με μειωμένη σύνταξη 62 ετών (346 ευρώ - 40% = 138,40) 207,6 ευρώ.
- Βάζει όρια στην προσωρινή σύνταξη με ανώτερο όριο τα 768 ευρώ.
- Διαγράφονται τα κατώτατα όρια στις επικουρικές συντάξεις που ήδη ίσχυαν (άρθρο 96 παρ. 5, Ν. 4387/2016). Κατά συνέπεια αυξάνονται οι συντάξεις της τάξης 200 ευρώ - 300 ευρώ.
- Περιορίζει τις προϋποθέσεις για συντάξεις χηρείας, διαζευγμένων, διαδοχικής ασφάλισης.

¹⁰⁴ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ175)

- Κλιμακώνει τις αναπηρικές συντάξεις σε (4) κλίμακες 384,288,192 και 153 ευρώ σύμφωνα με το ποσοστό αναπηρίας του εκάστοτε δικαιούχου.
- Η περικοπή της σύνταξης φτάνει το 60%. Μένουν εκτός οι συνταξιούχοι ΟΓΑ ως 31/12/2024 σύμφωνα με *Φ 10034/18282/566/2017*.
- Ανακτώνται οι εισφορές των καινούριων ασφαλισμένων σε αυτούς που έχουν ειδικευτεί σε κάποια επιστήμη, αγρότες.
- Εξακολουθεί να είναι ενεργή η τριτομνημονιακή ρύθμιση του (*N. 4336/2015*), όπου δεν μεταβάλλεται το βασικό όριο σύνταξης (λόγο γήρατος και αναπηρίας) έως το 31/12/2021. Όμως με το πρόσθετο μνημόνιο (*N. 4475/2017*) η διορία του αυξήθηκε ως 31/12/2022.
- Παύει να υφίσταται το ΕΚΑΣ ως 31/12/2019, εξίσου μετά το πέρας της συγκεκριμένης διορίας οι νέοι συνταξιούχοι δεν θα το λαμβάνουν.
- Παρεμβάλλει στους υπερήλικους ανασφάλιστους να παίρνουν το επίδομα αυξάνοντας τα κριτήρια εισοδήματος.¹⁰⁵

Με βάση τις ρυθμίσεις που είναι σε ισχύ οι εφορίες από το 2017, έχουν ολοκληρωμένη διέλευση στα δεδομένα των ασφαλιστικών ταμείων, όπου έχουν τη δυνατότητα να παίρνουν και τις περιοδικές εισφορές που είναι καταβαλλόμενες εντός προθεσμίας και γενικότερα όλες τις οφειλές. Στις περιπτώσεις που δεν πληρωθούν οι οφειλές στις εφορίες έχουν το δικαίωμα να κατακρατούν περιουσιακά στοιχεία, να μπλοκάρουν το ΑΦΜ και με αυτόν τον τρόπο οι χρεώστες δεν μπορούν να λάβουν ενημερότητα.¹⁰⁶

Ο νόμος *4387/2016 άρθρο 46 παρ. 1* λέει : «Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μπορεί να θεσπίζεται αντικειμενικό σύστημα τεκμαρτού υπολογισμού του ελάχιστου απαιτούμενου αριθμού ημερομισθίων και ποσού εισφορών για κατηγορίες ή κλάδους επιχειρήσεων κατά μήνα λειτουργίας της επιχείρησης ή άλλο χρονικό διάστημα και ανάλογα με τις εκτελούμενες εργασίες. Η προσδιοριζόμενη κατά το σύστημα αυτό δαπάνη αποτελεί το ελάχιστο οφειλόμενο ποσό για ασφαλιστικές εισφορές κατά μαχητό τεκμήριο. Επιπλέον, καθορίζεται το αντικειμενικό σύστημα τεκμαρτού υπολογισμού για κάθε κατηγορία επιχειρήσεων, η διαδικασία είσπραξης των

¹⁰⁵ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'B Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 202)

¹⁰⁶ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'B Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 300)

επιπλέον των δηλωθέντων ποσών εισφορών και κάθε αναγκαίο για την εφαρμογή του παρόντος ειδικότερο ζήτημα.»

Στην παράγραφο 4 του ίδιου νόμου αναφέρεται ότι η Διοίκηση, λαμβάνοντας υπ' όψιν της συγκεκριμένα κριτήρια της επιχείρησης, θα παίρνει αποφάσεις για τον μικρότερο αριθμό υπαλλήλων που είναι υποχρεωμένος να έχει ο εργοδότης και ο τελευταίος οφείλει να παραθέσει στοιχεία ότι δεν είναι αναγκαία η ασφάλιση των εργαζομένων αυτών και η οποία θα αναλογεί σε συγκεκριμένες εισφορές που έχουν ήδη καταβληθεί από τον εργοδότη. Συγκεκριμένα η παράγραφος 4, του άρθρου 46 λέει: «Το αντικειμενικό σύστημα τεκμαρτού υπολογισμού ρυθμίζεται με βάση πρόσφορα κριτήρια υπολογισμού της ελάχιστης εργατικής απασχόλησης όπως είναι ιδίως το είδος της επιχείρησης, το μέγεθος της εγκατάστασης, το ωράριο λειτουργίας, η τυχόν εποχιακή φύση της λειτουργίας της επιχείρησης, ο κύκλος εργασιών, οι αναγκαίες για την εκτέλεση των εργασιών ειδικότητες, η γεωγραφική θέση της επιχείρησης, η τυχόν εισφορά προσωπικής απασχόλησης από τον εργοδότη ή μέλη της οικογένειάς του ή τους εταίρους εργοδοτικής επιχείρησης.»

Αναλυτικά ο νόμος αυτός, προσδιορίζει αφενός τον ελάχιστο αριθμό των ημερομισθίων στους εργαζόμενους των επιχειρήσεων, που απαιτούνται και αφετέρου τον ελάχιστο αριθμό των υπαλλήλων που απαιτείται στις επιχειρήσεις.

Στο άρθρο 104 του ίδιου νόμου «Η παρ. 7 του άρθρου 27 του α.ν.1846/1951, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: Εισφορές που έχουν εισπραχθεί αχρεωστήτως, επιστρέφονται άτοκα στους δικαιούχους, μετά από αίτησή τους. Επιστρέφονται μόνο μετά από συμψηφισμό είτε με επόμενες οφειλόμενες καταβολές βάσει δηλώσεων ΑΠΔ, εντός έτους, είτε με απόσβεση οφειλής τους, καταρχήν προς το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για οποιονδήποτε λόγο, και στη συνέχεια για οφειλή τους προς άλλους ασφαλιστικούς φορείς και φορολογικές αρχές. Διατάξεις που προβλέπουν την επιστροφή εντόκως εισφορών που καταβάλλονται αχρεωστήτως, παύουν να ισχύουν. Κατ' εξαίρεση, επιστρέφονται εντόκως, έπειτα από αμετάκλητη απόφαση και ακύρωση των πράξεων καταλογισμού, με βάση το κυμαινόμενο επιτόκιο που καθορίζει η Τράπεζα της Ελλάδος, (βάσει του άρθρου 46 του Ν. 3863/2010), όπως αυτό ισχύει κατά το χρόνο της έκδοσης της απόφασης επιστροφής. Οι εισφορές που εισπράττονται και συνεισπράττονται αχρεωστήτως, από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, υπέρ κλάδων ασθένειας και για λογαριασμό τρίτων φορέων, δεν επιστρέφονται. Οι παρούσες διατάξεις εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς περιπτώσεις κατά την έναρξη ισχύος του νόμου.»

Όπου παρατηρείται ότι οι δικαιούχοι έχουν το δικαίωμα κάνοντας αίτηση, να τους επαναχορηγηθεί χωρίς τόκους εισφορές που έχουν αποδοθεί από τους οφειλότες που είχαν πιστωθεί από λάθος. Χορηγείται εκ νέου αποκλειστικά με συμψηφισμό ή με μελλοντικές υποχρεώσεις σε φορολογικές αρχές και ασφαλιστικούς φορείς ή τη μείωση της ήδη υπάρχον οφειλής.¹⁰⁷

7.1. ΔΕΛΤΙΟ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ

Το Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με την εγκύκλιο Φ 8000/οικ. 2460/106/2017 που έχει θέμα «Οδηγίες για την εφαρμογή της διάταξης της παρ. 9 του άρθρου 39 του νόμου 4387/2016», αφορά τους εργαζόμενους που πληρώνονται με δελτίο παροχής υπηρεσιών και η είσπραξη της εργασίας τους δίνεται από ένα πρόσωπο, φυσικό ή νομικό ή και δύο. Στην συγκεκριμένη εγκύκλιο υπάγονται οι ελεύθεροι επαγγελματίες και οι αυτοαπασχολούμενοι που βρίσκονται ή θα έμπαιναν στην ασφάλιση ΟΑΕΕ και του ΕΤΑΑ όταν ξεκίνησε ο νόμος, όπου οι χρηματικές εισροές τους πηγάζουν από την εργασία τους σε ένα ή και δύο οντότητες, άτομα και επιχειρήσεις. Με την εγκύκλιο αυτή θεσπίστηκε ότι στο καθαρό εισόδημα σύμφωνα με μπλοκάκια το 2015 θα καθιερωθεί εισφορά 20%, για την κύρια σύνταξη 20% κατανέμεται σε 6,67% για εκείνον που παρέχει εργασίες και το υπόλοιπο ποσοστό το δίνει ο εργοδότης. Όσο αφορά την υγεία η εισφορά θα διαμελιστεί στα δύο μέρη.

Ο εργαζόμενος υποχρεούται να συμπληρώνει στο Δελτίο Παροχής Υπηρεσιών που εκδίδει στον εργοδότη και τη ρύθμιση στην οποία υπάγεται. Με τη σειρά του ο εργοδότης εξαναγκάζεται από το νόμο να καταθέσει Αναλυτική Περιοδική Δήλωση έχοντας προθεσμία έως τη λήξη του κάθε ημερολογιακού μήνα ώστε να γίνει η αποπληρωμή. Αν ο εργοδότης δεν προβεί στην υποβολή της Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης, τότε ο ασφαλισμένος υποχρεούται να καταθέσει στον ΕΦΚΑ υπεύθυνη δήλωση ότι πληρεί τις νόμιμες προϋποθέσεις δίνοντας και άλλα δικαιολογητικά που πιθανόν να υπάρχουν για την τεκμηρίωσή της καθώς επίσης παρουσιάζει και το ΑΦΜ του εργοδότη. Έπειτα από αυτό ο τελευταίος πληροφορείται για την υποχρέωση που έχει να καταθέσει την Αναλυτική Περιοδική Δήλωση και τις ασφαλιστικές εισφορές. Σε περίπτωση που ο εργοδότης έχει αμφιβολίες για την Υπεύθυνη Δήλωση του εργαζόμενου τότε αντικρούει

¹⁰⁷ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 301)

σε αρμόδια όργανα του ΕΦΚΑ τη δήλωση αυτή. Έως ότου δοθεί λύση ο εργαζόμενος πληρώνει εισφορές ως μη μισθωτός, με βάση το άρθρο 39. Σύμφωνα με το νόμο 4509/2017 άρθρο 55 ορίζεται ότι οι οντότητες πληρώνουν εισφορές προς τον ΕΦΚΑ με βάση τα ποσοστά του άρθρου 39 του νόμου 4387/2016. Από 1/1/2018. Με το νόμο 4472/2017 άρθρο 58 θεσπίστηκε από 1/1/2018 οι ασφαλιστικές εισφορές που αφορούν τους ελεύθερους επαγγελματίες υπολογίζονται με βάση τα μικτά κέρδη και όχι από το καθαρό αποτέλεσμα του προηγούμενου έτους. Για τα πρόσωπα που ασκούν μη μισθωτή δραστηριότητα, μετά το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 39 του ν. 4387/2016 προστίθενται εδάφια δεύτερο και τρίτο, ως εξής: «Από 1.1.2018 και εντεύθεν, τα ως άνω ποσοστά υπολογίζονται επί του μηνιαίου εισοδήματος, όπως αυτό καθορίζεται με βάση το φορολογητέο αποτέλεσμα από την άσκηση της δραστηριότητάς τους κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος, σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, όπως εκάστοτε ισχύει, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται οι καταβλητέες ασφαλιστικές εισφορές. Ειδικά, για το έτος 2018, η ασφαλιστική εισφορά υπολογίζεται επί του 85% του ως άνω φορολογητέου αποτελέσματος». Μετά το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 40 του ν. 4387/2016 προστίθενται εδάφια δεύτερο και τρίτο, ως εξής: «Από 1.1.2018 και εντεύθεν, η ασφαλιστική εισφορά υπολογίζεται επί του μηνιαίου εισοδήματος, όπως αυτό καθορίζεται με βάση το φορολογητέο αποτέλεσμα από την ασκούμενη αγροτική δραστηριότητα και κάθε άλλη δραστηριότητα που υπάγεται στην ασφάλιση του ΟΓΑ κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος, σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, όπως εκάστοτε ισχύει, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται οι καταβλητέες ασφαλιστικές εισφορές. Ειδικά, για το έτος 2018, η ασφαλιστική εισφορά υπολογίζεται επί του 85% του ως άνω φορολογητέου αποτελέσματος».¹⁰⁸

7.2. ΕΝΙΑΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (ΕΦΚΑ)

Έπειτα από δημοσίευση Εγκυκλίου του Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Απασχόλησης επεξηγήθηκαν τα θέματα μη καταβληθέντων ασφαλιστικών εισφορών. Αναλυτικότερα ο νόμος 4387/2016 άρθρο 95 συντάσσει: «Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, οι απαιτήσεις των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης που εντάσσονται στον Ε.Φ.Κ.Α. από μη καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές υπόκεινται σε εικοσαετή παραγραφή, που αρχίζει από την πρώτη μέρα του επόμενου έτους εντός του οποίου παρασχέθηκε η ασφαλιστέα εργασία ή υπηρεσία. Η ρύθμιση αυτή δεν εφαρμόζεται στις ήδη παραγεγραμμένες, κατά

¹⁰⁸ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 303)

τις ισχύουσες κατά την έναρξης ισχύος του παρόντος διατάξεις, απαιτήσεις. Η παραγραφή των απαιτήσεων που έχουν γεννηθεί έως την έναρξη ισχύος της παρούσας διάταξης αλλά δεν έχουν υποπέσει σε παραγραφή κατά την έννοια του προηγούμενου εδαφίου, ορίζεται εικοσαετής και άρχεται από την πρώτη μέρα του επόμενου έτους εντός του οποίου παρασχέθηκε η ασφαλιστέα εργασία ή υπηρεσία. Για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται στο νόμο σχετικά με τη λειτουργία και την οργάνωση του Ε.Φ.Κ.Α., τις εισφορές, παροχές, οφειλές, και μέχρι την έκδοση του Κανονισμού Οικονομικής Οργάνωσης και Λειτουργίας του Ε.Φ.Κ.Α. της παραγράφου 4, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης εφαρμόζονται αναλογικά οι γενικές ή ειδικές διατάξεις που ισχύουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου για το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, εφόσον αυτές δεν αντιτίθενται στις διατάξεις του παρόντος νόμου. Με όμοια απόφαση επεκτείνεται η δήλωση των εισφορών, μέσω Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης (ΑΠΔ), και η είσπραξη εισφορών και οφειλών μέσω ΚΕΑΟ»

Με τον παραπάνω νόμο προσαρμόζεται η χρονική διάρκεια διαγραφής των απαιτήσεων από τις ασφαλιστικές εισφορές που δεν έχουν πληρωθεί. Πιο συγκεκριμένα όλες οι απαιτήσεις που αφορούν τον ΕΦΚΑ αλλά και τους οργανισμούς που έχουν άμεση συνεργασία με αυτόν, διαγράφονται με την πάροδο είκοσι ετών. Η εικοσαετία ξεκινάει από την 1 Ιανουαρίου του επερχόμενου έτους από αυτού που υποβλήθηκε η ασφαλιστέα εργασία ή υπηρεσία. Επίσης αυτή η έναρξη ισχύει και για την εποπτεία ελέγχου για την απόκτηση νόμιμου τίτλου.¹⁰⁹

Παλαιότερα οι απαιτήσεις είχαν διάρκεια δέκα έτη και μετά από την πάροδο αυτή, σβήνονταν. Οι διατάξεις που ίσχυαν μέχρι τις 12/5/2016 ήταν: Άρθρο 27, παρ.7 , του ΝΑ 1846/1951, Άρθρο 44,παρ. 2, του ΝΑ 2698/1953, Άρθρο 2 παρ. 8, του Ν. 2556/1997 και Άρθρο 15, παρ. 2 του Ν. 2972/2001.

Παρακάτω παρατίθενται δύο παραδείγματα για καλύτερη σαφήνεια.

- ❖ Ασφαλιστικές εισφορές εργασιακής διάρκειας από 1/1/2005 έως 31/12/2005 οι οποίες δεν καταβλήθηκαν, διαγράφηκαν έπειτα από μια δεκαετία δηλαδή την 1/1/2016, αφού ισχύουν οι παλιές διατάξεις.

¹⁰⁹ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα ' Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 318)

- ❖ Ασφαλιστικές εισφορές που δεν έχουν καταβληθεί και αφορούν εργασία 1/1/2006 έως 31/12/2006, εφόσον ξεπερνά 13/5/2016 παραγράφεται έπειτα από είκοσι χρόνια δηλαδή με από της 31/12/2026.¹¹⁰

Από 1/1/2017 όπου ξεκίνησε ο ΕΦΚΑ ως κύριος ασφαλιστικός φορέας με την ένταξη των υπόλοιπων φορέων, εκτός από το ΙΚΑ και το ΕΤΑΜ, σε αυτόν άρχισε να ισχύει και η διαγραφή των χρηματικών απαιτήσεων από εισφορές που δεν έχουν καταβληθεί, μετά το πέρας των είκοσι ετών. Ο χρόνος των απαιτήσεων που αφορούν το δημόσιο εξακολουθεί να ανέρχεται στα πέντε χρόνια από την 1/1 του ερχόμενου έτους που πραγματοποιήθηκε εργασία ή υπηρεσία αφού βρίσκεται σε ισχύ ακόμα ο Ν. 2362/1995 άρθρο 90. Στις απαιτήσεις που έχουν ήδη διαγραφεί πριν από την ισχύ του νόμου δεν εφαρμόζονται οι καινούριες διατάξεις. Όπως επίσης και οι εισφορές στον ΕΦΚΑ, από εργασίες ή υπηρεσίες που έχουν δοθεί αχρεωστήτως, παραγράφονται σε μια δεκαετία αφού έχει πρώτα πραγματοποιηθεί ταμειακός έλεγχος (παρ. 2 του Ν 2972/2001).¹¹¹

Στο άρθρο 27 του νόμου 4488/2017 συνενώνονται οι όροι απόδοσης της σύνταξης σε καταστάσεις ποινικής καταδίκης. Για τους ασφαλισμένους του ΕΦΚΑ που έχουν επιβαλλόμενη ποινή καταδίκης διευθετούνται κατά τον ίδιο τρόπο, έτσι ενσωματώθηκαν στον ΕΦΚΑ. Στο άρθρο 27 αναφέρεται ότι όταν ο συνταξιούχος βρίσκεται στη φυλακή έχοντας καταδικαστεί για πάνω από ένα χρόνο με πράξεις ενάντια σε ασφαλιστικό φορέα, η σύνταξη που λαμβάνει θα ανασταλθεί για την περίοδο που εκτελεί την ποινή του και θα παρέχεται σε αυτούς που την δικαιούνται βάση των ανάλογων διατάξεων που ισχύουν για παροχή σύνταξης λόγω θανάτου. «Προκειμένου για τα πρόσωπα που υπάγονται στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ, η καταβαλλόμενη σύνταξη αναστέλλεται για όσο διάστημα ο συνταξιούχος εκτίει περιοριστική της ελευθερίας ποινή μεγαλύτερη του ενός (1) έτους και εφόσον το αδίκημα για το οποίο καταδικάσθηκε στρέφεται κατά ασφαλιστικού φορέα. Στην περίπτωση αυτή, η σύνταξη μεταβιβάζεται στους τυχόν δικαιούχους αυτής, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για τη συνταξιοδότηση λόγω θανάτου. Τα οικονομικά αποτελέσματα της παρούσας διάταξης αρχίζουν από την 1η ημέρα του

¹¹⁰ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 317)

¹¹¹ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 319)

επόμενου μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Κάθε αντίθετη διάταξη καταργείται».¹¹²

Η σύνταξη σταματάει να καταβάλλεται την πρώτη ημέρα του ερχόμενου μήνα από αυτόν που βγήκε η απόφαση του δικαστηρίου. Η αναστολή ισχύει για την χρονική περίοδο που ο συνταξιούχος εκτίει την ποινή του. Στην περίοδο που εκτίεται η ποινή θα συμψηφιστεί και η περίοδος πρόσκαιρης κράτησης αν ο συμψηφισμός περιλαμβάνεται στην απόφαση του δικαστηρίου. Στο ενδεχόμενο έφεσης, η χρονική περίοδος της αναστολής για την παροχή της σύνταξης θα εξαρτηθεί βάση της αποφάσεως της δίκης.

Ο νόμος 4488/2017 γνωστοποιήθηκε στις 13/9/2017 και η διάταξη είναι ενεργή από τη συγκεκριμένη ημερομηνία, αλλά εφαρμόζεται και σε παλαιότερες περιπτώσεις που διαχειρίστηκαν με άλλο τρόπο.

Στις συγκεκριμένες περιπτώσεις, αν ο συνταξιούχος εκτίει ακόμα την ποινή του, τότε είναι αναγκαίο να εξεταστεί εάν ισχύουν ταυτόχρονα οι προϋποθέσεις για την αναστολή στην παροχή της σύνταξης, δηλαδή εάν υπάρχει δικαστική απόφαση στην οποία ο συνταξιούχος διανύει μέσα στη φυλακή την ποινή του. Η περάτωση του χρόνου που ο συνταξιούχος διανύει στη φυλακή, θα πρέπει να υπερβαίνει το ένα έτος. Τέλος, ο λόγος για τον οποίο καταδικάστηκε πρέπει να αφορά τον ασφαλιστικό φορέα. Εάν ο συνταξιούχος θέλει να επανεξεταστεί η υπόθεση, έχει τη δυνατότητα να καταθέσει αίτηση.

Αποσαφηνίζεται ότι η διάταξη αυτή έχει ισχύ ακόμα και αν η αίτηση για συνταξιοδότηση ή στην περίοδο μέχρι να χορηγηθεί η σύνταξη, τότε γίνεται αναστολή αφού ισχύουν ταυτόχρονα οι όροι για την αναστολή της σύνταξης. Η καταβολή της σύνταξης βρίσκεται σε παύση, από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΕΦΚΑ, όπου ο ενδιαφερόμενος έχει τη δυνατότητα να υποβάλει αίτηση για αναδρομικές συντάξεις. Σε αυτά τα ενδεχόμενα οι αναδρομικές συντάξεις θα δοθούν βάση αρμόδιας διάταξης στους δικαιούχους, κατόπιν υποβολής ανάλογης αίτησης και δίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις για χορήγηση σύνταξης λόγω θανάτου.

Η χορήγηση της σύνταξης ξεκινάει από την ημέρα που αρχίζει ο ασφαλισμένος να εκτίει την ποινή του. Πριν την ένταξη των ασφαλιστικών φορέων στον ΕΦΚΑ είχαν ισχύ άλλες διατάξεις. Για παράδειγμα στη νομοθεσία του ΙΚΑ - ΕΤΕΑΜ οριζόταν η

¹¹² Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 380)

άμεση παύση της χορήγησης της σύνταξης αν ο συνταξιούχος είχε καταδικαστεί σε φυλάκιση πάνω από 6 μήνες, χωρίς να λαμβάνεται υπ' όψιν εάν αφορούσε τον ασφαλιστικό φορέα. Μετά από την ένταξη των ασφαλιστικών φορέων στον ΕΦΚΑ σταματάει να ισχύει οποιαδήποτε διαφορετική διάταξη.¹¹³

7.3. ΠΑΡΟΧΕΣ – ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ

Οι κοινωνικοί πόροι σχηματίζουν ένα σημαντικό μηχανισμό για την οικονομική ενίσχυση μερικών ασφαλιστικών ταμείων και γενικότερα της κοινωνικής ασφάλισης με τις συνεισφορές εργαζόμενων και εργοδοτών και τη χρηματοδότηση του κράτους. Οι περισσότεροι από τους κοινωνικούς πόρους, οι οποίοι θεσμοθετήθηκαν στη δεκαετία του 1970, εντάχθηκαν στον ΟΓΑ στο ΙΚΑ και σε άλλους οργανισμούς ασφάλισης και ταμεία. Ο ΟΓΑ είχε τις μεγαλύτερες εισπράξεις κατά το χρόνο που ήταν ενεργό το νομοθέτημα. Οι φόροι των νομικών ή φυσικών προσώπων άλλα και η ειδική συνδρομή σε είδη ημερήσιας ανάγκης ή και πολυτέλειας, αποτέλεσαν τη βασική βαρύτητα των εσόδων των κοινωνικών πόρων. Ο νόμος 4254/2014 κατέστησε ανενεργές από 1/1/2015 τις διατάξεις των άρθρων, οι οποίες αφορούσαν τις απολαβές των κοινωνικών πόρων προς τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης του ΜΤΠΥ και των επαγγελματικών ταμείων για εξαναγκαστική ασφάλιση που βρίσκονται υπό την δικαιοδοσία του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, όπως και τις διατάξεις της περίπτωσης του άρθρου 149, του νόμου 3655/2008 και του νόμου 4169/1961.¹¹⁴

Από 1/1/2015 μεταρρυθμίστηκαν οι διατάξεις που αφορούσαν τις αναμενόμενες μη επωφελή οφειλές ή αποδόσεις που βρίσκονται στο άρθρο 11 του νόμου 4169/1961 καθώς και το άρθρο 14 ΠΔ 258/2005 και τη θέση τους πήρε η ετήσια δωρεά από τον κρατικό προϋπολογισμό που είναι ίσες με τις χρηματικές εισροές.¹¹⁵

Σύμφωνα με το νόμο 4336/2015 «Εκείνο που επιβάλλεται για να υπάρξει μια πιο δίκαιη κοινωνία είναι να βελτιώσει η Ελλάδα τον σχεδιασμό του συστήματος της κοινωνικής πρόνοιας της, ώστε να υπάρχει ένα γνήσιο δίκτυο κοινωνικής ασφάλειας το οποίο θα διοχετεύει με στοχοθετημένο τρόπο τους πενιχρούς πόρους σε εκείνους που

¹¹³ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 382)

¹¹⁴ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 349)

¹¹⁵ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 359)

έχουν την μεγαλύτερη ανάγκη. Οι Αρχές προτίθενται να κάνουν χρήση της διαθέσιμης τεχνικής βοήθειας από διεθνείς οργανισμούς για την επανεξέταση της κοινωνικής πρόνοιας και για την εφαρμογή του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος.

- i. Ως προαπαιτούμενο, η κυβέρνηση αναλαμβάνει τη δέσμευσή να συμφωνήσει σχετικά με τους όρους αναφοράς και να δρομολογήσει συνολική επανεξέταση του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας, συμπεριλαμβανομένων των παροχών τόσο σε μετρητά όσο και σε είδος, των φορολογικών πλεονεκτημάτων, των παροχών κοινωνικής ασφάλισης και άλλων κοινωνικών παροχών, σε ολόκληρο τον τομέα της γενικής κυβέρνησης με την υποστήριξη της Παγκόσμιας Τράπεζας με τα πρώτα επιχειρησιακά αποτελέσματα να έχουν ολοκληρωθεί μέχρι τον Δεκέμβριο του 2015, με στόχο να προκύπτει εξοικονόμηση ύψους 1/2% του ΑΕΠ σε ετήσια βάση, η οποία θα αποτελέσει το υπόβαθρο για τον επανασχεδιασμό ενός στοχοθετημένου συστήματος πρόνοιας, συμπεριλαμβανομένης της δημοσιονομικά ουδέτερης εθνικής εφαρμογής του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος. Ο συνολικός σχεδιασμός του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος θα πρέπει να συμφωνηθεί με τα θεσμικά όργανα.»

Η συμφωνία που έχει γίνει με το τρίτο μνημόνιο είναι να σταματήσουν να υπάρχουν όλα ανεξαιρέτως τα κοινωνικά επιδόματα μέχρι 31/12/2019 και το ΕΚΑΣ. Θα είναι σε ισχύ μόνο το επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης ΕΚΑ, το οποίο θα λαμβάνεται αποκλειστικά με βάση εισόδημα όπως γράφει το τρίτο μνημόνιο με «ρήτρα εισοδήματος». Με την κατάργηση των επιδομάτων η κυβέρνηση θα επωφεληθεί μισή μονάδα για κάθε έτος από το 2016 έως το 2019, που υπολογίζεται σε 900 εκατομμύρια ευρώ ετησίως.

Στα νέα οικογενειακά επιδόματα, σύμφωνα με το άρθρο του νόμου 4512/2018 ως αρμόδιος φορέας είναι η Κεντρική Υπηρεσία ΟΓΑ. Για το οικογενειακό επίδομα είναι απαραίτητη η συμπλήρωση και η ηλεκτρονική υποβολή Ε1 και Α21. Καθιστά απαραίτητο να είναι Έλληνας πολίτης όπου κατοικεί στην Ελλάδα ή αλλοδαποί που είναι Έλληνες πολίτες και τα παιδιά να είναι εξαρτώμενα από τους γονείς χωρίς να ξεπερνούν το 18 έτος της ηλικίας τους. Εκτός από την περίπτωση που φοιτούν σε δημόσιες ή ιδιωτικές σχολές ή σε ανώτατη εκπαίδευση τότε το όριο ηλικίας ανέρχεται στα 24 έτη ηλικίας. Τα παιδιά με αναπηρία 67% και πάνω το όριο ανέρχεται στα 24 έτη.

Το επίδομα μπορεί να ανασταλεί σε περιπτώσεις όπου δεν πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις για την χορήγηση του επιδόματος, είτε βρίσκετε σε εξέλιξη δίκη για το δικαίωμα αυτό. Αν μετά από έρευνα ή από απόφαση του δικαστηρίου αποδειχτεί ότι δικαιούται το επίδομα τότε αυτό χορηγείται εκ νέου. Επίσης το επίδομα αναστέλλεται εφόσον το παιδί φύγει εκτός Ελλάδας πάνω από τρεις μήνες, χωρίς να έχει εισαχθεί σε θεραπευτήριο. Επίσης αν το τέκνο εργάζεται στο εξωτερικό για λογαριασμό της Ελλάδας ή αν φοιτά στο εξωτερικό. Ακόμα αναστέλλεται όταν το τέκνο βρίσκεται σε μονάδα κοινωνικής φροντίδας ή σε άλλο μέρος με δημόσια δαπάνη ή δωρεά. Το επίδομα ξαναρχίζει αφού παύσουν οι παραπάνω αιτίες αναστολής.

Παύση του επιδόματος πραγματοποιείται όταν το παιδί παύει να φοιτεί ή όταν λήγει η απόφαση του ΚΕΠΑ, και η ηλικία του παιδιού είναι μικρότερη τα 24 έτη. Διακοπή του επιδόματος γίνεται επίσης σε ενδεχόμενο θανάτου του παιδιού ή γίνει τελετή γάμου. Επιπροσθέτως, σε περίπτωση μετανάστευσης στο εξωτερικό του δικαιούχων ή προστατευόμενων παιδιών ή και των δύο, το επίδομα σταματά να πιστώνεται.

Το συγκεκριμένο επίδομα λαμβάνεται κάθε χρόνο ανά τακτά διαστήματα των δύο μηνών σε τραπεζικό λογαριασμό του δικαιούχου εντός 25 ημερών και καταβάλλεται από τον ΟΓΑ. Το επίδομα ορίζεται με βάση τα στοιχεία της εκκαθαριστικής φορολογικής δήλωσης. Αν ο δικαιούχος λάβει διαφορετικό ποσό από το υπολογιζόμενο, τότε το ποσό αυτό συμψηφίζεται τους επόμενους μήνες.

Με τη μεταρρύθμιση του άρθρου 30 του νόμου 1469/1984 που παρέθετε το δικαίωμα που έχουν οι διαζευγμένοι ανασφάλιστοι για παροχές ασθένειας, από τον ΕΟΠΥΥ σε είδος, αναλυτικά με το άρθρο 29 του νόμου 4488/2017 ο χωρισμένος σύζυγος που δεν έχει ασφάλεια έχει τη δυνατότητα παροχών ασθένειας, είτε από το Δημόσιο είτε από τον ΕΟΠΥΥ είτε από οποιονδήποτε φορέα που αφορά κοινωνική ασφάλιση. Τη δυνατότητα αυτή την έχει σαν ο άμεσα ασφαλισμένος που είχε την περίοδο του διαζυγίου ο άλλος σύζυγος. Για να εφαρμοστεί το δικαίωμα θα πρέπει αφενός το διαζύγιο να επήλθε μετά από 25 χρόνια ηλικίας του, αφετέρου να μην έχει γενικά ασφάλεια για το συγκεκριμένο που αφορά την παροχή ασθένειας. Ο δικαιούχος καταθέτει ασφαλιστική εισφορά κάθε μήνα για υγειονομική περίθαλψη. Βάση του ΕΦΚΑ το 6,45% επί του ποσού που αναλογεί στον βασικό μισθό του εργαζόμενου εκτός γάμου ηλικίας πάνω από 25 χρόνια, του δημοσίου 6,45% επί του ποσού που αναλογεί σε άγαμο εργαζόμενο μεγαλύτερο των 25 χρονών και σε άλλους ασφαλιστικούς φορείς, η κατάθεση ασφαλιστικής εισφοράς που

είναι ανάλογη με τις αντίστοιχες διατάξεις για τον ασφαλισμένο και για τον εργοδότη. Λογαριάζεται βάση του μισθού που λαμβάνει άγαμος μισθωτός ηλικίας πάνω από 25. Το άτομο που ενδιαφέρεται να εφαρμόσει το δικαίωμα της ασφάλισης έχει τη δυνατότητα να κάνει χρήση του δικαιώματος εντός δώδεκα μηνών, όπου ξεκινά από την τελική απόφαση του διαζυγίου.¹¹⁶

Η παροχές που καταβάλλονται από το ΜΤΠΥ, ΜΤ Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας καλύπτονται ειδικά καταβολές και από την περιουσία που έχει στην κατοχή της. Σύμφωνα με τα άρθρα 47,48 του νόμου 4387/2016 ο καινούριος τρόπος για να προσδιοριστεί το μέρος ανά μήνα: συντελεστής αναπλήρωσης του έτους σε ποσοστό 0,215% για το 2016 μεταρρυθμίζεται κάθε χρόνο και έως 15/1 ανά έτος με κρίση του Προέδρου ΔΣ. Από 1/1/2016 είναι ενεργός αυτός ο τρόπος ενώ διαγράφονται ταυτόχρονα τα κατώτατα όρια. Πιο αναλυτικά βάση καινούριων διατάξεων ορίζονται τα παρακάτω:

- Οι καταθέσεις των μετόχων δίνονται πίσω εφόσον ο μέτοχος δεν έχει καταβάλει το μικρότερο ποσό συμμετοχής στο ΜΤΠΥ, και ταυτόχρονα έχει διανύσει 3 χρόνια στο Ταμείο και του έχει αναγνωριστεί κύρια σύνταξη.
- Οι μέτοχοι που βρίσκονται εκτός γάμου δεν έχουν δικαίωμα να εκχωρήσουν τις μετοχές τους στους γονείς του και τις ανύπαντρες κόρες τους.
- Σε πιθανότητα απεβίωσης του μετόχου γίνεται εξισορρόπηση των ρυθμίσεων που αφορούν την σύνταξη λόγω απεβίωσης όπως δίνεται η κύρια σύνταξη.
- Οι ρυθμίσεις που όριζαν ότι το ένα εξάμηνο και μία μέρα υπολογιζόταν σαν ολόκληρη χρονιά αφαιρούνται.¹¹⁷

Κατά το δεύτερο μνημόνιο υπάρχει μεγάλη αφαίρεση ποσού από τον κατώτατο μισθό επομένως κατά συνέπεια και των εισφορών. Ακόμα γίνεται άρση της καταβολής του εργοδότη και του εργαζόμενου που ήταν υπόχρεοι να παρέχουν το 1% για τα οικογενειακά επιδόματα. Επιπροσθέτως, ακυρώνεται και η καταβολή 1% για την επιδότηση των στρατευμένων. Αυτά τα επιδόματα, οικογενειακά και στράτευσης διακόπηκαν πλήρως.

Μειώθηκαν από 0,81% σε 0,46% οι καταβολές για το ταμείο ανεργίας, για υγειονομικής ασφάλειας και μητρότητας:

- Η καταβολή από τον εργοδότη για Ειδικό Λογαριασμό Προγραμμάτων Επαγγελματικής Κατάρτισης και Εκπαίδευσης (ΕΛΚΕΠΕ) είναι 0,24%.

¹¹⁶ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 384)

¹¹⁷ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 592)

- Για τον Ειδικό Κοινό Λογαριασμό Ανεργίας (ΕΚΛΑ) στο 0,12% δίνεται από τον εργοδότη.
- Το ΕΚΛΑ 0,10% καταβάλλεται από τον εργαζόμενο.
- Η καταβολή του εργοδότη για τον κλάδο Παροχών Ασθενείας και Μητρότητας ελαττώθηκε στο ποσοστό 0,25%.

Εν κατακλείδι όλες οι εισφορές θα διακοπούν εκτός τις συντάξεις, χωρίς άλλες χορηγήσεις και προσαυξήσεις.

Συγκεκριμενοποιώντας:

- Ελάττωση του κατώτατου μισθού 586€ για ενήλικους και 510€ για ανήλικους.
- Κατάργηση της προϋπηρεσίας, πέρα από την τρίτη τριετία δηλαδή τα 9 χρόνια.
- Ελάττωση της προσαύξησης από 10% σε 5% για κάθε μία από τις τρεις τριετίες για τους καινούριους εργαζόμενους.
- Πάγωμα της προϋπηρεσίας μέχρι να φτάσει η ανεργία στο 10%.¹¹⁸

Π7 Πίνακας για τα νέα οικογενειακά επιδόματα						
	Αριθμός Παιδιών					
	1	2	3	4	5	6
1^η Εισοδηματική Κατηγορία						
Αριθμός Οικογενειών	11.7000	12.6000	40.000	10.000	600	700
Ετήσιο Εισόδημα ευρώ	0 - 10.500	0 - 12.000	0 - 13.500	0 - 15.000	0 - 16.500	0 - 18.000
Νέο ετήσιο επίδομα	840	1.680	3.360	5.040	6.720	8.400
Παλαιό ετήσιο επίδομα	480	960	2.940	3.920	4.900	5.880
Νέο μηνιαίο (παλαιό)	70(40)	140(80)	280(240)	420(327)	560(410)	700(490)
Ποσοστό	75%	75%	14,29%	28,57%	37,14%	42,36%
2^η Εισοδηματική Κατηγορία						
Αριθμός Οικογενειών	136.000	130.000	27.000	4.500	600	200
Ετήσιο Εισόδημα ευρώ	10.500 - 17.500	12.000- 20.000	13.500 – 22.500	15.000 – 25.000	16.500- 27.500	18.000- 30.000
Νέο ετήσιο	504	1.008	2.016	3.024	4.032	5.040

¹¹⁸ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα ' Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 501)

επίδομα						
Παλαιό ετήσιο επίδομα	320	640	2.460	3.280	4.100	4.920
Νέο μηνιαίο (παλαιό)	42(27)	84(27)	168(205)	252(273)	336(342)	420(410)
Ποσοστό	57,48%	57,48%	-18,05%	-7,81%	-1,66%	2,43%
3η Εισοδηματική Κατηγορία						
Αριθμός Οικογενειών	84.000	88.000	18.500	3.300	500	150
Ετήσιο Εισόδημα ευρώ	17.500-26.250	20.000-30.000	22.500-33.750	25.000-37.500	27.500-41.250	30.000-45.000
Νέο ετήσιο επίδομα	336	672	1.344	2.016	2.688	3.360
Παλαιό ετήσιο επίδομα	160	319,9	1.980	2.640	3.300	3.960
Νέο μηνιαίο (παλαιό)	28(13)	56(27)	112(165)	168(220)	224(275)	280(330)
Ποσοστό	110,05%	110,05%	-32,12%	-23,63%	-18,54%	-15,15%
Ποιοι χάνουν τελείως τα επιδόματα						
Αριθμός οικογενειών		12.433	1.808	237	51	
Ετήσιο εισόδημα σε ευρώ		33.000-45.000	36.000-48.000	39.000-52.000	42.000-56.000	

119

7.3.1. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΦΑΠΑΞ

Το ΕΦΑΠΑΞ των ασφαλισμένων λογαριάζεται σύμφωνα με το διανεμητικό σύστημα των προκαθορισμένων εισφορών με νοητή κεφαλαιοποίηση (NDC). Οι ατομικές μερίδες του εκάστοτε ασφαλισμένου περιέχουν τις εισφορές του για την παροχή του ΕΦΑΠΑΞ. Χρησιμοποιώντας την αρχή της Ισοδυναμίας παρέχεται η συνάρτηση του ΕΦΑΠΑΞ της συνολικής αξίας των εισφορών κατά την αποχώρηση με τις συνολικές ετήσιες εισφορές και με τα έτη συσσώρευσης. Το ποσό του ΕΦΑΠΑΞ καθορίζεται για όσους ανήκουν στο ΕΔΟΕΑΠ με το καταστατικό του Οργανισμού ενώ οι υπόλοιποι ακολουθούν τη διαδοχική ασφάλιση.¹²⁰

Ακόμη περισσότερο και με το τρίτο μνημόνιο και το συμπληρωματικό ν. 4472/2017 ξεκαθαρίζεται ότι θα καθαιρεθούν οι τριετίες επομένως όταν βγουν στη σύνταξη οι εργαζόμενοι μετά από 35 ή 40 χρόνια εργασίας θα πληρώνονται με την ίδια αμοιβή. Οι παλιοί εργαζόμενοι αν διακόψουν την εργασία του και ξανά προσληφθούν δεν

¹¹⁹ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'B' Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 277)

¹²⁰ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'B' Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 361)

θα παίρνουν τα επιδόματα και τις προσαυξήσεις . Σαν αποτέλεσμα έχουμε ότι θεσπίστηκε ο κατώτατος μισθός χωρίς άλλα επιδόματα εκτός από το επίδομα προϋπηρεσίας των 9 ετών. Η προϋπηρεσία μετά από της 14/2/2012 παγώνει μέχρι να μειωθεί η ανεργία κάτω από το 10%. Επιπλέον αν φτάσει η ανεργία στο 10% η προσαύξηση για κάθε τριετία αναλογεί στο 5% αντί για 10% που ίσχυε.

Με την ένταξη των Δέκο στο Ενιαίο μισθολόγιο ο μισθός τους μειώθηκε στο 50%. Περαιτέρω τα συνδικάτα των Δέκο δεν έχουν πλέον την ισχύ για αύξηση μισθών μέσω ΣΣΕ. Από εδώ και στο εξής οι υπεύθυνοι για τους μισθούς είναι η κυβέρνηση. Με τις νέες μεταρρυθμίσεις όλοι οι εργαζόμενοι, είτε έχουν ατομική σύμβαση εργασίας, είτε συλλογική δεν μπορούν να αμείβονται με λιγότερο ποσό από το εκάστοτε κατώτατο μισθό. Όμως ο κατώτατος μισθός αναπροσαρμόζεται κάθε χρόνο όπως έχει προαναγγελθεί από 1/1/2017 στο *άρθρο 103, ν 4172/2013* με συγκεκριμένο μηχανισμό αναπροσαρμογής.¹²¹

7.3.2. ΕΚΑΣ

Μέχρι την κατάργηση του ΕΚΑΣ έχουν θεσπιστεί αντισταθμικά μέτρα τα οποία περιλαμβάνουν την ολοκληρωτική απαλλαγή της συμμετοχής στα φαρμακευτικά έξοδα και την εκ νέου χορήγηση του ΕΚΑΣ σε ανάπηρους δικαιούχους με αναπηρία 80% και πάνω καθώς και στον σύζυγο δικαιούχων που έχει το μικρότερο ατομικό εισόδημα, σαν μια έκτακτη μηνιαία οικονομική ενίσχυση.¹²²

Όπως προαναφέρει το *άρθρο 92 του νόμου 4387/2016* έχουμε σταδιακή ελάττωση μέχρι την πλήρη διακοπή μέχρι 31/12/2019. Όσο αφορά το χρόνο 2018 με την ΚΥΑ Φ11321/οικ.58524/71/2017 κατά εφαρμογή έχουμε: Για το έτος 2018 το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων δίνεται στους ήδη κατέχοντες συνταξιούχους, επίσης και σε ενδιαφερόμενους που λαμβάνουν σύνταξη λόγω γήρας, αναπηρίας και θανάτου, που εντάσσονται στον ΕΦΚΑ, όχι όμως στους ενδιαφερόμενους που περιλαμβάνονται στον ΟΓΑ, με όσα αναγράφονται στο *άρθρο 53 του νόμου 4387/2016* που αφορά την κύρια ασφάλιση και της Τράπεζας Ελλάδος που συνταξιοδοτήθηκαν πριν την εφαρμογή του νόμου 4387/2016.

¹²¹ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 471)

¹²² Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 100)

Στο άρθρο 1 εκπονώνται οι απαιτούμενοι όροι απολαβής του Ε.Κ.Α.Σ που πρέπει να ισχύουν συνολικά, και είναι οι παρακάτω :

- Για τους ενδιαφερόμενους να έχουν ολοκληρώσει το 65ο έτος της ηλικίας τους, επίσης για τα ανίκανα άτομα που έχουν ποσοστό αναπηρίας από 80% και πάνω και για τα παιδιά που εισπράττουν σύνταξη λόγω απεβίωσης του κηδεμόνα τους δεν είναι αναγκαίο η προϋπόθεση του ορίου ηλικίας. Στο ενδεχόμενο που ο συνταξιούχος κλείσει το 65^ο έτος ανάμεσα στο 2018, το επίδομα χορηγείται με την έναρξη του επόμενου μήνα.
- Ο ενδιαφερόμενος που η σύνταξη του ανέρχεται στο ύψος του ποσού 7.720 ευρώ καθαρό εισόδημα ετησίως δεν πρέπει να ξεπερνά το ποσό αυτό. Ακόμη το σύνολο της σύνταξης του αποτελείται από κύριες, επικουρικές και επιδόματα που δεν είναι εφικτό να υπερβαίνουν το παραπάνω ποσό. Δεν συνυπολογίζονται τα επιδόματα πρόνοιας, θυμάτων τρομοκρατίας, στρατιωτικής υπηρεσίας που εμπεριέχονται στο άνωθεν ποσό.
- Το ετήσιο συγκεντρωτικό εισόδημα του ενδιαφερόμενου, φορολογητέο ή απαλλασσόμενο δεν πρέπει να ξεπερνάει το ποσό 8.884 ευρώ.
- Το ετήσιο συγκεντρωτικό οικογενειακό εισόδημα, φορολογητέο ή απαλλασσόμενο είναι υποχρεωτικό να μην είναι μεγαλύτερο των 11.000 ευρώ.
- Το υπουργείο απεφάνθη ότι το άθροισμα της μηνιαίας κύριας, επικουρικής σύνταξης και λοιπών βοηθημάτων να μην υπερτερεί το ποσό των 643 ευρώ.
- Τα ποσά που αναφερθήκαμε επικεντρώνονται για το έτος 2016, επομένως για την παροχή του ΕΚΑΣ της χρονιάς του 2018, θα ελεγχθεί η φορολογική δήλωση του 2016.

Αν τηρούνται οι προαναφερόμενες προϋποθέσεις, σύμφωνα με το άρθρο 2 της ΚΥΑ το επίδομα του ΕΚΑΣ που θα χορηγηθεί μηνιαίως αντιστοιχεί στο ποσό των 35 ευρώ.¹²³

7.4. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

- ❖ Μισθωτός ανήρ, εργαζόμενος στον δημόσιο τομέα, με χρονολογία γέννησης 1957 και έχοντας συμπληρώσει 35 χρόνια ασφάλισης σύμφωνα με τα νέα μέτρα ασφάλισης, θα συνταξιοδοτηθεί στα 58 έτη και 6 μήνες, ενώ με τον παλιό

¹²³ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 594)

κανονισμό η πληρωμή ολόκληρης της σύνταξης θα γινόταν στην ηλικία των 58 ετών.

- ❖ Μητέρες που έχουν ανήλικο παιδί και έχουν συμπληρώσει 25 έτη εργασίας ως το 2010 δικαιούνται να εγκαταλείψουν στην ηλικία των 50 ετών, παίρνοντας την πλήρη σύνταξη ως 18/8/2015.
- ❖ Μητέρες με ανήλικο τέκνο μη κατέχοντας τα απαιτούμενα έτη ηλικίας για την πλήρη σύνταξη έχουν τη δυνατότητα μέσα σε μια 5ετία (2010 ως 2015), έχουν τη δυνατότητα μέχρι της 18/8/2015, να απομακρυνθούν με πλήρη σύνταξη αλλιώς μετά τις 19/8/2015 στο όριο ηλικίας προστίθενται 5 χρόνια (55 έτη). Εάν συμπληρώσουν τα 50 το 2016 αυξάνεται ένας χρόνος και 9 μήνες, δηλαδή θα συνταξιοδοτηθεί στα 56,9 μήνες.
- ❖ Υπάλληλοι που έχουν συμπληρώσει έως το 2010, 25 έτη εργασίας, έχουν τη δυνατότητα να συνταξιοδοτηθούν με μειωμένη σύνταξη στα 60 έτη οι άντρες, και στα 55 έτη οι γυναίκες, με μόνη παράμετρο η ολοκλήρωση των παραπάνω ηλικιών να έχει γίνει πριν τις 19/8/2015. Η κλιμακωτή αύξηση της ηλικίας συνεχίζεται μέχρι να συμπληρωθούν τα 55 έτη ηλικίας για τις γυναίκες και 60 έτη για τους άντρες αντίστοιχα.
- ❖ Διορισμένη θήλυ συνεχόμενης και μη ασφαλισμένη για 25 χρόνια ως το 2010, έχει συμπλήρωση τα 55 έτη έως το 2014, μπορεί να συνταξιοδοτηθεί με μειωμένη σύνταξη ακόμα και μετά τις 19/8/2015, επειδή τα έτη ηλικίας και υπηρεσίας έχουν συμπληρωθεί πριν τις νομοθετικές αλλαγές. Στην αντίθετη περίπτωση όπου έκλεισε τα 55 έτη μετά 19/8/2015 αλλάζουν τα όρια ηλικίας και παίρνουν τη σύνταξη στα 56,6 μήνες. Στη συμπλήρωση των 55 ετών όσο αυξάνεται ο χρόνος συμπλήρωσης αυξάνεται ο χρόνος που μπορεί να αποχωρίσει. Αντίστοιχα οι άντρες που συμπληρώνουν τα 60 έτη ηλικίας μετά της 19/8/2015 με 25 χρόνια εργασίας θα υποστούν τα νέα όρια ηλικίας που προβλέπονται για την μειωμένη σύνταξη.
- ❖ Γονέας με ανήλικο παιδί έως το 2011 και ταυτόχρονα συμπληρωμένα 25 χρόνια εργασίας, ο οποίος προσλήφθηκε πριν το 1993 θα συνταξιοδοτούνταν στα 52 έτη. Στο ενδεχόμενο που τα 52 έτη ηλικίας συμπληρωθούν μεταξύ 19/8 και

31/12/2015 τότε ο εκάστοτε ενδιαφερόμενος θα λάβει σύνταξη στα 55 έτη. Όσοι κλείσουν τα 52 χρόνια μετά το 2015 το όριο ηλικίας ολοένα αυξάνεται.¹²⁴

¹²⁴ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018)
Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 281)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο

ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Ως συντάξιμες απολαβές που με βάση αυτές λογαριάζονται οι ασφαλιστικές εισφορές στα άτομα που είναι διορισμένοι στο Δημόσιο και παίρνουν μισθό με όσα αναφέρονται στις ρυθμίσεις του νόμου 4472/2017 νοούνται οι τακτικές απολαβές του μήνα που παρατίθενται στο άρθρο 153, παρ. 10 «Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου οι τακτικές μηνιαίες αποδοχές αποτελούνται από το βασικό μισθό, τα επιδόματα και τις παροχές που καθορίζονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού καθώς και την προσωπική διαφορά του άρθρου 155. Δεν περιλαμβάνονται στην έννοια των μηνιαίων τακτικών αποδοχών τα εξής επιδόματα και παροχές:

α) Της περίπτωσης α' της παραγράφου Δ' του άρθρου 127.

β) Της περίπτωσης β' της παραγράφου Δ' του άρθρου 127.

γ) Της παραγράφου 2 του άρθρου 135.

δ) Της περίπτωσης Δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 144. Δεν αποτελούν τακτικές αποδοχές οι εφημερίες του άρθρου 140, αποζημιώσεις που καταβάλλονται για υπερωριακή απασχόληση και τα επιμίσθια για εκτέλεση χρηματοδοτούμενων ερευνητικών προγραμμάτων της παραγράφου 3 του άρθρου 135 του παρόντος νόμου. Επίσης, δεν αποτελούν τακτικές αποδοχές τα έξοδα κίνησης της παρ. 4 του άρθρου 60 του ν. 1943/1991 (Α' 50), καθώς και το μηνιαίο επιμίσθιο της παραγράφου 5 του ίδιου άρθρου και νόμου», του νόμου 4472/2017, απαλλάσσοντας την προσωπική διαφορά, έχοντας ισχύ από 1/1/2017, έτσι όπως διευκρινίζεται στο άρθρο 3, του νόμου 4488/2017 που γράφει «1. Από 1.1.2017 οι συντάξιμες αποδοχές, επί των οποίων υπολογίζονται ασφαλιστικές εισφορές, για όσους υπηρετούν ή προσλαμβάνονται στο Δημόσιο με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και αμείβονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4472/2017 (Α' 74), είναι οι μηνιαίες τακτικές αποδοχές της παρ. 10 του άρθρου 153 του ν. 4472/2017, με εξαίρεση την προσωπική διαφορά του άρθρου 155 του ν. 4472/2017. Οι συντάξιμες αποδοχές που προσδιορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο έχουν εφαρμογή και στον υπολογισμό των ασφαλιστικών εισφορών των προσώπων αυτών για επικουρική ασφάλιση, εφάπαξ παροχή και υγειονομική περίθαλψη.». Οι συγκεκριμένες αποδοχές χρησιμοποιούνται επίσης και στην εκτίμηση των εισφορών υπέρ υγείας, για την παροχή εφάπαξ, καθώς και στην επικουρική ασφάλιση.¹²⁵

¹²⁵ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα ' Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 368)

Η νόμιμη αξίωση που έχει κάθε άνθρωπος στη σύνταξη, διευκρινίζεται με το νόμο 4488/2017, ότι δεν μπορεί να αφαιρεθεί. Τα οικονομικά αποτελέσματα που δημιουργούνται από τις συνταξιοδοτικές απαιτήσεις των δικαιούχων ανατρέχουν σε καθορισμένη από τις αντίστοιχες διατάξεις για σύνταξη, ημερομηνία πρώτης συνταξιοδότησης.¹²⁶

Κατόπιν άρθρου 15 του νόμου 4488/2017 ««1. Αχρεωστήτως καταβληθείσες εισφορές στον ΕΦΚΑ συμψηφίζονται με πάσης φύσεως καθυστερούμενες οφειλές, ρυθμισμένες ή μη, των δικαιούχων προς τον ΕΦΚΑ και τους τρίτους φορείς, για τους οποίους ο ΕΦΚΑ συν εισπράττει εισφορές. Αν δεν υπάρχουν οφειλές ή αν ύστερα από τον συμψηφισμό προκύπτει υπόλοιπο ποσό, αυτό επιστρέφεται άτοκα στους δικαιούχους ως εξής: α. Στις περιπτώσεις μισθωτών, ύστερα από αίτηση των δικαιούχων. β. Στις περιπτώσεις ελεύθερων επαγγελματιών και αυτοαπασχολούμενων, η επιστροφή γίνεται μετά την ετήσια εκκαθάριση των οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών, σύμφωνα με τις 61501/3398/30.12.2016 (Β' 4330) και 61502/3399/30.12.2016 (Β' 4330) υπουργικές αποφάσεις. Τα πρόσωπα αυτά μπορούν, με αίτησή τους, να ζητήσουν το υπερβάλλον ποσό να παραμείνει στον ΕΦΚΑ ως πιστωτικό υπόλοιπο, συμψηφιζόμενο με τις επόμενες εισφορές. 2. Οι εισφορές υπέρ τρίτων φορέων που συνεισπράττονται από τον ΕΦΚΑ επιστρέφονται από αυτόν, σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 1 και βαρύνουν τον αντίστοιχο φορέα, υπέρ του οποίου έγινε η είσπραξη. 3. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται η διαδικασία συμψηφισμού και επιστροφής των εισφορών και κάθε άλλο αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή της διάταξης αυτής. 4. Κάθε αντίθετη με το παρόν διάταξη καταργείται.» 2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος αιτήσεις.»¹²⁷ ρυθμίζεται εκ νέου η λειτουργία του συμψηφισμού και της επιστροφής των εισφορών που έχουν δοθεί αχρεωστήτως στον ΕΦΚΑ. Συγκεκριμένα οι εισφορές αυτές στον ΕΦΚΑ, συμψηφίζονται με όλα τα χρέη τα οποία δεν δόθηκαν εγκαίρως, είτε αυτά έχουν ρυθμιστεί, είτε όχι, που έχουν οι ασφαλισμένοι στον ΕΦΚΑ και σε άλλους φορείς που οι εισφορές εισπράττονται μαζί και από τον ΕΦΚΑ. Παρακάτω παρατίθεται το άρθρο 104 του ν. 4387/2016 που ίσχυε πριν τη μεταρρύθμιση. «Εισφορές που έχουν εισπραχθεί αχρεώστητα, επιστρέφονται άτοκα στους δικαιούχους, μετά από αίτησή τους. Επιστρέφονται μόνο

¹²⁶ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα ' Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ368)

¹²⁷ ΦΕΚ σελ 2324

μετά από συμψηφισμό είτε με επόμενες οφειλόμενες καταβολές βάσει δηλώσεων ΑΠΔ, εντός έτους, είτε με απόσβεση οφειλής τους, καταρχήν προς το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για οποιονδήποτε λόγο, και στη συνέχεια για οφειλή τους προς άλλους ασφαλιστικούς φορείς και φορολογικές αρχές. Διατάξεις που προβλέπουν την επιστροφή εντόκως εισφορών που καταβάλλονται αχρεώστητα, παύουν να ισχύουν. Κατ' εξαίρεση, επιστρέφονται εντόκως, έπειτα από αμετάκλητη απόφαση και ακύρωση των πράξεων καταλογισμού, με βάση το κυμαινόμενο επιτόκιο που καθορίζει η Τράπεζα της Ελλάδος, (βάσει του άρθρου 46 του Ν. 3863/2010), όπως αυτό ισχύει κατά το χρόνο της έκδοσης της απόφασης επιστροφής. Οι εισφορές που εισπράττονται και συνεισπράττονται αχρεώστητα, από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, υπέρ κλάδων ασθένειας και για λογαριασμό τρίτων φορέων, δεν επιστρέφονται. Οι παρούσες διατάξεις εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς περιπτώσεις κατά την έναρξη ισχύος του νόμου.».¹²⁸ Όταν ο δικαιούχος δεν έχει χρέη ή μετά από συμψηφισμό υπάρχει διαθέσιμο ποσό, τότε το ποσό θα δοθεί πίσω, είτε μετά από αίτηση που καταβάλλουν οι δικαιούχοι αν είναι μισθωτοί, είτε αν αυτοί είναι ελεύθεροι επαγγελματίες ή αυτοαπασχολούμενοι, η απόφαση του ποσού θα γίνει έπειτα από την εκκαθάριση του έτους των χρωστούμενων για ασφαλιστικών εισφορών. Οι δικαιούχοι έχουν τη δυνατότητα κατόπιν αίτησης, το επιπλέον ποσό να μείνει στον ΕΦΚΑ σαν πιστωτικό υπόλοιπο, έτσι ώστε να συμψηφιστεί με τις μελλοντικές εισφορές. Όταν οι εισφορές αφορούν άλλους φορείς που συμμετέχει και ο ΕΦΚΑ, τότε θα δοθούν στον δικαιούχο από τον ΕΦΚΑ χρεώνοντας τον ανάλογο φορέα.¹²⁹

Κατόπιν του άρθρου 22 του νόμου 4488/2017 που γράφει «1. Για τα πρόσωπα της παρούσας παραγράφου καταβάλλονται υπέρ του ΕΦΚΑ και του ΕΤΕΑΕΠ ασφαλιστικές εισφορές για κύρια ασφάλιση, υγειονομική περίθαλψη, επικουρική ασφάλιση και εφάπαξ παροχή, εφόσον προκύπτει υποχρέωση ασφάλισής τους στους σχετικούς κλάδους ασφάλισης, στις εξής περιπτώσεις: α. Δημάρχων που είχαν αποκτήσει την ιδιότητα πριν από την ισχύ του ν. 4093/2012 (Α' 222) και ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στην ασφάλιση του Δημοσίου ή του ΕΤΕΑΕΠ (πρώην τομείς ΤΑΔΚΥ για επικουρική ασφάλιση και ΤΠΔΚΥ για εφάπαξ παροχή). Για όσους από τους δημάρχους αυτούς εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010 (Α' 87), ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης δύναται να θεωρηθεί ως χρόνος ασφάλισης στο προγενέστερο ασφαλιστικό - συνταξιοδοτικό τους καθεστώς ασφάλισης. Αν ασκούν

¹²⁸ ΦΕΚ σελ 2252

¹²⁹ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 370)

παράλληλα επαγγελματική δραστηριότητα έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016. Αναφορικά με την υγειονομική τους περίθαλψη, οι δήμαρχοι της παρούσας περίπτωσης που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010 (Α' 87) ή συνεχίζουν να ασκούν παράλληλα και επαγγελματική δραστηριότητα διατηρούν το προγενέστερο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης. Αν δεν είχαν προγενέστερη ασφάλιση υπάγονται για υγειονομική περίθαλψη στον τομέα του πρώην ΤΥΔΚΥ του ΕΦΚΑ. β. Δημάρχων που αποκτούν για πρώτη φορά την ιδιότητα μετά την ισχύ του ν. 4093/2012 και ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό - συνταξιοδοτικό τους καθεστώς (κύριας και επικουρικής ασφάλισης, εφάπαξ παροχής) ή σε εκείνο που προκύπτει κατ' εφαρμογή των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 2 του ν. 3865/2010. Αν τα πρόσωπα της παρούσας περίπτωσης συνεχίζουν παράλληλα να ασκούν την προηγούμενη επαγγελματική τους δραστηριότητα έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016 ή οι ρυθμίσεις της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 5 και της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4387/2016 και ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό - συνταξιοδοτικό τους καθεστώς (κύριας και επικουρικής ασφάλισης και εφάπαξ παροχής). Εάν παράλληλα ασκούν διαφορετική της προηγούμενης επαγγελματική δραστηριότητα έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016. Αναφορικά με την υγειονομική τους περίθαλψη, οι δήμαρχοι της παρούσας περίπτωσης, που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010 (Α' 87) ή συνεχίζουν να ασκούν παράλληλα και επαγγελματική δραστηριότητα, διατηρούν το προγενέστερο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης. Αν δεν είχαν προγενέστερη ασφάλιση υπάγονται για υγειονομική περίθαλψη στον τομέα του πρώην ΤΥΔΚΥ του ΕΦΚΑ. γ. Αιρετών οργάνων α' και β' βαθμού, πλην δημάρχων και περιφερειάρχων, καθώς και του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης και του Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης, που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 93 και της παρ. 1 του άρθρου 182 του ν. 3852/2010 ή στις ρυθμίσεις του άρθρου 51 του ν. 4144/2013 (Α' 88). Ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό συνταξιοδοτικό τους καθεστώς (κύριας και επικουρικής ασφάλισης, εφάπαξ παροχής) ή σε εκείνο που προκύπτει κατ' εφαρμογή των ρυθμίσεων της παρ. 2 του άρθρου 51 του ν. 4144/2013. Αν τα πρόσωπα της παρούσας περίπτωσης ασκούν παράλληλα επαγγελματική δραστηριότητα, έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016 και

ως αιρετά όργανα υποχρεούνται να καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές στον ΕΦΚΑ για κύρια ασφάλιση και υγειονομική περίθαλψη, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου. Αναφορικά με την υγειονομική τους περίθαλψη, τα αιρετά όργανα της παρούσας περίπτωσης που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 93 και της παρ. 1 του άρθρου 182 του ν. 3852/2010 ή συνεχίζουν να ασκούν παράλληλα και επαγγελματική δραστηριότητα, διατηρούν το προγενέστερο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης ή του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 51 παρ. 2 του ν. 4144/2013. δ. Περιφερειάρχων που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις των άρθρων 119 και 182 του ν. 3852/2010 και θεωρείται ότι συνεχίζουν να υπάγονται στην ασφάλιση του προγενέστερου ασφαλιστικού - συνταξιοδοτικού καθεστώσ (κύριας και επικουρικής ασφάλισης, υγειονομικής περίθαλψης, και εφάπαξ παροχής). ε. Βουλευτών που είχαν αποκτήσει την ιδιότητα πριν από την ισχύ του ν. 4093/2012 και ο ανωτέρω χρόνος Τεύχος Α' 137/13.09.2017 ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στην ασφάλιση του Δημοσίου. Αν τα πρόσωπα της παρούσας περίπτωσης ασκούν παράλληλα επαγγελματική δραστηριότητα, έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016. Αναφορικά με την υγειονομική τους περίθαλψη, αν ασκούν παράλληλα επαγγελματική δραστηριότητα, διατηρούν το προγενέστερο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης και εάν δεν είχαν προγενέστερη ασφάλιση υπάγονται στον ΕΦΚΑ (πρώην ΟΠΑΔ του πρώην ΙΚΑ - ΕΤΑΜ). στ. Βουλευτών που έχουν αποκτήσει για πρώτη φορά την ιδιότητα μετά από την ισχύ του ν. 4093/2012 και ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό - συνταξιοδοτικό τους καθεστώς (κύριας και επικουρικής ασφάλισης, εφάπαξ παροχής) ή σε εκείνο που προκύπτει κατ' εφαρμογή των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 2 του ν. 3865/2010. Αν τα πρόσωπα της παρούσας περίπτωσης συνεχίζουν παράλληλα να ασκούν την προηγούμενη επαγγελματική τους δραστηριότητα, έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016 ή οι ρυθμίσεις της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 5 και της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4387/2016 και ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό - συνταξιοδοτικό τους καθεστώς (κύριας και επικουρικής ασφάλισης και εφάπαξ παροχής). Εάν παράλληλα ασκούν διαφορετική της προηγούμενης επαγγελματική δραστηριότητα έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016. Αναφορικά με την υγειονομική τους περίθαλψη, αν ασκούν παράλληλα επαγγελματική δραστηριότητα, διατηρούν το προγενέστερο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης και, εάν δεν είχαν προγενέστερη ασφάλιση, υπάγονται στον ΕΦΚΑ (πρώην

ΟΠΑΔ του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ). ζ. Προσώπων που διορίζονται σε θέσεις διοίκησης φορέων του Δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή ανεξάρτητων διοικητικών αρχών, τα οποία διατηρούν το προγενέστερο ασφαλιστικό - συνταξιοδοτικό τους καθεστώς, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 2703/1999 (Α' 72) ή με άλλες διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτό. Τα πρόσωπα της παρούσας περίπτωσης συνεχίζουν να υπάγονται στην ασφάλιση του προγενέστερου ασφαλιστικού - συνταξιοδοτικού καθεστώσ (κύριας και επικουρικής ασφάλισης, υγειονομικής περίθαλψης και εφάπαξ παροχής). Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και στα πρόσωπα που εμπίπτουν στην παρ. 8 του άρθρου 8 του ν. 2227/1994 (Α' 129) και στην περίπτωση α' της παρ. 11 του άρθρου 5 του ν. 2703/1999 (Α' 72). Οι περιπτώσεις β' και γ' της παρ. 11 του άρθρου 5 του ν. 2703/1999 καταργούνται. Αν τα πρόσωπα της παρούσας περίπτωσης συνεχίζουν παράλληλα να ασκούν την προηγούμενη επαγγελματική τους δραστηριότητα, έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016 ή οι ρυθμίσεις της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 5 και της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4387/2016 και θεωρείται ότι ο χρόνος ασφάλισης έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό - συνταξιοδοτικό τους καθεστώς (για κύρια και επικουρική ασφάλιση, υγειονομική περίθαλψη και εφάπαξ παροχή). Εάν παράλληλα ασκούν διαφορετική της προηγούμενης επαγγελματική δραστηριότητα έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016. 2. Για τα πρόσωπα της παραγράφου 1 καταβάλλονται: α. Για κύρια ασφάλιση, μηνιαία εισφορά στον ΕΦΚΑ, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 5 του ν. 4387/2016, εφαρμοζόμενης της 111482/0092/ 30.11.2016 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 4005) για όσα από τα πρόσωπα της παρ. 1 έχουν διοριστεί μέχρι 31.12.2016. β. Για υγειονομική περίθαλψη, μηνιαία εισφορά στον ΕΦΚΑ, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 41 του ν. 4387/2016. γ. Για επικουρική ασφάλιση καταβάλλεται στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης του ΕΤΕΑΕΠ η μηνιαία εισφορά έμμισθων ασφαλισμένων του άρθρου 97 του ν. 4387/2016, υπολογιζόμενη επί της βάσης, όπως αυτή προσδιορίζεται στην παράγραφο 3 για την κύρια ασφάλιση. Αν τα πρόσωπα της παρούσας περίπτωσης ασκούν παράλληλα επαγγελματική δραστηριότητα έχει εφαρμογή η παρ. 2 του άρθρου 96 του ν. 4387/2016. δ. Για εφάπαξ παροχή καταβάλλεται στον Κλάδο Εφάπαξ Παροχών του ΕΤΕΑΕΠ η μηνιαία εισφορά έμμισθων ασφαλισμένων του άρθρου 35 του ν. 4387/2016, υπολογιζόμενη επί της βάσης, όπως αυτή προσδιορίζεται στην παράγραφο 3 του παρόντος για την κύρια ασφάλιση. Αν τα πρόσωπα της παρούσας περίπτωσης ασκούν παράλληλα επαγγελματική δραστηριότητα, έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του

άρθρου 17 και των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016. 3. Η μηνιαία εισφορά για κύρια ασφάλιση, ασφαλισμένου και εργοδότη, υπολογίζεται επί της αντιμισθίας για τα αιρετά όργανα ή της βουλευτικής αποζημίωσης για τους βουλευτές ή επί των μηνιαίων αποδοχών ή αποζημίωσης που λαμβάνουν τα λοιπά πρόσωπα της παραγράφου 1. Αν τα πρόσωπα της παραγράφου 1 έχουν επιλέξει να λαμβάνουν τις αποδοχές της οργανικής τους θέσης και όχι τις προβλεπόμενες για τη θέση που κατέχουν αποδοχές, η ως άνω ασφαλιστική εισφορά υπολογίζεται επί των συντάξιμων αποδοχών της οργανικής τους θέσης και για υγειονομική περίθαλψη επί των πάσης φύσεως αποδοχών της οργανικής τους θέσης. Ως προς το ανώτατο όριο αποδοχών επί του οποίου υπολογίζεται η ασφαλιστική εισφορά, έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 4387/2016. Η εισφορά ασφαλισμένου βαρύνει το πρόσωπο που έχει διοριστεί στις θέσεις της παραγράφου 1 του παρόντος. Η εργοδοτική εισφορά βαρύνει το Δήμο ή την Περιφέρεια ή την Βουλή των Ελλήνων ή τους φορείς του Δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών, στους οποίους έχουν διοριστεί τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του παρόντος. Τεύχος Α' 137/13.09.2017 4. Αν δεν υφίσταται προγενέστερο ασφαλιστικό καθεστώς για τα πρόσωπα των περιπτώσεων δ' και ζ' της παραγράφου 1, καταβάλλονται εισφορές για κύρια ασφάλιση και υγειονομική περίθαλψη, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 και ο χρόνος αυτός θεωρείται ότι έχει διανυθεί στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ (πρώην ΙΚΑ - ΕΤΑΜ). 5. Στις περιπτώσεις που εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και της παραγράφου 1 και 2 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016, η ασφαλιστική εισφορά που έχει καταβληθεί από τα ανωτέρω πρόσωπα για τη θέση που κατέχουν θεωρείται εισφορά μισθωτού. Για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας καταβάλλονται ασφαλιστικές εισφορές σύμφωνα με τα άρθρα 36, 38, 39, 40 και 41 του ν. 4387/2016. 6. Αν στις θέσεις που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 διορίζονται συνταξιούχοι του ΕΦΚΑ ή του Δημοσίου, εφαρμόζεται η παράγραφος 4. Εξαιρούνται τα ανωτέρω πρόσωπα που έχουν παραιτηθεί της αμοιβής που προβλέπεται για τη θέση που κατέχουν».¹³⁰ Διευκρινίζεται το ασφαλιστικό στα εξής επαγγέλματα: βουλευτών και περιφερειάρχων, δημάρχων εκλεγμένων οργάνων Α' και Β' βαθμού και των προσώπων που κατέχουν θέσεις φορέων του δημοσίου ή αδέσμευτες διοικητικές αρχές που αφορά το

¹³⁰ ΦΕΚ σελ 2326

ποσό που θα καταβληθεί της κύριας και επικουρικής ασφάλισης και οι εισφορές που δίνονται υπέρ υγείας και το ποσό του ΕΦΑΠΑΞ με τη θέσπιση του νόμου 4387/2016.¹³¹

Η εφαρμογή των νέων ρυθμίσεων της παραγράφου 8 εγκρίθηκε αναδρομικά από 1/1/2017. Με την εφαρμογή της παραγράφου 8 ενδεχομένως μπορεί να εμφανιστούν διακυμάνσεις στις ασφαλιστικές εισφορές των ποσών που πρέπει να δοθούν στις 1/1/2017. Με την τοποθέτηση έχουμε τις ακόλουθες δύο περιπτώσεις. Αν το ποσό της ασφαλιστικής εισφοράς που δόθηκε είναι μεγαλύτερο από εκείνο που αναφέρει η καινούρια διάταξη έχει ως αποτέλεσμα να συμψηφιστεί έως ότου να ισορροπηθεί σε μεταγενέστερες πληρωμές. Αν το ποσό της ασφαλιστικής εισφοράς που δόθηκε είναι μειωμένο σε αντίθεση από αυτό που καθόρισε η νέα διάταξη νόμου 4488/2017, τότε το παραπάνω ποσό που διατυπώνεται για τις παραπάνω εισφορές των παλαιότερων μηνών σε δόσεις ώστε να ρυθμιστεί ο αριθμός των μηνών με σκοπό την εξισορρόπηση ανάλογα με το ποσό της εισφοράς που πρέπει να καταβληθεί, χωρίς να γίνουν προσαυξήσεις για την καθυστέρηση της καταβολής.¹³² Κατά εφαρμογή του νόμου «Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει την 1.1.2017. Αν από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου προκύψουν διαφορές στα ποσά των ασφαλιστικών εισφορών που πρέπει να καταβληθούν από την ανωτέρω ημερομηνία, εφαρμόζονται τα εξής: α. Εάν το ποσό της ασφαλιστικής εισφοράς που έχει καταβληθεί είναι υψηλότερο από εκείνο που προκύπτει από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, το επιπλέον ποσό συμψηφίζεται, μέχρι εξάλειψής του, με μελλοντικές καταβολές ασφαλιστικών εισφορών. β. Εάν το ποσό της ασφαλιστικής εισφοράς που έχει καταβληθεί είναι χαμηλότερο από εκείνο που προκύπτει από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, το επιπλέον ποσό που πρέπει να καταβληθεί για την τακτοποίηση των εισφορών των προηγούμενων μηνών καταβάλλεται σε δόσεις, ο αριθμός των οποίων είναι ίσος με τον αριθμό των μηνών για τους οποίους προκύπτει διαφορά στο ύψος των εισφορών, χωρίς την επιβολή προστίμων καθυστέρησης εξόφλησης.»

Με το νόμο 4472/2017 του άρθρου 17, όπου γράφει «1. Στο άρθρο 3 του ν. 1387/1983 (Α' 110) προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής: «4. Στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων με τους εκπροσώπους των εργαζομένων, ο εργοδότης μπορεί να θέσει υπ' όψιν των εργαζομένων κοινωνικό πλάνο για τους υπό απόλυση εργαζόμενους, δηλαδή μέτρα άμβλυνσης των επιπτώσεων της απόλυσης, όπως ποσά για κάλυψη

¹³¹ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα ' Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 378)

¹³² Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα ' Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 378)

αυτασφάλισης, διαθέσιμα ποσά μέσω εταιρικής κοινωνικής ευθύνης για κατάρτιση και συμβουλευτική για επανένταξη στην αγορά εργασίας, ενέργειες για την αξιοποίηση ειδικών προγραμμάτων από τον Ο.Α.Ε.Δ. αντιμετώπισης της επαπειλούμενης ανεργίας των υπό απόλυση εργαζομένων, καθώς και δυνατότητες, μεθόδους και κριτήρια για την κατά προτεραιότητα επαναπρόσληψή τους.».

2. Η παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 1387/1983 αντικαθίσταται ως εξής: «3. Αντίγραφα των εγγράφων αυτών υποβάλλονται από τον εργοδότη στο Ανώτατο Συμβούλιο Εργασίας (Α.Σ.Ε.).».

3. Το άρθρο 5 του ν. 1387/1983 αντικαθίσταται ως εξής: «1. Η προθεσμία των διαβουλεύσεων μεταξύ των εργαζομένων και του εργοδότη είναι τριάντα (30) ημέρες και αρχίζει από την πρόσκληση του εργοδότη για διαβουλεύσεις στους κατά το προηγούμενο άρθρο εκπροσώπους των εργαζομένων. Το αποτέλεσμα των διαβουλεύσεων διατυπώνεται σε πρακτικό που υποβάλλεται από τον εργοδότη στο Α.Σ.Ε.. Οι εκπρόσωποι των εργαζομένων μπορούν να καταθέτουν στο Α.Σ.Ε. υπόμνημα επί των διαβουλεύσεων.

2. Αν υπάρξει συμφωνία των μερών, οι ομαδικές απολύσεις πραγματοποιούνται σύμφωνα με το περιεχόμενο της συμφωνίας και ισχύουν δέκα (10) ημέρες από την ημερομηνία υποβολής του πρακτικού διαβούλευσης στο Α.Σ.Ε..

3. Αν δεν υπάρξει συμφωνία των μερών, το Α.Σ.Ε., με αιτιολογημένη απόφαση που εκδίδει εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία υποβολής του πρακτικού διαβούλευσης, διαπιστώνει αν τηρήθηκαν οι υποχρεώσεις του εργοδότη προς ενημέρωση και διαβούλευση με τους εκπροσώπους των εργαζομένων, καθώς και η υποχρέωση κοινοποίησης των σχετικών εγγράφων, σύμφωνα με το άρθρο 3. Για το σκοπό αυτόν, το Α.Σ.Ε. μπορεί να καλεί και να ακούει τόσο τους κατά το άρθρο 4 εκπροσώπους των εργαζομένων και τον ενδιαφερόμενο εργοδότη όσο και πρόσωπα που διαθέτουν ειδικές γνώσεις πάνω σε επιμέρους τεχνικά θέματα. Αν το Α.Σ.Ε. κρίνει πως οι ανωτέρω υποχρεώσεις του εργοδότη τηρήθηκαν, οι απολύσεις ισχύουν είκοσι(20) ημέρες από την έκδοση της απόφασης. Σε αντίθετη περίπτωση, το Α.Σ.Ε. παρατείνει τις διαβουλεύσεις των μερών ή τάσσει προθεσμία στον εργοδότη, ώστε εκείνος να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες προς εκπλήρωση των ανωτέρω υποχρεώσεων. Αν το Α.Σ.Ε., με νέα απόφαση, διαπιστώσει πως τηρήθηκαν οι υποχρεώσεις του εργοδότη, οι απολύσεις ισχύουν είκοσι (20) ημέρες από την έκδοση της απόφασης. Σε κάθε περίπτωση, οι απολύσεις ισχύουν εξήντα (60) ημέρες από την κοινοποίηση του πρακτικού διαβούλευσης της παραγράφου 1.

4. Σε ομαδικές απολύσεις που προκαλούνται από τη διακοπή της δραστηριότητας της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης, κατόπιν δικαστικής απόφασης, δεν εφαρμόζονται οι παράγραφοι 2 και 3.».

4. Η περίπτωση 2 της υποπαραγράφου ΙΙ.Δ του άρθρου 186 του ν. 3852/2010 (Α' 87)

καταργείται. 5. Στην παρ. 3 του άρθρου 25 του π.δ. 368/1989 (Α'163) προστίθεται περίπτωση στ' ως εξής: «στ) Τμήμα Ελέγχου Ομαδικών Απολύσεων». 6. Στο άρθρο 25 του π.δ. 368/1989 προστίθεται νέα παράγραφος 7B ως εξής: «7B. Το Τμήμα Ελέγχου Ομαδικών Απολύσεων απαρτίζεται από: α) Τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ως Πρόεδρο, με αναπληρωτή του τον προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Εργασίας και Ένταξης στην Απασχόληση. β) Τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Απασχόλησης του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με τον αναπληρωτή του. γ) Έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με τον αναπληρωτή του, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. δ) Έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης με τον αναπληρωτή του, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης. ε) Έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομικών με τον αναπληρωτή του, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. στ) Πέντε (5) εκπροσώπους της Γ.Σ.Ε.Ε. με τους αναπληρωτές τους. ζ) Έναν (1) εκπρόσωπο του Σ.Ε.Β. με τον αναπληρωτή του. η) Έναν (1) εκπρόσωπο της Ε.Σ.Ε.Ε. με τον αναπληρωτή του. θ) Έναν (1) εκπρόσωπο της Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε. με τον αναπληρωτή του. ι) Έναν (1) εκπρόσωπο του Σ.Ε.Τ.Ε. με τον αναπληρωτή του. ια) Έναν (1) εκπρόσωπο με τον αναπληρωτή του, που υποδεικνύονται από κοινού από τον Σ.Ε.Β., την Ε.Σ.Ε.Ε., τη Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε. και τον Σ.Ε.Τ.Ε.». 7. Στο άρθρο 25 του π.δ. 368/1989 προστίθεται νέα παράγραφος 17 ως εξής: «17. Στην αρμοδιότητα του Τμήματος Ελέγχου Ομαδικών Απολύσεων ανήκει ο έλεγχος σχεδιαζόμενων ομαδικών απολύσεων κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 5 του ν. 1387/1983 (Α' 110).».¹³³

Κατόπιν του άρθρου 17 του νόμου 4472/2017 υπάρχουν μεταρρυθμίσεις και στη διαδικασία των ομαδικών απολύσεων μετά την απόφαση του ΔΕΕ στις 21/12/2016 αποδεδεσμεύτηκαν, με την ακύρωση του «υπουργικού βέτο», τα πανομοιότυπα έγγραφα δεν κατατίθενται από τον εργοδότη στον νομάρχη και στην επιθεώρηση εργασίας, αλλά στο Ανώτατο Συμβούλιο Εργασίας (ΑΣΕ). Επίσης παύουν να έχουν στη δικαιοδοσία τους ο νομάρχης ή ο Υπουργός Εργασίας, την άρνηση των ομαδικών απολύσεων. Εάν σταματήσει η συμφωνία, ή κατά την διάρκεια της συμφωνίας ή στο ενδεχόμενο ασυμφωνίας στις διαπραγματεύσεις τότε επεμβαίνει το ΑΣΕ, που έχει στη δικαιοδοσία

¹³³ ΦΕΚ σελ 997

του να ελέγχει μόνο εάν εφαρμόστηκαν τα καθήκοντα του εργοδότη για την γνωστοποίηση των εργαζομένων. Όμως δεν μπορεί το ΑΣΕ και οποιοδήποτε άλλος κρατικός φορέας να απορρίψει τις καταγγελίες των συμβάσεων, καταλογίζοντας σαν αιτίες τις συνθήκες αγοράς εργασίας, την επιχείρηση, το συμφέρον της κρατικής οικονομίας. Ακόμα σύμφωνα με την *παράγραφο 1 του άρθρου 17 του 4472/2017* εκτιμάται για πρώτη φορά το ενδεχόμενο του εργοδότη για την απόφαση των ομαδικών απολύσεων να δημιουργήσει ένα «κοινωνικό πλάνο» για τους εργαζόμενους που θα σταματήσουν την εργασία τους, όμως αυτό δεν είναι απαραίτητο, βρίσκεται στην κρίση του κάθε εργοδότη. Το ΑΣΕ αποφασίζει εάν τα έγγραφα που κατατέθηκαν από τον εργοδότη και για όλες τις υπόλοιπες αρμοδιότητες που υφίσταται να διευθετήσει, να έχουν εφαρμοστεί. Τότε οι απολύσεις μπορούν να αρχίσουν 20 μέρες μετά την απόφαση. Διαφορετικά οι απολύσεις θα ξεκινήσουν σε 60 ημέρες από την κοινοποίηση στο ΑΣΕ ανεξάρτητα από την απόφαση του. Επιπροσθέτως, στις ομαδικές απολύσεις έχουν τη δυνατότητα οι εργοδότες να απομακρύνουν κάθε μήνα: πρώτον έως 6 άτομα μηνιαίως για τις επιχειρήσεις που εργάζονται από 20 έως 150 άτομα και δεύτερον έως 30 άτομα για επιχειρήσεις που εργάζονται πάνω από 150 εργαζόμενοι. Με απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπ. Αριθμό C-103/16 στις 22/2/2018 οι εργαζόμενες που είναι σε ενδιαφέρουσα ή σε λοχεία ή γαλουχία δεν προστατεύονται πλέον, μπορούν και αυτές να απολυθούν ενώ μέχρι πρόσφατα προστατεύονταν από το νόμο. Σαν αποτέλεσμα το ΔΝΤ επιτρέπει στον εργοδότη να κάνει ομαδικές απολύσεις αδέσμευτα, όποτε θέλει και να προσλαμβάνει τους εργαζόμενους με ατομικές συμβάσεις εργασίας αντί συλλογικές όπως παλαιότερα.¹³⁴

Σύμφωνα με το νόμο 4387/2016 η σταθερότητα του κοινωνικό - ασφαλιστικού συστήματος της Ελλάδας, θα ελέγχεται ανά τρία χρόνια. Ο έλεγχος αυτός θα πραγματοποιείται παρακολουθώντας τον δείκτη «συνταξιοδοτικές δαπάνες προς ΑΕΠ». Έως το 2060, ο δείκτης θα πρέπει να είναι μικρότερος του 16% του ΑΕΠ, χωρίς να επηρεάζουν οι παροχές προς τους συνταξιούχους. Για να μην υπάρξουν μελλοντικές μειώσεις στις συντάξεις, η αύξηση του ΑΕΠ θα πρέπει να είναι γρηγορότερη από τις συνολικές δαπάνες των συντάξεων.¹³⁵

¹³⁴ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση(2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 471)

¹³⁵ Ρόμπολης Σ., Μπέτσος Β. Η Οδύσσεια της ελληνικής οικονομίας (2018) Αθήνα, Εκδόσεις ΛΙΒΑΝΗ (ΣΕΛ 187-188)

Στις 17/11/2017 στην Σουηδία πραγματοποιήθηκε Σύνοδος Κορυφής με την ευρωπαϊκή γραφειοκρατία να παραθέτει την άποψη ότι οι εισφορές που δίνονται από τους ασφαλισμένους πρέπει να καταβάλλονται στο σύστημα της εκάστοτε χώρας εκ της οποίας και προέρχεται. Η επιβολή αυτή βάση συμφωνίας θα ισχύσει από 1/1/2021 δηλαδή μετά το πέρας τεσσάρων ετών. Επιπροσθέτως, ο χρόνος που οφείλεται να καταβληθούν οι εισφορές των ασφαλισμένων της χώρας όπου προήλθε ο εργαζόμενος μειώθηκε από δύο έτη σε ένα έτος. Στο τέλος του χρόνου ο εργαζόμενος ανήκει ολοκληρωτικά στο κοινωνικό – ασφαλιστικό σύστημα της χώρας από όπου προήλθε, εκτός από τον κλάδο οδηγών, οι οποίοι κάνουν δρομολόγια και οδικές μεταφορές εκτός συνόρων.¹³⁶

Το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης βάση των μνημονίων προσεγγίζει, στο μεγαλύτερο μέρος του, το υπέρ κεφαλαιοποιητικό ή κεφαλαιοποιητικό, αντί το διανεμητικό.¹³⁷

8.1. ΝΑΥΤΙΚΟ ΑΠΟΜΑΧΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ (NAT)

Η εκτίμηση της εθνικής και της ανταποδοτικής σύνταξης των ασφαλισμένων του πρώην NAT ταμείου γίνεται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του Ν. 4387/2016 για τα όρια ηλικίας. Στα όρια ηλικίας και στο χρόνο ασφάλισης παραμένουν να έχουν ισχύ οι παλιές διατάξεις, ΠΔ 913/1978 και η σχετική εγκύκλιος ΥΠΕΚΑΚΑ Φ 180/34631/1350/-8/8/2016. Η εθνική σύνταξη για τους ασφαλισμένους που θα συνταξιοδοτηθούν σύμφωνα με τον νόμο 4387/2016 λογαριάζεται με τα χρόνια ασφάλισης δια τις ημέρες της συνθετικής ναυτικής υπηρεσίας, δια 300.

Ανταποδοτική έχουν νόμιμη αξίωση να λαμβάνουν οι ασφαλισμένοι του πρώην NAT, λόγω ορίου ηλικίας, αναπηρίας ή θανάτου σύμφωνα με τους κανόνες δικαίου του νόμου 4387/2016 που συνάγεται με βάση τις συντάξιμες αποδοχές και ποσοστά αναπλήρωσης ανά χρόνο όπως φαίνεται από τον πίνακα της παραγράφου 4 του άρθρου 8 του 4387/2016. Συντάξιμες αποδοχές νοούνται ως ο μέσος όρος μηνιαίας αμοιβής τους σε όλη τη διάρκεια ζωής τους. Οι αιτήσεις συνταξιοδότησης που γίνονται από 13/5/2016 και μετά

¹³⁶ Ρόμπολης Σ., Μπέτσος Β. Η Οδύσσεια της ελληνικής οικονομίας (2018) Αθήνα, Εκδόσεις LIBANH (ΣΕΛ 170-171)

¹³⁷ Ρόμπολης Σ., Μπέτσος Β. Η Οδύσσεια της ελληνικής οικονομίας (2018) Αθήνα, Εκδόσεις LIBANH (ΣΕΛ 265-266)

συντάξιμες αποδοχές θεωρούνται ως ο μέσος όρος μηνιαίας αμοιβής από τις εισφορές που δόθηκαν από 1/1/2002 μέχρι την προσκόμιση της αίτησης συνταξιοδότησης.¹³⁸

8.2. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ (ΟΓΑ)

Για τους αγρότες που υπάγονται στον ΟΓΑ, οι εισφορές που είναι υποχρεωμένοι να καταβάλλουν, υπολογίζονται : αποτελείται από «το 20% επί του μέσου όρου του μηνιαίου εισοδήματος επί του οποίου κατεβλήθησαν εισφορές κατά το τελευταίο 12μηνο πριν την διακοπή της υποχρεωτικής ασφάλισης», ανάλογα με την τροποποίηση του μισθού ανά έτος όπως αυτή λογαριάζεται από την ΕΛΣΤΑΤ.

Για την εκούσια ασφάλιση για δημόσια φροντίδα υγείας λειτουργούν όσα αφορούν την κύρια σύνταξη με βάση τα επί τοις εκατό ποσά που θεσπίζονται από το *άρθρο 41, του νόμου 4387/2016* που αφορά την υγειονομική περίθαλψη. Το ίδιο ισχύει και για την εκούσια επικουρική ασφάλιση ως προς τις καταβολές που ισχύουν στις ανάλογες διατάξεις.¹³⁹

Οι ασφαλισμένοι που ανήκουν στον ΟΓΑ για την χρονική περίοδο 1/1/2016 μέχρι τη 31/12/2017, οι εισφορές που καταβάλλονται για τον κλάδο ασθένειας, αντιστοιχεί σε 3,61% ανάλογα στις ήδη υπάρχουσες ασφαλιστικές κατηγορίες. Όμως δεν έχει ισχύ από την πέμπτη κατηγορία κάτω, που αναλύεται σε 3,25% που αφορούν παροχές σε είδος και 0,26% σε χρηματικές εισροές. Για την χρονική περίοδο 1/1/2017 και μετά το ελάχιστο μηνιαίο ποσό για τις ασφαλιστικές απολαβές ισούται :

$$586,08 \times 70\% = 410,20 \text{ ευρώ}$$

Το μεγαλύτερο μηνιαίο ποσό όσο αφορά τις ασφαλιστικές χρηματικές εισροές που υπολογίζεται:

$$586,08 \times 10 = 5.860,80 \text{ ευρώ}$$

Στο ενδεχόμενο όπου όλα τα μέλη της οικογένειας συμμετέχουν ενεργά και λαμβάνουν εισόδημα από αγροτικές εργασίες, είναι υποχρεωμένοι να πληρώνουν την ελάχιστη ασφαλιστική εισφορά, ανέρχεται στα 410,20 ευρώ έκαστος. Σε περίπτωση που

¹³⁸ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'B Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 575)

¹³⁹ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'B Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 619)

το συνολικό εισόδημα της χρονιάς, που εμπεριέχονται φόροι, υπερβαίνει το αποτέλεσμα του πολλαπλασιασμού των μελών της οικογένειας, επί το κατώτατο ποσό της ασφαλιστικής εισφοράς που υποχρεούται, τότε η εισφορά είναι το αποτέλεσμα της διαίρεσης του εισοδήματος, δια του αριθμού των μελών της. Επίσης τα επιπλέον πρόσωπα που εργάζονται με εργόσημο δεν υπάγονται στην παραπάνω περίπτωση όπως αναφέρεται στο άρθρο 20, 1Γ του νόμου 3863/2010.¹⁴⁰

Ακολουθεί το άρθρο 40 του νόμου 4387/2016 «1. Οι ασφαλισμένοι, οι οποίοι βάσει των γενικών ή ειδικών ή καταστατικών διατάξεων του ΟΓΑ, όπως ίσχυαν έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, ασφαλιζόνταν ως αυτοαπασχολούμενοι στην ασφάλιση του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του ΟΓΑ, καταβάλλουν από 1.1.2017, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην κοινωνική ασφάλιση, ασφαλιστική εισφορά στον κλάδο κύριας σύνταξης επί του εισοδήματός τους, όπως αυτό καθορίζεται με βάση το καθαρό φορολογητέο εισόδημα από την ασκούμενη αγροτική δραστηριότητα και κάθε άλλη δραστηριότητα που υπάγεται στην ασφάλιση του ΟΓΑ κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος. Στην περίπτωση οικογενειακής αγροτικής εκμετάλλευσης στην οποία απασχολείται ο/η σύζυγος και τα ενήλικα τέκνα ως φορολογητέο εισόδημα καθενός από αυτούς λαμβάνεται το κατώτατο ασφαλιστέο εισόδημα όπως αυτό ορίζεται στην παράγραφο 2 περίπτωση β' του παρόντος άρθρου, εκτός αν το ετήσιο φορολογητέο εισόδημα είναι ανώτερο από το γινόμενο των μελών της εκμετάλλευσης επί της ελάχιστης βάσης υπολογισμού της εισφοράς αναγόμενο σε ετήσια βάση. Σε αυτή την περίπτωση η εισφορά ισούται για όλα τα μέλη της εκμετάλλευσης με το πηλίκο της διαίρεσης του εισοδήματος προς τον αριθμό των μελών της. 2. Το ύψος της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς για τους ασφαλισμένους της παραγράφου 1 και τους μελλοντικούς ασφαλισμένους της ίδιας κατηγορίας κατ' επάγγελμα αγρότες, ορίζεται από την 1.1.2022 σε ποσοστό 20%, αυξανόμενο σταδιακά από την 1.7.2015 έως την 1.1.2022 ως εξής: α. από 1.7.2015 έως 31.12.2016 το ύψος της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς κλάδου κύριας σύνταξης αυξάνεται κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες και διαμορφώνεται σε ποσοστό 10%, επί των υφισταμένων κατά την δημοσίευση του νόμου ασφαλιστικών κατηγοριών. β. Από 1.1.2017 και εφεξής οι υφιστάμενες ασφαλιστικές κατηγορίες καταργούνται και το ποσό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς υπολογίζεται ως ποσοστό επί του φορολογητέου εισοδήματος, αναγόμενο σε μηνιαία βάση, όπως ορίζεται στην παράγραφο 1. Το κατώτατο ασφαλιστέο μηνιαίο εισόδημα ορίζεται ως το ποσό που

¹⁴⁰ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 612)

αναλογεί στο 70% του εκάστοτε προβλεπόμενου κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών. Το ανώτατο όριο ασφαλιστέου μηνιαίου εισοδήματος για τον υπολογισμό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς αποτελεί το ποσό της παραγράφου 2 του άρθρου 38. γ. Από 1.1.2017 και έως 31.12.2017 το ποσοστό των μηνιαίων ασφαλιστικών εισφορών επί του φορολογητέου εισοδήματος διαμορφώνεται σε 14%. δ. Για το διάστημα από 1.1.2018 και έως 31.12.2018 το ύψος της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς διαμορφώνεται σε ποσοστό 16%, από 1.1.2019 και έως 31.12.2019 αυξάνεται σε ποσοστό 18%, από 1.1.2020 και έως 31.12.2020 διαμορφώνεται σε ποσοστό 19%, από 1.1.2021 και έως 31.12.2021 διαμορφώνεται σε ποσοστό 19.5% και από 1.1.2022 και εντεύθεν διαμορφώνεται στο τελικό ποσοστό 20%. 3. Στους ασφαλισμένους, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής τους στην κοινωνική ασφάλιση, οι οποίοι έως την έναρξη ισχύος του παρόντος υπάγονταν ή θα υπάγονται, βάσει των γενικών ή ειδικών ή καταστατικών διατάξεων του ΟΓΑ όπως ίσχυαν έως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, στην ασφάλιση του ΟΓΑ με εισοδηματικά ή πληθυσμιακά κριτήρια, εφαρμόζονται αναλογικά, ως προς τον τρόπο υπολογισμού της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς κλάδου κύριας σύνταξης, οι ρυθμίσεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού. Το αυτό ισχύει αναλογικά και για τους ιδιοκτήτες τουριστικών καταλυμάτων των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 2 του Ν. 2160/1993 (Α' 118) και του Π.δ. 33/1979 (Α' 10), όπως ισχύουν, και γενικά όλων των κυρίων και μη κυρίων καταλυμάτων με το ειδικό σήμα λειτουργίας του ΕΟΤ δυναμικότητας έως και πέντε (5) δωματίων, σε ολόκληρη την Επικράτεια, καθώς και για τους ιδιοκτήτες τουριστικών καταλυμάτων των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 2 του Ν. 2160/1993 (Α' 118) και του Π.δ. 33/1979 (Α' 10), όπως ισχύουν, και γενικά όλων των κυρίων και μη κυρίων καταλυμάτων με το ειδικό σήμα λειτουργίας του ΕΟΤ δυναμικότητας από έξι (6) μέχρι και δέκα (10) δωματίων, σε όλη την Επικράτεια, που είναι παράλληλα εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων με βάση τα οριζόμενα στο άρθρο 58 του Ν. 4144/2013. 4. Οι κατά κύριο επάγγελμα, τουλάχιστον για μία πενταετία, αγρότες, όπως ορίζονται από το Μητρώο Αγροτών, καθώς και τα φυσικά πρόσωπα που εντάσσονται σε επιδοτούμενα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης νέων γεωργών, που εγκαθιστούν φωτοβολταϊκά συστήματα συνολικής ισχύος μέχρι 100kW υπάγονται στις ρυθμίσεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού, αναλογικά εφαρμοζόμενων. 5. Οι ασφαλισμένοι, οι οποίοι έως την έναρξη ισχύος του παρόντος υπάγονταν στην ασφάλιση του ΟΓΑ ως μισθωτοί – ανειδίκευτοι εργάτες, μετακλητοί πολίτες τρίτων χωρών, καταβάλλουν, από 1.1.2017, μηνιαία ασφαλιστική εισφορά για τον κλάδο σύνταξης ως

μισθωτοί, εφαρμοζομένων αναλόγως των σχετικών διατάξεων για τους ασφαλισμένους μισθωτούς που προέρχονται από το ΙΚΑ – ΕΤΑΜ. Το ποσοστό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς εργοδότη ασφαλισμένου για την κατηγορία αυτή των ασφαλισμένων διαμορφώνεται ισόποσα και σταδιακά από 1.1.2017 και έως 31.12.2019 ώστε από την 1.1.2020 να έχει διαμορφωθεί στο ύψος του άρθρου 38. 6. Οι απασχολούμενοι στην αγροτική οικονομία πρώην ασφαλισμένοι στον ΟΓΑ, που έχουν ενταχθεί στα επενδυτικά προγράμματα για την αγροτική ανάπτυξη, όπως αυτά του αγροτουρισμού και την αγροβιοτεχνίας, στο πλαίσιο των σχετικών Κανονισμών της Ε.Ε. και χρηματοδοτούνται για το σκοπό αυτόν, υπάγονται στις ρυθμίσεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού, αναλογικά εφαρμοζόμενων. 7. Οι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες και αγρότισσες που είναι παράλληλα και μέλη Αγροτικών Συνεταιρισμών, όπως και οι αγρεργάτες που απασχολούνται σε παραγωγούς αγροτικών προϊόντων και ως λιανοπωλητές σε λαϊκές αγορές υπάγονται στις ρυθμίσεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού, αναλογικά εφαρμοζόμενων. 8. Οι ασφαλισμένοι οι οποίοι, σύμφωνα με τις γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις, όπως ίσχυαν έως την έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου, υπάγονταν ή θα υπάγονται στον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του ΟΓΑ και οι οποίοι απασχολούνται εποχικά για χρονικό διάστημα μέχρι 150 ημέρες ετησίως σε επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις, οι οποίες μεταποιούν, τυποποιούν και διακινούν προϊόντα εδάφους, κτηνοτροφίας, αλιείας, δασοπονίας, θηραματοπονίας και κάθε είδους εκτροφών, συνεχίζουν να ασφαλιζονται ως αυτοτελώς απασχολούμενοι αγρότες, εξαιρούμενοι της ασφάλισης ως μισθωτοί για την απασχόλησή τους αυτή. Το συνολικό χρονικό διάστημα των 150 ημερών μπορεί να κατανεμηθεί κατά τη διάρκεια του έτους, σύμφωνα με τις ανάγκες της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης. Οι ασφαλισμένοι αυτοί υπάγονται στις ρυθμίσεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού, αναλογικά εφαρμοζόμενων. 9. Η πρόωπη παύση της γεωργικής δραστηριότητας σε εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1096/88 του Συμβουλίου της 25ης Απριλίου 1988 σχετικά με την καθιέρωση κοινοτικού καθεστώτος για την ενθάρρυνση της παύσης της γεωργικής δραστηριότητας δεν αποτελεί λόγο διακοπής της ασφάλισης των αγροτών στον Ε.Φ.Κ.Α., τόσο για τους δικαιούχους όσο και τις συζύγους τους. Κατά τη διάρκεια εφαρμογής του μέτρου, και μέχρι συμπλήρωσης του 67ου έτους της ηλικίας τους, οι εντασσόμενοι σε αυτό αγρότες και οι σύζυγοί τους, λογίζονται ως ενεργοί αγρότες σε ό,τι αφορά στα ασφαλιστικά τους δικαιώματα και την ιατροφαρμακευτική τους περίθαλψη. Τα ανωτέρω ισχύουν ακόμα και σε περίπτωση που το μέτρο λήξει πριν τη συμπλήρωση του 67ου έτους ηλικίας των εντασσομένων σε αυτό. Οι ασφαλισμένοι αυτοί υπάγονται στις

ρυθμίσεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού, αναλογικά εφαρμοζόμενων. 10. Από 1.1.2017 οι ασφαλισμένοι του παρόντος άρθρου στο Λογαριασμό Αγροτικής Εστίας του ΟΓΑ καταβάλλουν εισφορά υπέρ αυτού, καταργούμενης της κρατικής επιχορήγησης. Η εισφορά βαρύνει τον ασφαλισμένο και συνεισπράττεται με τις εισφορές για τον κλάδο σύνταξης. Το ποσοστό υπολογισμού της εισφοράς ορίζεται στο 0,25% επί του ασφαλιστέου εισοδήματος, όπως ορίζεται ανωτέρω στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού. 11. Οι διατάξεις του άρθρου 34 του Ν. 1140/1981, του άρθρου 2 του Ν. 2458/1997, καθώς και της παρ. 7 υποπερίπτωσης ια' 6 του Ν. 4093/2012, σε ό,τι αφορά στο ανώτατο όριο ηλικίας καταργούνται. 12. Για τον προσδιορισμό του ασφαλιστέου εισοδήματος και άλλες λεπτομέρειες εφαρμογής του άρθρου αυτού εκδίδεται κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.»¹⁴¹

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 40 που είναι ενεργές από 1/1/2017, ο υπολογισμός των μηνιαίων εισφορών :

- Ο προσδιορισμός του εισοδήματος αντιστοιχεί με το εκκαθαρισμένο φορολογητέο εισόδημα που αποκτάται από αγροτικές εργασίες και οποιαδήποτε άλλη παρεμφερή εργασία τοποθετείται στον ΟΓΑ όπως καφενείο σε χωριό που αποτελείται από μικρό αριθμό κατοίκων και απολαβές που προέρχονται από αγροτουρισμό, κατά τη περασμένη φορολογική χρονιά
- Όπως αναφερθήκαμε οι ελάχιστες χρηματικές εισροές :

$$586 \times 70\% = 410,2 \text{ ευρώ}$$

οι μέγιστες χρηματικές εισροές :

$$586 \times 10 = 5.860 \text{ ευρώ}$$

Στο ενδεχόμενο που ο/η σύζυγος και τα ενήλικα τέκνα απασχολούνται σε αγροκτήματα και λαμβάνουν οικονομικούς πόρους όπως αναφερθήκαμε, για περισσότερη σαφήνεια εκδόθηκε η οικ. 61501/3398/30/12/2016 (Β' 4330) ΚΥΑ.

Για τις ποσοστιαίες παροχές ανά μήνα που καταβάλλεται για τον «Κλάδο Κύριας Σύνταξης» από 1/7/2015 έως 31/12/2016 : το 10% επί των ήδη υπάρχων ασφαλιστικών κατηγοριών.

¹⁴¹ ΦΕΚ σελ 2214

Το 2017 : 14% επί των ασφαλιστέων απολαβών

Το 2018 : 16% επί των ασφαλιστέων απολαβών

Το 2019 : 18% επί των ασφαλιστέων απολαβών

Το 2020 : 19% επί των ασφαλιστέων απολαβών

Το 2021 : 19.5% επί των ασφαλιστέων απολαβών

Το 2022 : 20% επί των ασφαλιστέων απολαβών

Δεν υπάγονται οι εργάτες που ασχολούνται με αγροτικές εργασίες και ασφαλιζονται με εργόσημο όπως ισχύει από το νόμο 3863/2010, άρθρο 20, 1,Γ.

Για τις ποσοστιαίες παροχές ανά μήνα, που καταβάλλονται για Λογαριασμό Αγροτικής Εστίας του ΟΓΑ : 0,25% επί των ασφαλιστέων απολαβών. Η καταβολή δυσμενέει τον ασφαλισμένο, εφόσον έχει διαγραφή από την συμμετοχή η κρατική ενίσχυση.¹⁴²

Οι αυτόνομοι εργαζόμενοι που δραστηριοποιούνται στον κλάδο της αγροτικής οικονομίας που εντάσσονται σε γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις του ΟΓΑ όπου απενεργοποιήθηκαν με την ρύθμιση του νόμου 4387/2016, συνεπάγεται η αναγκαία ένταξη στην ασφάλιση. Πιο συγκεκριμένα εντάσσονται:

- Οι Αγρότες, οι πτηνοτρόφοι, οι μελισσοκόμοι, οι κτηνοτρόφοι, οι αλιείς.
- Ακόμα εντάσσονται ή θα ενταχθούν με γενικές ή ειδικές διατάξεις του ΟΓΑ με εισοδηματικά ή πληθυσμιακά κριτήρια. Ειδικότερα βιοτέχνες, έμποροι που ήταν εγγεγραμμένοι στον ΟΓΑ βάση εισοδηματικών ή πληθυσμιακών κριτηρίων μέχρι την εφαρμογή του νόμου 4387/2016.
- Αγρότες που είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Αγροτών και έχουν ως αποκλειστική απασχόληση για 5 συναπτά έτη, επίσης πρόσωπα που υπάγονται σε επιχορηγούμενα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης για καινούριους αγρότες και όσοι ασχολούνται με την εγκαθίδρυση φωτοβολταϊκών συστημάτων ολικής ισχύς έως 100kw.
- Οι πρώην εγγεγραμμένοι του ΟΓΑ συμμετέχουν σε επιδοτούμενα προγράμματα επέκτασης της αγροτικής οικονομίας, όπως τα προγράμματα αγροτουρισμού και αγροβιοτεχνίας.
- Αγρότες και αγρότισσες που δηλώνουν ως βασική τους απασχόληση και ανήκουν ταυτόχρονα στον Αγροτικό Συνεταιρισμό. Ακόμα εντάσσονται, το

¹⁴² Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 606)

προσωπικό αγροτών που εργάζονται σε παραγωγούς που παράγουν προϊόντα οπωροκηπευτικά και πωλητές σε λαϊκές αγορές.

- Οι δικαιούχοι που έχουν καταχωρηθεί ή θα καταχωρηθούν στον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του ΟΓΑ, που εργάζονται ανάλογα με την εποχή των προϊόντων τους, για περίοδο που δεν ξεπερνά τις 150 μέρες το χρόνο. Οι απασχολούμενοι με προϊόντα εδάφους, κτηνοτροφίας, αλιείας, δασοπονίας, θηραματοπονίας, που εξακολουθούν να ασφαλίζονται ως αγρότες, για τις καθορισμένες εργασίες.
- Οι γονείς και τα ενήλικα παιδιά σε πιθανό ενδεχόμενο που δραστηριοποιούνται στον αγροτικό τομέα. Ο/η σύζυγος και τα ενήλικα παιδιά που εργάζονται στον κλάδο της αλιείας, επίσης ο ιδιοκτήτης αλιευτικού σκάφους.
- Οι καλόγεροι/ες, που εργάζονται σε αγροτικές δουλειές, οι οποίοι έχουν ασφαλισθεί κατά βούληση
- Οι αγρότες που με βάση του « Κανονισμού ΕΟΚ υπ' αριθμό 1096/88 του συμβουλίου 25/4/1988 με την καθιέρωση κοινοτικού καθεστώτος» που τους παρότρυνε να σταματήσουν τη γεωργική εκμετάλλευση, να ανάγονται στον συγκεκριμένο κανονισμό και συνεχίζουν οι ίδιοι και σύζυγοί τους, μέχρι την διακοπή του μέτρου εξακολουθούν ως τα 67 του χρόνια να υπολογίζονται ενεργοί αγρότες στην ασφάλιση τους και στη δημόσια φροντίδα για την υγεία. Υπογραμμίζεται ότι οι παραπάνω έχουν επιβολή στις καταστάσεις που ο ενδιαφερόμενος δεν έχει ολοκληρώσει ακόμα τα 67 του χρόνια και το μέτρο έχει παύσει να ισχύει.¹⁴³

Όσο αφορά τον υπολογισμό για τα παραπάνω πρόσωπα, που ασχολούνται με τον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης :

- Οι εισφορές υπολογίζονται επί των συνολικών καταβολών της χρονιά που βασίζεται πάνω στο καθαρό συνολικό εισόδημα από την αγροτική απασχόληση ή παρεμφερή εργασία, που ασφαλίζεται στον ΟΓΑ από το περασμένο φορολογητέο έτος. Οι εισφορές που καταβάλλονται ανά μήνα αντιστοιχούν στο ποσό που ισούται από το κλάσμα με αριθμητή το Καθαρό Φορολογητέο αποτέλεσμα της χρονιάς, προς το δώδεκα.

¹⁴³ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα ' Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 676)

- Οι καινούριοι νόμοι μπαίνουν σε εφαρμογή από 1/1/2017 από δω και στο εξής για να προσδιοριστούν οι εισφορές που αφορά το «Καθαρό Φορολογητέο Αποτέλεσμα» από την αμειβόμενη αγροτική εργασία και οποιαδήποτε άλλη εργασία εντάσσεται στον ΟΓΑ σύμφωνα με το περασμένο φορολογικό χρόνο.
- Οι μηνιαίες εισπράξεις που υπολογίζονται από το πηλίκο της χρονιάς Κ.Φ.Α. διά δώδεκα, με βάση αυτά προσδιορίζονται οι εισφορές ανά μήνα.
- Ο/η σύζυγος και τα ενήλικα τέκνα που δραστηριοποιούνται σε αγροτικές εργασίες το Κ.Φ.Α. της χρονιάς μοιράζεται ισομερώς στους συμμετέχοντες. Στο κάθε μέλος του αντιστοιχεί, η ελάχιστη μηνιαία καταβολή 410,26 ευρώ. Σε περίπτωση που οι συνολικές τους εισπράξεις του έτους , που εμπεριέχονται φόροι, υπερβαίνει το αποτέλεσμα του πολλαπλασιασμού των μελών της οικογένειας, επί το κατώτατο ποσό της ασφαλιστικής εισφοράς που υποχρεούται, τότε η εισφορά είναι το αποτέλεσμα «αριθμός μελών X 70% του ελάχιστου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών X 12», αυτό έχει σαν αποτέλεσμα, η καταβολή να είναι ίση για όλους τους συμμετέχοντες με το ανώτερο κλάσμα με αριθμητή τον ετήσιο φορολογούμενο συνολικής εισπράξης, προς των αριθμό των συμμετεχόντων.
- Οι μέτοχοι σε επιχειρήσεις, οι καταβολές που πρέπει να εισφέρουν, ισούνται με το ετήσιο φορολογικό εισόδημα, που αναλογεί στο ποσοστό κάθε μετόχου της επιχείρησης.
- Στο ενδεχόμενο που δεν υπάρχουν κέρδη ή ζημιές, οι καταβολές που πρέπει να εισφέρουν, αντιστοιχούν στο κατώτατο μηνιαίο εισόδημα.
- Στην περίπτωση που δεν έχει καταβληθεί δήλωση, όπου το εισόδημα είναι ακαθάριστο, οι καταβολές θα υπολογίζονται με βάση το Κ.Φ.Α του τελευταίου εκκαθαριστικού.
- Όσοι μπουν στην διαδικασία έναρξης εργασιών από 1/1/2017 και έπειτα, οι οποίες εντάσσονται στον ΟΓΑ. Οι ασφαλιστικές καταβολές εκτιμούνται από το μήνα που πραγματοποιήθηκε έναρξη έως 31/12 του ίδιου έτους και ανέρχεται στο ποσό με ποσοστό 70% του κατώτατου βασικού μισθού 410,26 ευρώ.

Σύμφωνα με το *εδάφιο δεύτερο περίπτωσης β της παραγράφου 2 του άρθρου 40 του 4387/2016*, οι ελάχιστες μηνιαίες εισφορές ανέρχονται στο ποσό 410,26 ευρώ, όπου το συνολικό ποσό της χρονιάς είναι 4.923,12 ευρώ. Οι μεγαλύτερες μηνιαίες εισφορές αντιστοιχούν στο ποσό των 5.860 ευρώ, όπου το συνολικό ποσό της χρονιάς ισούται 70.329,60 ευρώ, όπου σύμφωνα με το *εδάφιο 3 του ίδιου νόμου* δεν εφαρμόζεται το 70%. Επισημαίνουμε ότι σύμφωνα με το *άρθρο 59 του νόμου 4445/2016*, έχουν την ευχέρεια, της καταβολής μεριδίου από τις οφειλές τους.¹⁴⁴

Με την κοινοποίηση του *νόμου 4387/2016 του άρθρου 93* που αναφέρεται στο ΕΚΑΑΥ για το επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων που έχουν συμπληρώσει το 67^ο έτος της ηλικίας τους. Ειδικότερα πρέπει να τηρούνται τα ακόλουθα, συγκεντρωτικά για να χορηγείται το επίδομα :

- Να έχουν ολοκληρώσει το 67^ο έτος της ηλικίας τους.
- Δεν έχουν χρηματικές συντάξιμες απολαβές από το εξωτερικό ή από ασφάλειες ή από επιδόματα της πρόνοιας που προέρχονται από την Ελλάδα, που να υπερβαίνει το ποσό του επιδόματος Αλληλεγγύης Υπερηλίκων.
- Ο ενδιαφερόμενος να έχει σταθερή, νόμιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα για 15 χρόνια διαδοχικά ή 15 ανάμεσα στο 17^ο έτος και να έχει συμπληρώσει το 67^ο έτος της ηλικίας του, στα οποία απαιτούνται τα 10 διαδοχικά έτη πριν την κατάθεση της αίτησης και συνεχίζει να εγκαθίστανται στην Ελλάδα και μετά την χορήγηση του επιδόματος.
- Ο ενδιαφερόμενος να έχει φορολογικό εισόδημα μέχρι 4.320,00 ευρώ ανά έτος.
- Ο υπερήλικας με οικογενειακό φορολογικό εισόδημα της τάξεως 8.640 ευρώ ετησίως.
- Ο/η σύζυγος που δεν εισπράττει σύνταξη από οποιοδήποτε φορέα, χωρίς να υπερβαίνει το ολικό ποσό της παροχής.
- Ο αιτών να μην είναι μοναχός και να μην έχει μόνιμη κατοικία σε ιερά μονή.
- Ο υποψήφιος να μην είναι κρατούμενος.
- Ο ενδιαφερόμενος να μην έχει στην κατοχή του ακίνητη περιουσία μεγαλύτερη των 90.000 ευρώ.

¹⁴⁴ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 678)

- Ο ανασφάλιστος να μην έχει στην κατοχή του κινητή περιουσία που το τεκμήριο να μην ξεπερνά τα 6.000 ευρώ.

Στο εισόδημα δεν περιλαμβάνονται οι παροχές που δίνονται σε ανάκανα πρόσωπα, σε πρόσωπα που νοσούν από νεφρική ανεπάρκεια και στους μεταμοσχευμένους. Ακόμα δεν περιέχονται το επίδομα ανεργίας και η διατροφή που δίνεται με νόμιμη απόφαση σε ανήλικο παιδί.

Ολόκληρο το ποσό της παροχής ανέρχεται στα 300 ευρώ ανά μήνα. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο ανασφάλιστος έχει νόμιμη εγκατάσταση για 35 έτη στην Ελλάδα. Ελαττώνεται κατά 1/35 για κάθε έτος που δεν βρισκόταν στην Ελλάδα. Τα χρήματα της καταβολής του επιδόματος παρέχονται από τον Φορέα ΟΓΑ. Εν συνεχεία τονίζουμε ότι όσοι εισέπρατταν το επίδομα από τον ΟΓΑ πριν την 13/5/2016 συνεχίζουν να το λαμβάνουν με τις καινούριες διατάξεις. Επισημαίνουμε πως η παροχή του επιδόματος γίνεται με βάση το πραγματικό και όχι το τεκμαρτό εισόδημα.¹⁴⁵

Κατά εφαρμογή του άρθρου 99 του νόμου 4387/2016 αναφέρει «1. Για τις αιτήσεις συνταξιοδότησης των προσώπων του άρθρου 40 του παρόντος που θα κατατεθούν από την έναρξη ισχύος του παρόντος έως 31.12.2030 ισχύουν τα εξής: α. Για τις αιτήσεις συνταξιοδότησης που θα κατατεθούν από 1.1.2017 έως 31.12.2017 το ποσό της σύνταξης αποτελείται από το άθροισμα δύο επιμέρους ποσών: 2249 κατά ποσοστό 93,80% από το ποσό που προκύπτει με βάση τις γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις του ΟΓΑ όπως αυτές ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, με την επιφύλαξη του άρθρου 40 και κατά ποσοστό 6,20% από το άθροισμα της εθνικής και της ανταποδοτικής σύνταξης. β. Για τις αιτήσεις συνταξιοδότησης που θα κατατεθούν από 1.1.2018 έως 31.12.2030 το ποσό της εθνικής και της ανταποδοτικής σύνταξης διαμορφώνεται σταδιακά κατ' έτος σε ποσοστό 12,90%, 19,60%, 26,30%, 33%, 39,70%, 46,40%, 53,10%, 59,80%, 66,50%, 73,20%, 79,90, 86,60%, 93,30%, αντίστοιχα. Το ποσό που προκύπτει με βάση τις γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις του ΟΓΑ, όπως αυτές ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, διαμορφώνεται σταδιακά κατ' έτος σε ποσοστό 87,10%, 80,40%, 73,70%, 67,00%, 60,30%, 53,60%, 46,90% 40,20% 33,50%, 26,80%, 20,10%, 13,40% και 6,70%, αντίστοιχα. γ. Όσοι συνταξιοδοτούνται από 1.1.2031 και εφεξής λαμβάνουν ολόκληρο το ποσό της εθνικής και της ανταποδοτικής σύνταξης, κατά τα προβλεπόμενα στα άρθρα 7 και 28» οι ασφαλισμένοι που έχουν καταθέσει αίτηση συνταξιοδότησης από 1/1/2017 το

¹⁴⁵ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 596)

ανερχόμενο ποσό της σύνταξης θα συνυπολογίζεται με το άθροισμα δύο ποσών. Συγκεκριμένα το πρώτο ποσό αποτελείται από το ποσοστό 93,8% δημιουργείται με βάση τις γενικές, ειδικές καταστατικές διατάξεις που ήταν ενεργές την περίοδο 12/5/2016. Το δεύτερο ποσό υπολογίζεται στο υπολειπόμενο ποσοστό 6,2% που αντιστοιχεί στο άθροισμα της εθνικής και της ανταποδοτικής σύνταξης.¹⁴⁶

Για όσους καταθέσουν αίτηση συνταξιοδότησης τη χρονική περίοδο από 1/1/2018 – 31/12/2030 το ύψος της σύνταξης θα ανέρχεται στο άθροισμα της εθνικής και ανταποδοτικής σύνταξης συν το ποσό των διατάξεων ΟΓΑ. Ακολουθεί σχετικός πίνακας με ποσοστά.

Π8 Πίνακας Υπολογισμού Σύνταξης		
	Άθροισμα Ε.Σ+Α.Σ	Βάση διατάξεων ΟΓΑ
2018	12,9%	87,1%
2019	19,6%	80,4%
2020	26,3%	73,7%
2021	33%	67%
2022	39,7%	60,3%
2023	46,4%	53,6%
2024	53,1%	46,9%
2025	59,8%	40,2%
2026	66,5%	33,5%
2027	73,2%	26,8%
2028	79,9%	20,1%
2029	86,6%	13,4%
2030	93,3%	6,7%

¹⁴⁶ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 573)

Για εκείνους που θα καταθέσουν αίτηση συνταξιοδότησης από 1/1/2031 θα παρέχονται τα πλήρη ποσά της εθνικής σύνταξης και ανταποδοτικής σύνταξης. Όπως αναφέρουν τα άρθρα 7, 28 του νόμου 4387/2016.¹⁴⁷

8.3. ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ, ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΤΑΜΕΙΑ

Με την εφαρμογή 1/1/2017 του νόμου 4488/2017, στο άρθρο 20 « Οι αυτοαπασχολούμενοι που είναι εγγεγραμμένοι ή θα εγγραφούν στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ) υπάγονται στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ, σύμφωνα με τις σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις του πρώην Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΣΜΕΔΕ) του ΕΤΑΑ και του Ενιαίου Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών (ΕΤΕΑΕΠ), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 76 του ν. 4387/2016, από την ημερομηνία έναρξης άσκησης του επαγγέλματος στην αρμόδια ΔΟΥ και μέχρι τη διακοπή της επαγγελματικής δραστηριότητας και τη διαγραφή από τη ΔΟΥ. 2. Οι δικηγόροι που είναι εγγεγραμμένοι ή θα εγγραφούν στους οικείους δικηγορικούς συλλόγους και ασκούν ελεύθερο επάγγελμα υπάγονται στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ, σύμφωνα με τις σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις του πρώην Τομέα Ασφάλισης Νομικών (ΤΑΝ) του ΕΤΑΑ και του Ενιαίου Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών (ΕΤΕΑΕΠ), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 76 του ν. 4387/2016, από την ημερομηνία έναρξης άσκησης του επαγγέλματος στην αρμόδια ΔΟΥ και μέχρι τη διακοπή της επαγγελματικής δραστηριότητας και τη διαγραφή από τη ΔΟΥ. 3. Η ισχύς των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου αρχίζει την 1.1.2017. Ασφαλιστικές εισφορές που έχουν καταβληθεί και αφορούν σε περίοδο ασφάλισης από 1.1.2017 έως την ισχύ της ρύθμισης συμψηφίζονται ή επιστρέφονται, πλην των ασφαλιστικών εισφορών για υγειονομική περίθαλψη. 4. Τα πρόσωπα των παραγράφων 1 και 2 που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ και του ΕΤΕΑΕΠ μέχρι την ισχύ του παρόντος νόμου και για τα οποία προκύπτει, κατ' εφαρμογή της παρούσας ρύθμισης, διακοπή της ασφάλισής τους στον ΕΦΚΑ και του ΕΤΕΑΕΠ, μπορούν προαιρετικά να συνεχίσουν την ασφάλισή τους για το σύνολο των κλάδων ασφάλισης στους οποίους υπάγονταν μέχρι τη διακοπή της υποχρεωτικής τους ασφάλισης. Στην περίπτωση αυτή η μηνιαία ασφαλιστική εισφορά υπολογίζεται με βάση το κατώτατο όριο μηνιαίου εισοδήματος για τους ασφαλισμένους άνω 5ετίας του άρθρου 39 του ν. 4387/2016. Για

¹⁴⁷ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 574)

την προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης, σύμφωνα με τα ανωτέρω υποβάλλεται δήλωση του ασφαλισμένου εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Η προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης διακόπτεται, ύστερα από αίτηση του ασφαλισμένου, από την πρώτη ημέρα του επόμενου μήνα από την υποβολή της αίτησης. Νέα αίτηση για προαιρετική ασφάλιση δεν μπορεί να υποβληθεί., «απομονώνεται από την καθοριστική ένταξη στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ από την καταχώρηση στο «Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος» ή καταχωρημένων στο «Δικηγορικό Σύλλογο». Οι αυτοαπασχολούμενοι ή εκείνοι που θα καταχωρηθούν στο «Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος» ανήκουν πλέον στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ σύμφωνα με τις καινούριες διατάξεις του πρώην ΤΣΜΕΔΕ του ΕΤΑΑ και του ΕΤΕ - ΑΕΠ σύμφωνα με το άρθρο 76 του νόμου 4387/2016 «1. Στην ασφάλιση του κλάδου επικουρικής ασφάλισης του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. υπάγονται υποχρεωτικά: α. Οι ήδη ασφαλισμένοι των ταμείων, κλάδων και τομέων επικουρικής ασφάλισης που εντάσσονται στο Ε.Τ.Ε.Α. (νυν Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.). β. Όσοι αναλαμβάνουν ασφαλιστέα εργασία – απασχόληση ή αποκτούν ασφαλιστέα ιδιότητα, για την οποία ασφαλιζονται υποχρεωτικά σε φορέα κύριας ασφάλισης και δεν υπάγονται για την εργασία – απασχόλησή τους αυτή ή την ιδιότητά τους στην ασφάλιση άλλου φορέα επικουρικής ασφάλισης ή επαγγελματικής υποχρεωτικής ασφάλισης, ή των εξομοιούμενων βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας με αυτούς, ανεξαρτήτως νομικής μορφής. 2. Στην ασφάλιση του κλάδου επικουρικής ασφάλισης του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. υπάγονται προαιρετικά: α. Οι ήδη προαιρετικά ασφαλισμένοι των ταμείων, κλάδων και τομέων επικουρικής ασφάλισης που εντάσσονται στο Ε.Τ.Ε.Α. (νυν Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.). β. Οι ελεύθεροι επαγγελματίες που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 14 του Ν. 3655/2008 (Α΄58), καθώς και οι ελεύθεροι επαγγελματίες που υπάγονταν στην ασφάλιση του τ. ΕΤΕΑΜ με το Π.δ. 284/1992 (Α΄ 145). 3. Εξαιρούνται της ασφάλισης στον κλάδο επικουρικής ασφάλισης του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. οι ανεξάρτητα απασχολούμενοι υγειονομικοί. 4. Στην ασφάλιση του κλάδου εφάπαξ παροχών του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. υπάγονται υποχρεωτικά: α. Οι ήδη ασφαλισμένοι των ταμείων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών πρόνοιας που εντάσσονται στο Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. και β. όσοι για πρώτη φορά από την κατά τα ανωτέρω ένταξη των ταμείων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών πρόνοιας αναλαμβάνουν εργασία – απασχόληση ή αποκτούν ασφαλιστέα ιδιότητα βάσει των γενικών ή ειδικών ή καταστατικών διατάξεων αυτών.»¹⁴⁸ ξεκινάει η εγγραφή με την

¹⁴⁸ ΦΕΚ σελ 2325

έναρξη του επαγγέλματος στην κατάλληλη ΔΟΥ και παύει με την διακοπή του επαγγέλματος και διαγραφή από την ΔΟΥ.

Οι δικηγόροι που θα καταχωρηθούν στο «Δικηγορικό Σύλλογο» και ανήκουν στους ελεύθερους επαγγελματίες εντάσσονται στο ΕΦΚΑ. Σύμφωνα με τις διατάξεις του πρώην ΤΑΝ/ ΕΤΑΑ και του ΕΤΕΑΕΠ αρχίζει από την ημερομηνία έναρξης επαγγέλματος στη συγκεκριμένη ΔΟΥ έως τη λήξη του επαγγέλματος και την διαγραφή από την ΔΟΥ. Κατ' εφαρμογή του άρθρου 20 του νόμου 4488/2017 εφαρμόζεται αναδρομικά από 1/1/2017. Οι ασφαλιστικές καταβολές που έχουν δοθεί και βρίσκονται ανάμεσα στο χρονικό περιθώριο από 1/1/2017 μέχρι να καταστεί ενεργή η μεταρρύθμιση συμψηφίζεται ή επαναχορηγείται, αφαιρώντας τις ασφαλιστικές εισφορές για υγειονομική περίθαλψη.

Οι ασφαλισμένοι που υπάγονται στον ΕΦΚΑ και στο ΕΤΕΑΕΠ έως την διατύπωση του νέου νόμου για το οποίο προκύπτει διαγραφή της ασφάλισης τους στο ΕΦΚΑ και το ΕΤΕΑΕΠ, έχουν την δυνατότητα να επιλέξουν να παρατείνουν την ασφάλεια που ήδη έχουν μέχρι την αναγκαστική διαγραφή του. Στο ενδεχόμενο αυτό θα εισφέρει την μηνιαία ασφαλιστική καταβολή όπου το ποσό πρέπει να είναι σύμφωνο με το κατώτατο όριο μηνιαίου εισοδήματος, με απαραίτητη προϋπόθεση 5 χρόνων ασφάλισης και πάνω, όπως αναφέρει το άρθρο 39 του νόμου 4387/2016.

Εάν ο ασφαλισμένος θέλει να εξακολουθήσει να είναι ασφαλισμένος, χωρίς αυτό να είναι υποχρεωτικό, είναι αναγκαίο μέσα στην περίοδο τριών μηνών από όταν ο νόμος άρχισε να είναι ενεργός, να καταθέσει δήλωση. Για την παύση της ασφάλισης αυτής ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει αίτηση και η διακοπή γίνεται την πρώτη μέρα του ερχόμενου μήνα. Στο ενδεχόμενο που ο ενδιαφερόμενος θέλει εκ νέου να καλύπτεται από την προαιρετική ασφάλιση δεν έχει το δικαίωμα να ξανά υποβάλλει αίτηση.¹⁴⁹

Οι αυτοαπασχολούμενοι, ελεύθεροι επαγγελματίες και πολλές άλλες κατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 39 νόμου 4387/2016 εντάσσονται στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. από 1/1/2017 και καταβάλουν εισφορές που ισοδυναμούν στο 6,95% επί τους ασφαλιστέους πόρους. Το 6,95% ισούται με το 6,45% που αντιστοιχεί σε χορηγήσεις σε είδος, συν το 0,5% που αντιστοιχεί σε χρηματικές εισροές. Συγκεκριμένα για τους ενδιαφερόμενους που έχουν ασφαλιστεί λιγότερο από 5 έτη μέχρι τη 12/5/2016, για τους ασφαλισμένους του Ε.Τ.Α.Α. και για τους πτυχιούχους που είναι δηλωμένοι σε επιστημονικούς συλλόγους, η

¹⁴⁹ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ376)

ελάχιστη μηνιαία εισφορά που θα είναι αναγκαίο να παραχωρήσουν ανέρχεται στο 70% του χαμηλότερου βασικού μισθού σε ηλικία πάνω από 25 χρόνια και να βρίσκεται εκτός γάμου.

$$586,08 \times 70\% \times 6,95\% = 28,51 \text{ ευρώ}$$

Επισημαίνοντας, για τη χρονική περίοδο από 2017 έως το 2020 οι αυτοαπασχολούμενοι και οι υπόλοιπες άνωθεν κατηγορίες, ανεξαρτήτως 5ετίας, που άνηκαν στο Ε.Τ.Α.Α. θα τους παρέχεται μείωση που ανέρχεται στο ύψος του 50% και αυξάνεται με βάση εισοδήματος, σύμφωνα με το άρθρο 98 του νόμου 4387/2016.¹⁵⁰

Π9 Πίνακας Πλήρης σύνταξης γυναικών από το ΙΚΑ με 10.000 ημέρες ασφάλισης					
Με 10.000 Η.Α. το 2010		Με 10.000 Η.Α. το 2011		Με 10.000 Η.Α. το 2012	
Ηλικία 57	Ηλικία συντ/σης	Ηλικία 58	Ηλικία συντ/σης	Ηλικία 58,5	Ηλικία συντ/σης
Έως 18/8/2015	57	Έως 18/8/2015	58	Έως 18/8/2015	58,5
Έως 31/12/2015	58,3	Έως 31/12/2015	59,2	Έως 31/12/2015	59,7
Το 2016	59,6	Το 2016	60,3	Το 2016	60,8
Το 2017	60,9	Το 2017	61,5	Το 2017	61,8
Το 2018	62	Το 2018	62,6	Το 2018	62,9
Το 2019	63,3	Το 2019	63,8	Το 2019	63,10
Το 2020	64,6	Το 2020	64,9	Το 2020	64,11
Το 2021	65,9	Το 2021	65,11	Το 2021	65,11
Το 2022	67	Το 2022	67	Το 2022	67

¹⁵¹

¹⁵⁰ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ612)

¹⁵¹ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 289)

Από 1/1/2017 ισχύει ότι οι ασφαλιστικές συνδρομές είναι αναγκαίο να πληρώνονται μηνιαίως, με καθοριστική προθεσμία πληρωμής την ολοκλήρωση του επόμενου μήνα, με ακρότατο όριο την τελευταία εργάσιμη μέρα. Σύμφωνα με την [ΥΑ Φ80000/οικ. 60298/1472/2016 - ΦΕΚ 4483 Β']. Δημοσιοποίηση ασφαλιστικών καταβολών, πραγματοποιούνται με δύο τρόπους. Ο πρώτος τρόπος γίνεται με γραπτή ανακοίνωση πληρωμής των ασφαλιστικών καταβολών. Ο δεύτερος τρόπος μπορεί να πραγματοποιηθεί με κοινοποίηση ηλεκτρονικών υπηρεσιών ΕΦΚΑ στην ιστοσελίδα www.efka.gov.gr. Εστιάζεται ότι στη δημοσιοποίηση δεν αναφέρονται προηγούμενες οφειλές μέχρι 31/12/2016. Επίσης σε αυτή την ιστοσελίδα ο υπόχρεος θα μπορεί να ενημερώνεται για τις εισφορές του.¹⁵²

Έπειτα παρατίθενται τρεις πίνακες κύριων συντάξεων διαφορετικών ταμείων σύμφωνα με το νόμο 4387/2016.

Π10 Πίνακας Κύριας σύνταξη ΤΣΜΕΔΕ			
Έτη ασφάλισης	Εθνική Σύνταξη	Ανταποδοτική	Σύνολο
20	384	157,89	541,89
25	384	199,54	583,54
30	384	254,45	638,45
35	384	326,24	710,24
40	384	412,98	796,98
45	384	509,47	893,47
50	384	605,96	989,96

Οι εργαζόμενοι που υπάγονται στο ΤΣΜΕΔΕ και έχουν δαπανήσει καταβολές ειδικής προσαύξησης, κατοχυρώνουν δικαίωμα πρόσθετης προσαύξησης της σύνταξης, λογαριάζονται με τις παραπάνω εισφορές που έχει καταβάλει ανά έτος, με συντελεστή αναπλήρωσης 0,075% ανά έτος, για κάθε 1 επί τις εκατό μονάδα τις παραπάνω εισφοράς.

Π11 Πίνακας Κύριας σύνταξης ΤΣΑΥ			
Έτη ασφάλισης	Εθνική Σύνταξη	Ανταποδοτική	Σύνολο
20	384	153,13	537,13
25	384	199,54	583,54

¹⁵² Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 632)

30	384	254,45	638,45
35	384	326,24	710,24
40	384	412,98	796,98
45	384	509,47	893,47
50	384	605,96	989,96

Π12 Πίνακας Κύριας σύνταξης ΤΑΝ			
Έτη ασφάλισης	Εθνική Σύνταξη	Ανταποδοτική	Σύνολο
20	384	270,10	654,10
25	384	351,96	735,96
30	384	448,80	832,80
35	384	575,43	959,43
40	384	728,43	1.112,43
45	384	898,63	1.282,63
50	384	1.068,82	1.452,82

153

¹⁵³ Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα 'Β Έκδοση (2018) Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη (σελ 585)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9^ο

ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο δείκτης για τις «συνταξιοδοτικές δαπάνες προς το ΑΕΠ» αποτελείται από το γινόμενο τεσσάρων υποδεικτών. Ένας υποδείκτης είναι ο υποδείκτης της εξάρτησης που προκύπτει από το πηλίκο του πληθυσμού που είναι από 65 έτη ηλικίας και πάνω προς αυτούς που είναι 15 έως 64 χρόνων σε εργάσιμη ηλικία. Δεύτερος υποδείκτης είναι της απασχόλησης ο οποίος προκύπτει από το αποτέλεσμα της διαίρεσης του αριθμού των εργαζομένων με το πληθυσμό εργάσιμης ηλικίας 15 έως 64 χρόνων. Με τους υποδείκτες προέρχεται η αξία δημογραφικών προβολών και γενικότερα της προσεχώς δημογραφικής τμηματοποίησης του πληθυσμού σε μια χώρα. Ισχύει ότι οι δημογραφικές προβολές κρίνουν κατά προσέγγιση τον πληθυσμό που θα έχει μια χώρα στο μέλλον στηριζόμενες στην γεννητικότητα, την θνησιμότητα και από την μετανάστευση. Σύμφωνα με αυτό, η δημογραφία μπορεί να εκτιμήσει τον αριθμό του πληθυσμού ο οποίος μπορεί να εργαστεί και να προσφέρει στο ΣΚΑ καθώς επίσης εκτιμάται και ο πληθυσμός των ατόμων που θα πάρει σύνταξη. Το “Ageing Working Group (AWG)” είναι αρμόδιο για την επεξεργασία των μελετών, για τον τρόπο λειτουργίας και επιβίωσης επί σειρά ετών του ΣΚΑ και κάθε τρία χρόνια δημοσιεύεται η ανάλογη έκθεση από την Ευρωπαϊκή Ένωση.¹⁵⁴

Ο δείκτης « συνταξιοδοτικές δαπάνες προς τον ΑΕΠ» έχει άμεση συνοχή με την διατήρηση του ΣΚΑ. Βάση του νόμου 4387/2016 ο δείκτης δεν πρέπει να είναι παραπάνω του 16% του ΑΕΠ σε χρονικό διάστημα 50 ετών. Στα τέλη του 2016 ο δείκτης ανερχόταν στο 17,3% όπου δηλώνει ότι οι συντάξεις στο μέλλον θα μειωθούν. Αν ο «ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ είναι μεγαλύτερος από τον «ρυθμό των νέων συνταξιοδοτήσεων» τότε, ίσως αυξηθούν οι συντάξεις.¹⁵⁵

Με έρευνα που διεξήγαγε ο ΟΟΣΑ το 2016 διαπιστώθηκε ότι τα τελευταία δέκα χρόνια εντοπίστηκε δυσχέρεια που αφορά την ποιότητα εργασίας και ζωής. Πιο αναλυτικά στις αποδοχές, στις ασφάλειες, στις θέσεις εργασίας, και δείχνει ότι αυτό ισχύει περισσότερο στις χώρες στις οποίες υπάρχει οικονομικό πρόβλημα.¹⁵⁶

¹⁵⁴ Ρόμπολης Σ., Μπέτσης Β. Η Οδύσσεια της ελληνικής οικονομίας (2018) Αθήνα, Εκδόσεις LIBANH (ΣΕΛ 193)

¹⁵⁵ Ρόμπολης Σ., Μπέτσης Β. Η Οδύσσεια της ελληνικής οικονομίας (2018) Αθήνα, Εκδόσεις LIBANH (ΣΕΛ 193)

¹⁵⁶ Ρόμπολης Σ., Μπέτσης Β. Η Οδύσσεια της ελληνικής οικονομίας (2018) Αθήνα, Εκδόσεις LIBANH (ΣΕΛ 137-138)

Από τον Αύγουστο του 2018 και έπειτα η αποκατάσταση της οικονομίας της Ελλάδας ήταν υποτονική, οι θέσεις εργασίας δεν είχαν την αναγκαία αύξηση και ταυτόχρονα ο ασκούμενος έλεγχος που υπήρχε στην εφαρμογή της κοινωνικής και οικονομικής πολιτικής, δυσχέραιναν το κοινωνικό – ασφαλιστικό σύστημα. Έτσι προκλήθηκε η ανάγκη δημιουργίας διαφορετικών σχεδίων για να βοηθήσουν να αντέξει στο χρόνο το ασφαλιστικό σύστημα, λαμβάνοντας υπ' όψιν και τις δύσκολες δημογραφικές αλλαγές. Η «διεθνής ένωση κοινωνικής ασφάλισης» προτείνει στα κράτη να ακολουθήσουν τέσσερις συγκεκριμένες αρχές οι οποίες είναι απαραίτητες για τον σχεδιασμό ανάκαμψης του κοινωνικό – ασφαλιστικού συστήματος. Οι απαιτούμενες αυτές αρχές είναι, πρώτον η σύντομη χρηματοδότηση και η αντοχή του κοινωνικό – ασφαλιστικού συστήματος στο μέλλον, δεύτερον το αποτέλεσμα που θα φέρει στην οικονομία, τρίτον το εισόδημα που θα μοιραστεί εκ νέου και είναι αρκετές οι παροχές στο σύστημα και τέλος να λαμβάνουν υπ' όψιν την κοινωνική αστάθεια που επικρατεί αλλά και τους πολιτικούς κινδύνους.¹⁵⁷

Παρατηρώντας το ασφαλιστικό σύστημα της Ελλάδας από την εισαγωγή της χώρας στο τρίτο μνημόνιο και μετά διαπιστώνεται μία ρευστή κατάσταση της χώρας στην οποία οι διατάξεις που αφορούν το ασφαλιστικό σύστημα μεταβάλλονται διαρκώς και υπάρχει αβεβαιότητα για το μέλλον της.

Τα αίτια της κατάστασης αυτής είναι η ανισότητα που υπήρχε στο σύστημα, κάνοντας διαχωρίσεις ευνοώντας κυρίως το Δημόσιο Τομέα, έταζε μικρές ηλικίες για παροχή σύνταξης και πολύ μεγάλα ποσοστά αναπλήρωσης ταυτόχρονα. Αντίθετα οι περισσότεροι ασφαλισμένοι και γυναίκες λάμβαναν χαμηλές συντάξεις, οι οποίες εμπειρείχαν τον κίνδυνο φτώχειας. Επίσης η δημιουργία μικρότερων ασφαλιστικών ταμείων είχε ως αποτέλεσμα να καταμελιστεί το ασφαλιστικό σύστημα, δημιουργώντας προβλήματα στη διακυβέρνηση, τα οποία αποδίδονταν κυρίως στην ευρύ διαφυγή των εισφορών και η παροχή κοινωνικών πόρων εις βάρος τρίτων. Τέλος η πρόωγη συνταξιοδότηση, η οποία σύμφωνα με μελέτες, τα άτομα που συνταξιοδοτούνται κάτω από το όριο ηλικίας καλύπτουν μεγάλο ποσό του ΑΕΠ.¹⁵⁸

Η τιμαριθμική αναπροσαρμογή που αφορά τις κύριες συντάξεις, συνάπτεται με το δείκτη αναπροσαρμογής που με το νόμο «Κατρούγκαλου» υπολογίζεται με τη μικρότερη

¹⁵⁷ Ρόμπολης Σ., Μπέτσος Β. Η Οδύσσεια της ελληνικής οικονομίας (2018) Αθήνα, Εκδόσεις LIBANH (ΣΕΛ 215-216)

¹⁵⁸ Νεκτάριος Μ., Τήνιος Π., Συμεωνίδης Γ. Συντάξεις για νέους ένα αναπτυξιακό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.(2018) Αθήνα:, Εκδόσεις: ΠΑΠΑΖΗΣΗ (σελ 34)

τιμή μεταξύ του ΔΤΚ και την πρόσθεση του 50% του ΔΤΚ συν το 50% της αύξησης του ΑΕΠ. Δεν είναι δυνατό να πραγματοποιηθεί καμία άνοδος στις συντάξεις μέχρι το 2025.¹⁵⁹

Με την Εθνική Αναλογιστική Αρχή διεξάγονται κάθε τρία χρόνια μελέτες όπου επεξεργάζεται και σχεδιάζει το πόσο αποδοτικό είναι το Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης και ελέγχεται από την Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η επεξεργασία αυτή αφορά και τις τροποποιήσεις του 2016-2017 και δόθηκε για έλεγχο τέλη του 2017 και γνωστοποιήθηκε τον Μάιο από το ΕΡΚ το 2018. Η μελέτη που εκπονήθηκε από την ΕΑΑ το 2015 που βασίστηκε στο έτος 2013 που δείχνει τις προβλέψεις από τους νόμους 3863/2010 - 3865/2010, 3986/2011 – 4024/2011, 4051/2012 που αφορά το δεύτερο μνημόνιο και την αναμόρφωση επικουρικής ασφάλισης του 4052/2012 και 4093/2012 εγκρίθηκε Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016. Για την διεξαγωγή χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία των ασφαλιστικών ταμείων, ακόμη και μετά την δημιουργία του ΕΦΚΑ και με την ένταξη των ασφαλιστικών ταμείων σε αυτόν είναι ανά ασφαλιστικό ταμείο και ενδεχομένως με στοιχεία του 2019 θα δημοσιευτεί μελέτη το 2021 που θα αναγνωριστεί ο ΕΦΚΑ ως βασικό ταμείο πάνω στο οποίο εντάσσονται τα υπόλοιπα ταμεία.¹⁶⁰

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η μελέτη που περιέχει αναλογιστικές προβολές ταμείων και στοιχεία από ταμεία που δεν έχουν μοντελοποιηθεί.

¹⁵⁹ Νεκτάριος Μ., Τήνιος Π., Συμεωνίδης Γ. Συντάξεις για νέους ένα αναπτυξιακό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.(2018) Αθήνα:, Εκδόσεις: ΠΑΠΑΖΗΣΗ (σελ 156)

¹⁶⁰ Νεκτάριος Μ., Τήνιος Π., Συμεωνίδης Γ. Συντάξεις για νέους ένα αναπτυξιακό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.(2018) Αθήνα:, Εκδόσεις: ΠΑΠΑΖΗΣΗ (σελ 157)

Π13 ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΑΜΕΙΑ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΕ ΕΑΑ ΤΟΥ 2015			
A/A	Ταμείο	Κατηγορία Απασχόλησης	Συνταξιούχοι Αυγ. / 2017 (χιλ.)
Ταμεία που έχουν μοντελοποιηθεί			
1	ΙΚΑ- ΕΤΕΑΜ	Μισθωτοί ιδιωτικού τομέα	1183
2	ΤΑΠ-ΔΕΗ	Υπάλληλοι Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού	36
3	Δημόσιος Τομέας	Δημόσιοι Υπάλληλοι	475
		Πυροσβεστική – Αστυνομία – Αεροπορία – Στρατός Ξηράς – Πολεμικό Ναυτικό	
4	ΟΑΕΕ	Αυτοαπασχολούμενοι	370
5	ΟΓΑ	Αγρότες	635
6	ΕΤΑΑ	Δικηγόροι – Μηχανικοί – Συμβολαιογράφοι	52
		Γιατροί – Φαρμακοποιοί	25
Ταμεία που Δεν έχουν μοντελοποιηθεί			
7	ΕΤΑΠ- ΜΜΕ	Εργαζόμενοι ΜΕ	7
8	NAT	Ναυτικοί	69

161

Με την μελέτη που δόθηκε στη Βουλή από την ΕΑΑ, για τις απαιτήσεις του νόμου 4387/2016 όπου εμπεριέχει ολοκληρωμένες προβολές για 4 ασφαλιστικά ταμεία κύριας ασφάλισης που θα προβληθούν στον παρακάτω πίνακα. Στον πίνακα περιέχονται επίσης στοιχεία της μελέτης του 2016 σύμφωνα με τον νόμο 4387/2016 που αφορούν τους συνταξιούχους σε κάθε ασφαλιστικό Ταμείο.

Π14 ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΝΟΜΟ4387/2016					
ΕΤΟΣ	Ι.Κ.Α	Ο.Α.Ε.Ε	Ο.Γ.Α	ΔΗΜΟΣΙΟ	Σύνολο 4 ταμείων
2017	1.108	363	639	489	2.600
2020	1.090	365	581	492	2.528
2030	1.060	399	463	453	2.375
2040	1.293	492	413	480	2.678
2050	1.523	528	337	429	2.817
2060	1.580	537	313	337	2.767

Στην άσκηση αυτή εμπεριέχονται πληροφορίες σχετικά με τα δημογραφικά και μακροοικονομικά στοιχεία για το έτος αναφοράς του 2015 οπότε δεν μπορούν να είναι ακριβής για το 2017 και ακόμα δεν περιλαμβάνεται η χειροτέρευση του 2015. Με την έναρξη του έτους 2017 οι εισφορές που αφορούν την κύρια σύνταξη του Ο.Α.Ε.Ε λογαριάζεται σε 20% επί του μηνιαίου εισοδήματος που αυτό προσδιορίζεται με βάση το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα από το φορολογικό έτος που πέρασε και παύει να υφίσταται οι «επί κλάσεις». Εξίσου για τους ασφαλισμένους του ΟΓΑ το εισόδημα των

¹⁶¹ Νεκτάριος Μ., Τήνιος Π., Συμεωνίδης Γ. Συντάξεις για νέους ένα αναπτυξιακό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.(2018) Αθήνα:, Εκδόσεις: ΠΑΠΑΖΗΣΗ (σελ 158)

αυτοαπασχολούμενων είναι κατά προσέγγιση το 80% του ασφαλιστικού εισοδήματος του κάθε εργαζόμενου. Πρέπει επίσης να προσθέσουμε ότι για τους άγαμους που είναι άνω των 25 ετών και ανήκουν στο ειδικό κατώτατο όριο εισοδήματος που εντάσσονται στον ΟΓΑ ανέρχεται στο 70% του ασφαλιστικού εισοδήματος.¹⁶²

Η προβολή των εργαζόμενων πραγματοποιείται όμοια με την άσκηση της ΕΑΑ το 2015 για τα άτομα που είναι ασφαλισμένοι νωρίτερα από την 1η Ιανουαρίου 1993. Για τους εργαζόμενους που έχουν ασφαλιστεί μεταγενέστερα από την 1η Ιανουαρίου 1993 προβάλλονται αποτελέσματα για τις μελέτες της κύριας ασφάλισης.

Π15 ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΡΙΘΜΟΥ ΕΙΣΦΕΡΟΝΤΩΝ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΣΕ ΧΙΛΙΑΔΕΣ							
Αριθμός εισφερόντων της Μελέτης				Ασφαλισμένοι			
Έτος	Συνολικός Αριθμός εισφερόντων	ΙΚΑ	ΟΑΕΕ	ΔΗΜΟΣΙΟ	Πριν το 1993	Μετά το 1993-Μελέτη ΕΑΑ 2015	Μετά το 1993-Παρούσα μελέτη
2017	3.499	2.236	825	439	990	2.448	2.506
2020	3.585	2.298	848	439	854	2.619	2.727
2030	3.837	2.497	901	439	484	3.170	3.350
2040	3.811	2.490	887	434	65	3.578	3.746
2050	3.448	2.209	805	434	1	3.298	3.448
2060	3.238	2.046	755	436	0	3.101	3.238

¹⁶² Νεκτάριος Μ., Τήνιος Π., Συμεωνίδης Γ. Συντάξεις για νέους ένα αναπτυξιακό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.(2018) Αθήνα:, Εκδόσεις: ΠΑΠΑΖΗΣΗ (σελ 159)

¹⁶³ Νεκτάριος Μ., Τήνιος Π., Συμεωνίδης Γ. Συντάξεις για νέους ένα αναπτυξιακό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.(2018) Αθήνα:, Εκδόσεις: ΠΑΠΑΖΗΣΗ (σελ 167)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

- Λεονταρή Μ. (1986) Το δίκαιο των ασφαλισμένων. Αθήνα: εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ
- Μητρόπουλος Α. Εργασιακές Σχέσεις & Κοινωνική Ασφάλιση στη Σύγχρονη Ελλάδα
΄Β Έκδοση (2018), Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη
- Ρόμπολης Σ., Μπέτσης Β. Η Οδύσσεια της ελληνικής οικονομίας (2018) Αθήνα,
Εκδόσεις ΛΙΒΑΝΗ
- Νεκτάριος Μ., Τήνιος Π., Συμεωνίδης Γ. Συντάξεις για νέους ένα αναπτυξιακό
σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.(2018) Αθήνα:, Εκδόσεις: ΠΑΠΑΖΗΣΗ
- ΦΕΚ Νόμος 4387/2016 άρθρο 12
- ΦΕΚ Νόμος 4387/2016 άρθρο 28
- ΦΕΚ Νόμος 4387/2016 άρθρο 8
- ΦΕΚ Νόμος 4387/2016 άρθρο 39
- ΦΕΚ Νόμος 4387/2016 άρθρο 104
- ΦΕΚ Νόμος 4387/2016 άρθρο 40
- ΦΕΚ Νόμος 4499/2017 άρθρο 1
- ΦΕΚ Νόμος 4488/2017 άρθρο 28
- ΦΕΚ Νόμος 4488/2017 άρθρο 1
- ΦΕΚ Νόμος 4488/2017 άρθρο 6
- ΦΕΚ Νόμος 4488/2017 άρθρο 16
- ΦΕΚ Νόμος 4488/2017 άρθρο 9
- ΦΕΚ Νόμος 4488/2017 άρθρο 15
- ΦΕΚ Νόμος 4488/2017 άρθρο 22
- ΦΕΚ Νόμος 4488/2017 άρθρο 20
- ΦΕΚ Νόμος 4336/2015
- ΦΕΚ Νόμος 4472/2017 άρθρο 17